

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magy. Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadói: Forster Géza az OMGE. igazgatója.
Feladó szerkesztő: Szilassy Koltán az OMGE. szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Köztelken.

- 1903. febr. 9. d. u. 4 órákor. Szőlősgazdák Orsz. Egyesületének igazgató-választmányi ülése.
- " " 9. d. u. 4 órákor. A római nemzetközi gazdasági kongresszus magyarországi bizottságának ülése.
- " " 10. d. u. 4 órákor. Czukorrépaszerződés ügyében kiküldött bizottság ülése.
- " " 11. d. u. 4 órákor. Ipari és kereskedelmi szakosztály ülése.
- " " 12. d. u. 4 órákor. Székely-kongresszus végrehajtó bizottságának ülése.
- " " 21. d. e. 10 órákor. Gazdák Biztosító Szövetkezetének alapítói ülése.
- " " 28. d. e. 10 órákor. Gazdák Biztosító Szövetkezetének közgyűlése.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ipari és kereskedelmi szakosztálya

1903 évi február hó 11-én (szerdán) d. u. 4 órákor a „Köztelken” tartandó ülésére.

Tárgy:

A gépeadások módozatainak szabályozása.

Dr. Gaál Jenő,
elnök.

Az OMGE. tagjaihoz.

A kereskedelemügyi miniszter ur Önagyméltóságának 1902. évi december hó 29-én 90956. számú engedélye folytán a m. kir. államasutak vonalain a mult évihez hasonlóan állatenyésztési czélokra gazdák részére szállítandó teljes waggonrakományu erőtakarmányok szállításánál, ugymint: korpá, konkoly, olajpogácsa, árpa- és tengeridara, valamint szörplé (melasse) szállításánál 15%-os szállítási díjkezdvezményt engedélyezett.

Értesitem tehát a t. tag urakat, akik ezen kedvezményt igénybevenni óhajtják, a szállításhoz szükséges igazolványokat levél útján 10 filléres válaszbélyeg beküldése mellett az OMGE.

titkári hivatalánál szerezhetik be. Az igazolványok a kiállítás időtől számított egy hónapig érvényesek. Tekintettel azonban az utóbbi időben ezen igazolványoknál tapasztalt visszaélésekre, indítva érzem magamat a t. tag urak különös figyelmébe ajánlani, hogy ily igazolványokat csak saját gazdaságuk szükségleteire és a fenn elősorolt takarmányműek mineműségének megfelelőleg alkalmazzák, mert bármilyen visszaélések a kedvezmény jövőben való megvonását vonhatnák maguk után.

Az igazolványok következő adatok közlése mellett állítatnak csak ki: először a czinzett és feladó neve és lakása, továbbá az áru megnevezése, valamint a fel- és leadási állomás bejelentése.

Felhivom továbbá a t. tag urak figyelmét az OMGE. kebelében működő díjvisszatérítési irodára is, amely a gazdák részére érkező vasúti szállítványok díjtételeit felülvizsgálta, az esetleges túlfizetés 20%-aért.

A fuvarlevelek a feladástól számított egy évi időn belül képezhetik megrekklamálás tárgyát. Kérjük tehát t. tagjainkat a rendelkezésükre álló fuvarleveleket az OMGE. titkári hivatalához felülvizsgálat végett beküldeni sziveskedjenek.

Igazgató.

Az OMGE. ipari és kereskedelmi szakosztályának ülése.

(1903. január 30-án.)

Jelen vannak: dr. Gaál Jenő elnökle alatt: dr. Bernáth István alelnök, Barta Ferencz, Bolla Mihály, ifj. Hoffmann Alajos, Köröskényi Miklós, Losonczy Elek, Radócz János, Szevera Károly, Szerényi József, gr. Széchenyi Imre, Tólos Pál, Vikár Béla, Forster Géza igazgató, Jeszenszky Pál titkár és Zorád István szakosztályi titkár.

Dr. Gaál Jenő elnök az ülést megnyitja: A mezőgazdasági háziipar szövetkezetek útján való szervezéséről.

Dr. Horváth János előadó: T. Szakosztály! Minálunk a háziipar éppen nem mondható szervezettnek és ha a háziiparosokat

egyesíteni vagy szervezni akarjuk, be kell venni őket abba az egyesülésbe, mely a kisemberek részére van fenntartva, t. i. a szövetkezetekbe. De mivel a mi háziiparunkat nem sorozhatjuk a szoroson vett ipari, hanem mezőgazdasági háziipar közé, ennél fogva ezek a szövetkezetek mezőgazdasági szövetkezetekben, nem pedig ipari szövetkezetekben volnának szervezendők.

Tudjuk, hogy a mi kisiparosaink és a képesítéshez kötött iparágat üzök, kik részben ipartestületekben vannak szervezve, azoknak az iparosoknak, kik háziiparral foglalkoznak, egy részét bevonják a kisiparosok közé, egy részét pedig kontároknak tekintik. Ez a két körülmény tehát az, amely arra utal, hogy háziiparunkat a mezőgazdasági szövetkezetekben szervezzük.

Az a kérdés már most, hogy a mezőgazdasági szövetkezeteket hogy szervezzük, ha önálló szövetkezeteket nem létesíthetünk; hitelszövetkezetek alakításával és ebben a hitelszövetkezetben az egyes fontosabb üzemágak felvételével mint szakosztályllyal a kérdés megoldható.

A szakosztály szervezése a következőkből állana:

Azon egyén, ki a szakosztály tagja akar lenni, belép a hitelszövetkezetbe és azután a szakosztályba; két üzletrészt kell ugyan jegyeznie, de ezek a lehető legalacsonyabb összegben megállapíthatók. Így az az előnye is lenne a tagnak, hogy kétféle alapon veheti igénybe a szövetkezetet.

A szakosztály, ha ilyformán külön betétekkel megalkottatott, bizonyos önállósággal rendelkezik és ez abban nyilvánul, hogy az üzleti teendőket egy választmány végzi, melyet a szakosztályba belépett tagok választanak és elnökével szoros kapcsolatot létesít a hitelszövetkezetrel. Érdekesen fejtegeti ezután előadó a kezelésre és üzletvezetésre vonatkozó szervezetet, amely mindig a szakosztály egy bizonyos mérvű önállóságának biztosítása mellett szoros összefüggésben maradna a hitelszövetkezetrel.

Azt hiszem, hogy ezen szervezkedés és ez a módszer, tekintve a vagyoni gyengeséget

kiállításán Bécs-
ztó díjával.

ur következ

fföldön is a leg-
szinte korszak-

vetőárpa,

k miatt tünik ki:

szemek,
tartalom,
zás,

s és puhaság,
égnél.

vatómag beszer-
ával tenyésztünk
ni és iparkamara
hebbi védjegy-
elmeztetni bátor-
hozzánk juttatni
letnek megfelel-
ingdig eladatik. —
ánk beérkeznek.

vassitz.
Nordbahn állomás:

ur mindszent-
tti tisztavérű

nén

a lipiczai csász.
1 1/2 éves korban
színe almásszürke,
lipiczai küllemű
okkal, elegáns tér-
Bővebb felvilágo-
grád-Sándorfalván.

érés.

ár hó 9-én
gi felszere-

k, csikók,
zó, kuko-
ágó, répa-
kék, rög-
ekerek és
erelések.

keresztés-
ésükre állani.

9. Miskolcz,
1139

49. SZ.

kedvező fel-
yeneknek jót-

*Segymegbírhatóbb vetőmagvak
beszerzésére ajánljuk a
Magyar Mezőgazdák Szövetkezetét
Budapest V alkötmanyutca 31.*

Mai számunk 21 oldal.

és az üzleti szellem hiányát, mely a mi háziiparosainknál van, teljesen megfelel a célnak.

Háziiparunknak a következő ágait különböztethetjük meg:

1. A háziiparosok saját háztartási szükségleteit. Ez beilleszthető volna a fenti szervezetbe, mert az ehhez szükséges anyag beszerzését lehetne a szakosztály útján eszközölni.

2. Midőn már nemcsak a háztartási készítményeket és iparcikkeket, hanem az eladásra szánt cikkek állítják elő, melyekkel eddig nálunk házalni szoktak. Ez szintén beilleszthető volna a szervezetbe, mert itt a nyersanyag beszerzésén kívül lehetne feldolgozó műhelyeket is létesíteni.

3. Midőn az egyes vállalkozók a háziipar termékeit megveszik, vagy pedig iparcikkeket készíttetnek, tehát midőn a háziiparosok készítményeiket eladják a vállalkozóknak, vagy pedig nekik heti bérfizetésre dolgoznak. Ez is beilleszthető a szervezetbe, mert a hitelszövetkezeti alapszabályok 22. §. 2. pontja azt mondja, hogy a mezőgazdasági hitelszövetkezetek jogosítva vannak a tagok természetmennyéinek feldolgozására és egyéb nyersanyagok beszerzésére közös raktárakat tartani és közös feldolgozó műhelyeket létesíteni.

Nehezebb kérdés már most az értékesítés, mely jogilag szintén beilleszthető volna a szervezetbe, de a gyakorlatban nehézségekbe ütközik.

A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság volna hivatva arra, hogy az értékesítést kezébe vegye és ez irányban sikeresen is működik. De a részvénytársaság a mi, mondjuk elsőfokú szervezkedésünknek csak központja lehetne.

Hiányoznak tehát azok a középfokú instanciák, melyek a kettő között a közvetítésre volnának hivatva. Ennélfogva azt tartanám célszerűnek, hogy bizonyos vidékeken is létesítsenek értékesítési központok.

Ha ilyen vidéki központok létesítenek és ezek átveszik azt a szerepet, amelyet eddig a háziiparral nem foglalkozók és nagykereskedők végeztek, akkor a szervezést teljesen és ezen az alapon sikeresnek is nevezhetnők.

De arra is kell törekednünk, hogy az intelligenciát és a vezető egyéneket ilyen szakosztályoknak megnyerjük, mi annál is inkább meg, mert a központi hitelszövetkezetnek meg van adva az a joga, hogy nem tagokat

is kinevezhet a hitelszövetkezetbe és ez a jog a szakosztályra nézve is előnyösen volna alkalmazható.

A kunágotai és gyertyamosi ilyenmü termelőszövetkezetek például nagyon szépen fejlődnek. Czirokseprűiket ma már Boszniába és Karinthiába is szállítják.

Az agyagipar is, mely ma már annyira alámerült, hogy szinte háziiparszerűleg folytatódik, e szervezkedés folytán jelentékeny lendületet vehetne.

Ezekben ismertetem az irányt, mely az ügyet, azt hiszem bőven megvilágítja, a gyakorlatra nézve pedig a tisztelt jelenlévők lesznek szívesek utmutatással szolgálni.

Elnök köszönetet mond az előadó urnak igen érdekes előadásaért és abban a véleményben van, hogy abban megvannak a támpontok arra, hogy e kérdéssel behatóan foglalkozni lehessen.

Szerényi József: Szerinte másként bírálendő el az, aki csak saját szükségleteire dolgozik, ki tehát egyáltalában ipari jellegű munkának nem tekinthető és más bírálat alá kell vonni azt, aki piaci termékkel, vagyis értékesítéssel foglalkozik.

Az előbbinek sem nyersanyag-szükséglete, sem értékesítési igénye nincsen.

Az utóbbiaknál, akik eladásra termelnek, szintén két kategóriát lehet megkülönböztetni. Olyanokat, a kik termeléseiknek csak feleslegét adják el és olyanokat, akik rendszeres termékkel valamelyik vállalkozó számára foglalkoznak. Utóbbiakat szintén nem lehet a szövetkezeti szervezetbe behelyezni, mert ők rendelkezésre, részben a saját, részben a vállalkozó anyagával dolgoznak. Ez a háziiparnak az a formája, amely nem lehet elterjeszteni az országban mindaddig, amíg az értékesítésről gondoskodva nincs.

Fennmaradna még az a háziiparos, a ki csak termelésének feleslegét adja el; a háziipar sokféle iparcikket termel anélkül azonban, hogy a divat igényeihez alkalmazkodnék. Egyedül a pozsonyi háziipari egylet az egyetlen, mely e téren szép eredményeket ért el, mert egyedül tud alkalmazkodni a divat igényeihez az eredeti motívumok megőrzésével és azoknak stilszerű felhasználásával.

Méltóztatott előadó urnak a Kereskedelmi R.-Társaságot felhozni, mely ideális hivatást kép-

visel az értékesítés terén. A Kereskedelmi Részvény-Társaság azon a terén, mely a kereskedelemnek mai sajátossága, t. i. a nagy forgalom terén elég szép eredményt mutat fel, de ez sem ideális megoldás, mert a kereskedelemben nem úgy, mint az iparban, az egyéni tevékenység, hanem a nagy tőke a fődolog.

Az értékesítés terén más megoldáshoz kell nyulni, vissza kell térni az egyéni vállalkozásra és az egyénileg szervezett kereskedelmet kell annak megnyerni. Egyszóval: a háziipar értékesítése terén csak úgy lehet szép eredményeket elérni, mint az az előadó ur által is felhozott czirokseprűkészítésnél is tapasztalható, ha az iparcikk mint egységes, egyöntetű tömegáru jön forgalomba.

Forster Géza: Előtte szólónak egy megjegyzésére reflektál. Elismeri, hogy fődolog az értékesítés szervezése, de ezt az egyénileg szervezett kereskedelem részére fentartani nem tartaná célszerűnek ép a mai kereskedelmi viszonyok között, mert a kereskedők egyöntetű árut kívánnak, már pedig a háziipar cikkeit sohasem egyöntetűek. Szerinte a háziiparon nagyon sokat lehetne lendíteni, ha a háziipari szövetkezeteket a fogyasztási szövetkezetekkel összekapcsoljuk, mert itt nem kívánatik meg az áru egyöntetűsége s a parasztember jobban szereti, ha a cikkekben válogathat. A fogyasztási szövetkezetek napról-napra szaporodnak és cikkeik a legközönségesebb igényeket elégítik ki. Ha a két szövetkezetet egymással összekötésbe hozzuk, itt találhatnók meg a legjobb fogyasztókat.

Dr. Bernát István: A maga részéről is csatlakozik ahhoz, amit Forster Géza igazgató ur elmondott, sőt kiegészíti azzal, hogy példát hoz fel a sárospataki fogyasztási szövetkezetről, mely jól van szervezve és mely egy közeli faluban lévő háziipari szövetkezettel lépve összeköttetésbe, annak ugyszólván kizárólagos háziiparát, a kefekötést jelentékenyen fellendítette.

Barta Ferencz: Előadó ur véleményét helyesli és azon véleményének ad kifejezést, hogy sokkal könnyebb lenne a háziipartermelvényeinek előállítására, ha a hitelszövetkezetek a fogyasztási szövetkezetekkel bizonyos jogi nexusba hozhatnák.

Bolla Mihály: Előadó ur javaslatát a legnagyobb örömmel üdvözlöi és hálával fogadja.

➤ TARCZA. ➤

A vadászszézon végén.

Irtá: Bársony István

I.

Januárius 23.

Vége a vadászszézonnak, amelynek a tartama alatt a legférfiasabb sportot annyi élvezettel gyakorolhatták Nimród úkunokái.

Holnap szögére akaszthatják a puskát mindazok, akiknek nincs módjukban, hogy oly területen barangolhassanak, ahol a ragadozó vad üldözésével is megszerezhetik magoknak a vadászattal járó élvezetet. Következnek a csendes pihenés napjai, amelyek alatt az épen elmúlt évad kedves emlékeivel bőségesen foglalkozhatunk.

De egyébbel is, amire talán nem értünk rá akkor, amikor a vadászat szenvedélye lefoglalt bennünket. Hisz' természetes, hogy a szézon folyamán mindig izgathatott bennünket a vadászat öröme, holott februáriustól kezdve lecsillapodik a korrekt vadászhaz a szenvedély, hogy he yet adjon más gondolatoknak, amelyek immár nem a vad irtását, hanem annak óvását célozzák.

A fővadászszézon vége tulajdonképen december 31-ike. Januáriusban a vadászat már esonka, mert a fogoly megkezdheti teljes öt hónapig tartó folytonos rettegés után a békés, bár egyelőre még sok szenvedéssel járó nyu-

galmat. Az őzbakot is csak januárius közepéig szabad löni, de korrekt vadász ritkán él ezzel a jogával, ha csak nem afféle véletlenül jelentkező váltóvadászként kerül eleje az agancsát elvetett bakocskára. A tuzok nem olyan rendes vadászati médium, hogy a szézon érdekességét nagyban emelné. Nem marad tehát januáriusra más — a ragadozókon kívül — mint a nyul meg a fácán, de mint-hogy a fácán ritka vad, habár helyenkint sok van is, tehát az egyetlen hasznos vad januárius közepén túl, a mire még jóformán mindenütt vadászhatunk: a nyul.

Az utóbbi években gyakran vetették fel sokat tapasztalt vadászberek a vadászati törvény revíziójának a kérdését. Ha valamikor, ugy ezidőtájt lehet a dologról legpraktikusabban eszmét cserélni, amikor a nagy tilalom hatása alatt az öldöklés vágya is lelohad. Akik a szézon alatt csak vadászni akartak, most békésen ülnek majd a meleg szobában s egy eszéze kávé mellett a türelem szavára is könnyebben hallgatnak. Erre számít e sorok írója, amikor néhány észrevétellel hozakodik elő az ügy érdekében.

Kétségtelen, hogy azokat, akik a mai vadászati törvény alapját tanácsaikkal megvetették, a legjobb szándék vezérelte. De ne vegyék megbántásnak, ha a praktikus vadászberek talál fogyatékoságot az alkotásukban.

Általános észrevétel például mindjárt a fogolyra nézve, amely legnépszerűbb hazai szárnyas vadunk, hogy sem a törvényben biz-

tosított vadász-szézon kezdete, sem a vége nem felel meg a természet által előírt követelményeknek. Először is, mert ritka esztendő az, amikor a fogoly már augusztus elsején annyira kifejlődött, hogy a meggondolt vadász is szívesen löhesse, válogatás nélkül. Másodszor pedig, mert bizonyos, hogy a komoly tél beálltával, amit legalább is december közepére kell tennünk, a fogoly már nagyon megkivánná a kiméletet a jövő évi állomány érdekében.

Magyarország területi és klimatikus viszonyait is nehéz, sőt lehetetlen figyelmen kívül hagyni, ha az ember a nekünk üdvös vadászati intézkedéseken töri a fejét. Mert mi természetesebb, minthogy a melegebb síkvidékeken jóval hamarabb szaporouhat és fejlődhet a kis vad, mint a magasabban fekvő, sőt hegyesvidéken. Kősd például alig háromnegyedóránnyira van Vácztól (ahova a budapesti ember félóra alatt jut el gyorsvonattal) s abban a dombos határban a fiatal fogoly évről-évre legalább is tíz nappal később éri el a teljes fejlődést, mint teszem azt Érsekújváron, ahol pedig szintén ritka esztendő, amikor augusztus elsején ne volna kár megkezdeni a fogolylövést.

Mi következik ebből? Az, hogy az országot legalább is két kategóriába kellene osztani, a szerint, amint az új szaporulat kifejlődése itt és amott rendszeresen előbb vagy később várható.

De semmiesetre sem kellene a fogolyvadászatot augusztus tizedike előtt megkezdeni, még ott sem, ahol a költés jobb viszonyok közt szokott történni; s ezzel szemben a hegyes

A Kereskedelmi érén, mely a keres- t. i. a nagy for- ményt mutat fel, de mert a kereskede- parban, az egyéni tőke a fődolog.

más megoldáshoz az egyéni vállal- vezett kereskedel- Egyszóval: a házi- k úgy lehet szép az az előadó ur készítésnél is ta- k mint egységes, alomba.

zólónak egy meg- hogy fődolog az ezt az egyéni leg részére fentartani a mai kereskedelmi reskedők egyöntetű háziipar czikkei te a háziiparon ni, ha a háziipari i szövetkezetekkel m kívánatik meg rasztember jobban ogathat. A fogyaszt- ora szaporodnak és igényeket elégitik gymással összeköt- k meg a legjobb

maga részéről is ter Géza igazgató azzal, hogy példát ztási szövetkezet- és mely egy közeli vzetkezettel lépve zólván kizárólagos ntékenyen ellen-

ó ur véleményét nek ad kifejezést, a háziipar termel- itelszövetkezetek a bizonyos jogi

ar javaslatát a leg- és hálával fogadja.

e, sem a vége nem előirt követelmé- itka esztendő az, us elsején annyira lt vadász is szí- nélkül. Másodsor a komoly tél be- zember közepére nagyon megkiváná any érdekében.

klimatikus viszo- figyelmen kívül nk üdvös vadászati lert mi természe- bb síkvidékeken és fejlődhet a fekvő, sőt hegyes- omregyedőrányira sti ember felóra bban a dombos évre legalább is ljes fejlődést, mint ol pedig szintén usztus elsején ne ylvést.

hogy az országot kellene osztani, orulat kifejlődése bb vagy később

ellene a fogolyva- előtt megkezdeni. bb viszonyok közt emben a hegyes

Abban a nézetben van, hogy elsősorban arra kell törekedni, hogy helyi szükségleteinket elégítsük ki és a mi itthon beszerezhető, ne vásároljuk külföldön. Ép ezérf nagyon egészsé- ges koncesszió lesz a segítség a helyszínen, a vidéki központokban és azután a központban.

Talos Pál szintén helyesi előadó ur ja- vaslatát és szintén abban a nézetben van, hogy csak a szövetkezetekbe való bevonás által lesz lehetséges a háziiparnak meghonosí- tása és fejlesztése. Sulyt fektetve még arra is, hogy azok, akik háziiparral foglalkoznak, ki- taníttassanak arra, melyik vidéken melyik a legkelendőbb és legalkalmasabb árucikk. A „Hangya” szövetkezet e tekintetben például szolgálhatna.

Szterényi, Horváth és Radócz hozzászólása után: *Elnök*: Azt hiszi, nem ami hatáskörünkhöz tartozik, hogy a kézműiparnak, vagy a szoro- sabb értelemben vett iparnak a belügyeivel foglalkozunk, melynek sok törvényes alapon működő orgumuna van és hogy a feladatok nagymérvű összevegyítése célra nem vezetne. Itt csak az a kérdés, hogy a mezőgazdaság körében folytatott háziipari tevékenység a szö- vetkezeti keretbe miképpen volna felölendő és a hitelszövetkezetekkel miképpen volna kap- csolatba hozandó. Helyesen jegyeztetett meg, hogy ne csak a termelés, de az értékesítés is szervezendő volna és nézete szerint ha helyes az, hogy hitelszövetkezetekben szakosztály léte- sítessék a termelés előmozdítására, viszont logikai kényszer annak a kimondása is, hogy az értékesítés céljaira is ilyen szakosztály létesítessék.

Ami az előadást illeti, helyesnek tartja, ha olyan módokat keresünk, melyekkel elérhető, hogy a vidéki fogyasztási illetve iparcikkek lehetőleg a helyi viszonyokhoz alkalmazkodjanak.

A faipar kérdéséről is szól. Ez egy nagyon jelentékeny háziipara az országnak, melylyel a lakosságnak nagy része foglalkozik és nézete szerint a mezőgazdaságon nagyobb lendítenénk, ha inkább a faipart mint háziipart a szövö- ipart karolnánk fel. Kiemeli, hogy a szakosz- tály e kérdéssel behatóan foglalkozni fog. Kö- szönetet mond előadónak érdekes előadásáért és az ülést bezárja.

Műszaki bizottság ülése.

(1903. január 3.)

Jelen vannak: *Bolla Mihály* elnöke alatt *Eörsy Ferencz*, *Forster Géza*, *Jeszenszky Pál*, *Karkoványi Akos*, *Kühne Károly*, *Lázár Pál*, *Melegh Béla*, *Nick Ede*, *Obstmayer János*, *Renner Gusztáv* és *Vidats Elemér* bizottsági tagok és ifj. *Sporzon Pál* előadó.

Bolla Mihály elnök üdvözlö a megjelent tagokat, az ülést megnyitja. A bizottság f. évi munkaprogramjába föl van véve a daráló- gépverseny, a gödöllői mütrágyaszóró gépver- seny és a kis- és középbirtokosok által czél- szerűen alkalmazható gépek bemutatása Er- délyben.

A darálógép-bemutatás a f. évi tenyész- állatvásárral kapcsolatosan márczius hó 4—5. és 6-án volna a Tattersallban megtartandó. A gépbemutatáshoz szükséges hajtóerőt az állam- vasutak gépgyára; míg a szükséges elektro- motorokat a Ganz-gyár r. t. ajánlotta fel s ezen szives készségükért a nevezett gyáraknak szóló az egyesület nevében köszönetet mond.

Felemlíti még, hogy a Józsefműgyetem gépkísérleti állomásának szives közreműködé- sére a villamos erőméréseknél és próbáknál szintén szüksége levén a bizottságnak, ez irányban a szükséges lépések már megtétettek.

Lázár Pál: Általánosságban azon meg- jegyzést teszi, hogy a verseny megtartását mellőzni kellene azért, mert a versenyeknél nincs megadva a mód beható és alapos kísér- letek végzésére. A mellett van tehát, hogy a gépverseny függetlenül egy bizottság által esz- közöltessék s a nagyközönség előtt csak a verseny eredménye mutattassék be. Ily szak- szerűen rendezett versenyekhez szivesen fel- ajánlja a műgyetem gépkísérleti állomásának közreműködését, oly értelemben azonban, amint az állomás szervezeti szabályzata azt meg- szabja, vagyis az OMGE. által kiküldött bizott- sággal együttesen vigye keresztül a próbát a gépkísérleti állomás, melynek vezetősége egyenlő faktor gyanánt szerepelne az OMGE. kiküldött bizottságával. Ezt azért hozza fel, hogy az állomás nemcsak munkájával működik közre, hanem a felelősségben is osztozódik. Az álló- más szervezeti szabályzatában bizonyos kísér- leti díjak is vannak ugyan megállapítva, melyek nehezítenék ezen versenyeknek az állomás

közreműködésével való rendezését; de ez irány- ban semmi akadály fönn nem forog, mert szóló mint az állomás vezetője kijelentette az OMGE. igazgatójához intézett átiratában, hogy ezen díjak szedésétől az állomás el fog tekinteni.

Bolla Mihály elnök felvilágosításul meg- jegyzi, hogy a darálógépverseny akként kon- templáltatik, hogy a bemutatás előtt 3 napig tart a tulajdonképpeni verseny, melynek ered- ménye mutattatik be a közönségnek.

Ami azt illeti, hogy a műgyetem gép- kísérleti állomása oly szerepet játszik s oly faktorként szerepeljen mint az OMGE., amely a Gazd. Egyesületek Orsz. Szövetségét képví- seli, ez nehezen valószínű meg s szóló ennek nem is látja szükségességét, mert eddig is közösen végezték ezen funkeziót.

Lázár Pál szerint másként nem vehet részt az állomás a gépversenyben, mint azt szervezeti szabályzata körülírja.

Jeszenszky Pál: Ugy ezen, mint a jövőben rendezendő versenyek és gépbemutatások érde- kében áll, hogy az OMGE. a gépkísérleti álló- mással együttesen, illetve annak közreműködé- sével rendezze a versenyt. De azon most már segíteni nem lehet, hogy ne verseny, hanem bemutatás rendeztessék, mert a felhívások a gépgyárosokhoz már elküldettek.

Bolla Mihály elnök nem tartja hivatott- nak a műszaki bizottságot arra nézve, hogy kimondja, miszerint az állomás egyenlő faktor- ként szerepeljen az OMGE.-vel és illetve a Szövetséggel. Efelől csak az igazgató-választ- mány dönthet.

Lázár Pál szólót félreértette *Jeszenszky*. A versenyek lényegét illetőleg úgy értette a szóló, hogy az új gépeket a kísérleti állomá- sok megvizsgálják s ezek adatai alapján tájé- kozást nyerne a gazdaközönség a gépek hasz- nálhatósága felől.

Kühne Károly azon aggályát fejezi ki, hogy a gyárosok részére a bejelentési határidő nagyon rövidre van szabva.

A bizottság tekintettel arra, hogy a te- nyészállatvásár kitűzött határidejéhez van költve a darálógépverseny megtartása, most már a határidőt meg nem változtathatja, de ezen óhajt a többi versenyek határidejének kitézé- sénél figyelembe fogja venni.

Ezután *Sporzon Pál* előadó előterjesztette

vidéken, legalább is augusztus közepéig volna jó kitolni a tilalmat, mert a hogy most tapasztaljuk, mohó peccenyevadász mindjárt ellövöl- dőzi a fogolyfalkák véneit, a melyek nélkül, vezető híjján, a nagyon is fiatal s így éhíhet- len, talán a „gáblerség” sem jutott foglyo- csák rendkívül könnyen elpusztulnak, zsákmá- nyul esnek a ragadozóknak.

A területi felosztás látszólagos nehézsége senkit se aggaszson. Hisz a legrosszabb eset- ben a síksággal és hegyiséggel váltakozó, tehát vegyesterületű megyékben a megyei közigazga- tás állapíthatná meg községek szerint egysz- smindenkorra, a hovatartozandóságot. Azt pedig, hogy a második kategóriát csak öt nap választ- taná el az elsőtől, ne tessék szörzsálhasogatás- nak felfogni, mert a fogoly fejlődése korszaká- ban ez a rövid öt nap nagyon is sokat jelent. Az esetek legtöbbszörében éppen annyit, amennyire a falkának szüksége van még, hogy az igazi vadász is nyugodt lélekkel dézsmálhassa meg.

Ha pedig az ily felosztás kérdését mégis komplikálnak tartanak a „mérvadó körök”: akkor bizonyos, hogy a vadászközönség tul- nyomó többsége szives örömet belenyugodnék abba, hogy országszerte, kivétel nélkül, csak augusztus közepétől kezdve legyen szabad a foglyot löni.

Nagyon sok területen így is ezt a sza- bályt fogadták el már kötelezőnek magokra nézve a vadászati jog tulajdonosai.

Ami a szezon végét a foglyokra nézve illeti, a következő az álláspontunk:

A fogolyvadászat tulajdonképen már ok- tóberben mindenütt lezárul; azontul csak az olyan területeken lehet szó rendes fogolyvadá- szatról, ahol megfelelő gázokban, sűrűség- ben, vágásokban stb. a fogoly a hűvös őszi időben is bevár, kivált ha a csoportokat szét- szórni sikerül. Sik, nyílt helyen ugyan be nem vár, ilyenkor a gyalogos vadászt legalább nem várja be, már pedig a szekérről való fogoly- lövöldözés tulajdonképen csak barbarizmus, nem pedig vadászat.

Eszerint novembertől kezdve csak anny- ban lehet szó fogolyvadászatról, amennyiben erdei hajtások, vagy síksági kör- és vonalvadá- szatok folyamán fogoly is röpül a puskaeső elé.

Az ember ilyenkor is löhet „hajtott” fog- lyot, még pedig helyenkint esetleg szép szá- mával, ha löni jól tud. De azt sohasem mondjuk már ilyenkor, hogy: „foglyászni voltunk”. Mert főczélunk nem a fogolylövés volt.

Nem vesztené tehát a „vadászat”, ha a szegény fogolynek, amelynek a havas, erős tél ugys roppant veszedelmére van, már akkor békét hagyunk, amikor nyilvánvaló, hogy a vadászfegyver veszedelme nélkül is fölöttébb sok megpróbáltatáson kell keresztül mennie.

A fogoly tudniillik legtehetőlenebb, leg- hamarább pusztuló vadunk. Oly ostoba, hogy minden fedezet nélkül gubbaszkodik a mezőn, a földeken, egy csomóban, s ha hó van: a ragadozó szárnyas már nagy messzeségből észreveszi, biztos zsákmányul ejti. Havas, erős télen borzasztót szenved az éhségtől is, mert a „hintést” sokkal bizalmatlanabbul veszi, mint

például a fázán, s néha hetekig feléje sem megy, inkább koplal.

Ugyan miféle „vadászöröm” az ilyen el- csigázott, agyongémberegett foglyot löni, ha véletlenül kivergődik a mély hóból, valamely mezei gázosomó közül, amikor nyulra vadászunk körben?

Mulatságunkat megrontja az a gondolat, hogy talán egy haldoklót terítettünk le; vagy ami még rosszabb érzés, hogy hátha épen azok menekültek volna meg a zord télen is, a jövő szezon számára, amelyeket mi nagy hősiessen lepuffantottunk, esupa vérszomjából, amikor inkább védelmet kellett volna biztosítanunk szegényeknek.

Bátran beérhetnek tehát azzal, hogy a foglyot legfeljebb december közepéig löjjük, amíg tudniillik a tél egész szigora nem kezd meg romboló munkáját.

Most például olyan telünk volt december- ben, hogy már-már joggal tarthatunk vad- állományunknak a zord idő által való elpuszt- ulásától. S ha az a szibériai idő, azzal a nagy hóval még tíz napig tart, nem is maradt volna meg fele sem a fogolyállományunk, amit ilyen- kor nemcsak a természet mostohasága pusztít, hanem a hurkos vadász is. Mert a kemény téli idő hajtja az elgémberegett foglyot a szérükre a falusi kertekbe, a kazlak alá, ahol a lőszörhurok tömege várja minden lépését.

Ha ilyenkor is lövi a vadász a száz veszélylyel küzdő foglyot, a saját jövő évi mu- latságát teszi tönkre előre.

Akkor pedig megérdemi a bűnhődést.

a darálógépversenyt tervezetét, melyet a bizottság némi módosításokkal elfogadott.

Elhatározta a bizottság, hogy a versenyre hozott gépek leírása és rajza egy külön füzetben közrebocsajtsák s az érdeklődőknek kiosztassák.

A verseny rendező-bizottságának tagjai a műszaki bizottság tagjai lesznek, míg a bíráló-bizottságba bevásztattak Bolla Mihály elnökön kívül Forster Géza, Lázár Pál, Karkoványi Ákos, Melegh Béla, ifj. Sporzon Pál, Renner Gusztáv, Nick Ede, Rovara Frigyes, Czobor Gyula és Obstmayer János.

A verseny napjait márczius hó 4—5—6-ik, a bemutatásra 7. és 8-ik napja tüzetelt ki, míg a gépeket a gyárosoknak február 25-ére kell a helyszínre szállítani. A bizottság hozzájárult ahhoz, hogy a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete a verseny alkalmával egy venyigezuzó-gépet kiállíthasson.

Iparfejlesztés szövetkezetekkel.

Irta és az OMGE. ipari és kereskedelmi szakosztályának 1902. évi december hó 11-iki ülésén felolvasta:

Dr. Bernát István.

Két eszmét kívánok közéletünk forrongásából kiemelni és méltányolni. Az egyik a magyar ipar fejlesztésének nagy és mindinkább fokozódó erélyvel követelt megvalósítása, a másik a szövetkezetek eszméje, a mely bár nálunk igazán szűkebb körre szorítkozik amannál, bizonyos tekintetben mégis biztosabb eredményeket ért el. Tárgyalni kívánom a kettőnek összefüggését és ki akarom mutatni, hogy a magyar ipar fejlesztésének mily jelentékeny tényezői lehetnek a szövetkezetek. Annál inkább szükséges ez a szövetkezetek szempontjából, mert a kooperáció elve nálunk új stádiumba jutott. Minél inkább meggyökeresedik a magyar a földön, minél inkább szaporodnak az eredmények, a melyeket vele és általa elérnek, annál erősebbek a támadások, a melyeket ellene intéznek. Fejlődése első stádiumán, a mikor még jóformán észre sem vették, a szövetkezés már régen tul van. Most a második stádiumot, a küzdelmekét éli át, hogy belejőjön a harmadikba, mikor a támadások elnémulása mellett határozottan fogjuk látni, hogy a modern gazdasági és társadalmi életnek mily nagy szüksége van rá, sőt nélküle bizonyos tekintetben béna és hézagos lenne.

Merem állítani, hogy a magyar ipar szempontjából, bár sokan éppen az ellenkezőjét vitatják, a szövetkezésre föltétlenül szükségünk van. Ami ideálunk nem az, hogy idegen országok tőkésai idegen gépeket, munkásokat importáljanak Magyarországra és aztán az elért hasznót otthon halmozzák fel, hanem hogy a meglevő magyar kisipar fejlesztése és erősítése által teremtsük meg azt az aipót, amelyen a nemzeti nagyipar biztosan nyugodhatik. Ebből a szempontból tekintve, elsősorban arra kell utalnunk, hogy a *hitelszövetkezetek* mily áldásos tényezői és erősítői a magyar iparnak.

Sokat beszélnek ugyan már hónapok óta a pénz olcsóságáról és tény az, hogy az Osztrák-magyar bank kamatlába soha oly alacsony nem volt, mint ezidőszerint. Tény azonban az is, hogy a központi bank alacsony diszkontója csak egy aránylag szűkkör javára szolgál, a nemzet milliói hasznát alig veszik. Az Osztrák-magyar banktól távolabb álló emberek részére ma is a régi viszonyok irányadók, tehát drága a pénz, sőt sokan hozzájutni nem is tudnak.

Ezen a helyzeten a hitelszövetkezetek — mindig csak ezek jobb fajtáit értve — már nem egy helyen segítettek, de más tekintetben is áldásos működést fejtenek ki akkor, amidőn szakcsoportokban tömörítve az iparosokat, lehetővé teszik, hogy raktárakat nyissanak, nagyobb vállalkozásokba fogjanak, szóval a nagyiparnak előnyeit a maguk részére megszerezik. Itt még csak a kezdet kezdetén állunk, mindamellett az eredmények a legnagyobb eredményekre adnak okot.

Horváth Jánosnak adatai szerint*) a budapesti *asztalosok* szövetkezete az 1901. évben 250,000 korona forgalmat ért el; az 1902. évi eredmény — úgy tudjuk — majdnem megegyezően akkora lesz. A *cipészek* szövetkezete 1901. évben 42,568 koronát fizetett ki munkabéreként. 100—140 munkást foglalkoztat és 80 tagot lát el munkával. A *szabók* szövetkezete hatósági szállításoknál ért el nevezetes eredményeket. Az *ujpesti ipartestületi hitelszövetkezet* építőiparos tagjai két állami iskolát építettek s ily módon 300,000 korona forgalmat csináltak. Hasonló adatokat lehetne a vidéki szövetkezetekről is. Gondoljuk el, hogy mindezek a szövetkezetek egészen fiatalok, alig pár évesek. Vegyük figyelembe, hogy meglehetősen töretlen uton járnak és hogy a helyi ellenségek legyőzése náluk nagyobb győzelmet jelent, mint azok az eredmények, a melyeket a vállalkozás terén elérniök sikerült. Akkor fogjuk igazán látni, milyen erő van a szövetkezési eszmében, a melynek segítségével győznek azok is, akik előbb csak legyőzteshez voltak szokva. Ennek oka nem csupán az, hogy a kicsi erők, ha összesítettnek, nagyra képesek. Ez a dolognak csak egyik oldala. Van egy másik is, a melyet méltányolnunk kell, ha tisztán akarunk látni.

Nekem régen meggyőződés, hogy Magyarország ipara, szemben a külfölddel, sok tekintetben azért nem bírja megállani a sarat, mert túlságosan drágán termelünk. A drága termelésnek pedig egyik oka a magasra esigázott *fogyasztási adók*, továbbá az ennek folytán *emelkedő létminimum*. Ha a szövetkezetek és itt elsősorban a fogyasztási szövetkezetekre gondolunk, képesek lesznek arra, hogy olcsóbb és jobb élelmiszerekkel lássák el tagjaikat és ezek között természetesen az iparosokat is, akkor lehetővé tették egyszersmind azt is, hogy olcsóbban produkálva, a külfölddel sikeresebben versenyezzenek. Oly eredmény lesz ez, a melynek üdvös voltát kétségbe vonni nem igen lehet. Oly eredmény, melyhez hasonlót nem könnyen lehet másféle eszközökkel elérni.

E mellett a szövetkezetek, amint már az eddigi eredmények is mutatják, képesek megtenni azt a csodát, hogy a széthuzó és egyenetlenkedő iparosságot szervezeten együtt munkálkodó és egy közös célért lelkesedni tudó tömeggé alakítják át. Iskolázzák tehát politikailag és erkölcsileg is. Arról nem is akarok bővebben szólni, mily haladás forrása lesz, ha elég erősek lesznek angol társaik példáját követve, esti kurzusokat nyitni, könyvtárakat berendezni és tagjaik részére olvasó-termeket föntartani. Annyi bizonyos, hogy hatalmasan fogják előmozdítani annak a néposztálynak

*) Ipari szövetkezeteink helyzete. Budapest, 1902.

művelődését, a melynek legjobbjai munkálkodtak a szövetkezetek létesítése és fejlesztése körül. Alig lehet tehát kétségbevonni, hogy a szövetkezetek az iparosokra nézve, akkor, a midőn olcsóbbá teszik a tőkét, szervezik a készítmények eladását, leszállítják a munkás létminimumát és közreműködnek műveltségük fejlesztésén, oly szolgáltatásokat tesznek az iparosságnak, melylyel semmiféle állami vagy más formában jövő támogatás föl nem ér. De más tekintetben is jelentékeny eredményeket érnek el akkor, amikor megtisztítják a kereskedelmet számos visszaéléstől és a becsületes törekvésnek nagyobb súlyt biztosítanak, mint a melylyel azok eddig bírtak.

Ki kell e ponton terjeszkedni az ipar és kereskedelem összefüggésére s utalnom arra, hogy a magyar kereskedelem eddig, sajnos, nem tette meg a kötelességét, nevezetesen képtelen volt arra, hogy áruuzikkeinknek kifelé oly keletet biztosítson, a melyet azok méltán megérdemelnek. Ellenben nagyon jelentékeny szerepet játszott az osztrák ipar hatalmának kiterjesztésénél s nélküle a magyar iparnak az a pusztulása, a mely ma tényleg mindenütt látható, bizonyára nem lett volna oly erős, a minővé tényleg fejlődött. Nem akarom azt állítani ezzel, mintha kereskedőink hazafiatalan szándékuk által vezetett idezték volna elő e sajnos eredményt. Nem. Ez, hogy úgy mondjuk, a tények logikájának szükségszerű eredménye. Bővebben ki kell fejtenem, hogy miért?

Harmincz esztendő óta csináljuk az iparpolitikát, ma hangosabban mint valaha, de hogy több alapossággal-e, azt az eredmény fogja megmutatni. Hogy a mult tevékenysége nem hozott kifogástalan gyümölcsöt, azt a súlyos jelen legjobban igazolja.

Ha azonban a mult tévedéseit és botlásait ujjakkal tetézni nem kívánjuk, mindenképp tisztán kell látnunk a helyzetet és a helyes diagnózist megállapítani.

Mindenesetre sok oka van az eddigi eredménytelenségnek, az alapított vállalatok nem mindig szolid alapjának, a tulspekulációnak, a szakértelem hiányának stb. Mindezeket már elégszer tárgyalták és megvilágították, a miért is ezeknél bővebben immorálni nem kívánunk.

Új és szerintünk helyes momentum iparfejlesztési politikánkban, hogy részvénytársaságok helyett a fősúly a magánvállalatokra fektetik és hogy oly iparosok importálására törekednek Ausztriából és a külföldről, a kiknek itt nálunk vagy az aldunai országokban már biztos és megállapodott fogyasztópiacuk van.

Nem emelhetjük ki eléggé a fogyasztópiac biztosságát, mert e körül követtük el a legnagyobb tévedéseket. Nevezetesen azt hittük, elégséges leendő a gyárakat felállítani, azokat a törvényben előirt kedvezményekben és a közhatósági szállításokban részeltetni és akkor már mindent elkövettünk, a mi a egészséges iparfejlesztés érdekében szükséges.

Elmulasztottuk azonban a legfőbbet, a fogyasztás szervezését és ebben rejlik ipari politikánk sikertelenségének legfőbb oka.

A fogyasztás szervezésének egyik leg-hatalmasabb eszköze az önálló vámterület és így nem csoda, hogy ez mint egyedül biztos panacea állíttatik a nagyközönség elé. De hogy magában véve ez sem csálhatatlan eszköz, azt

legjobban igazolja Romániának óriási erőlködése mellett is csekély tényleges eredménye.

Önálló vámterület hiányában a fogyasztás szervezésére még nagyobb szükség van, sőt az iparalapítás és iparfejlesztés e nélkül jóformán homokra van építve.

Nézzük csak meg a kifejtettebb gyárparágainkat, vasgép- és csukoripart és nem látjuk-e, hogy ezek is mennyire nehezen tudnak prosperálni, dacára annak, hogy az ország fogyasztása jóval nagyobb e cikkekben, mint gyáraink termelése. Mennyivel inkább áll ez egyéb iparágainkról, melyek a hazai fogyasztásnak messze mögötte maradnak. Ebből azt következtetik, hogy mindazon iparágakat még hatalmasan lehetne és kellene fejleszteni. A konkluzió helyes, de egy *ha* itt is közbe esik, t. i. csak akkor, ha megelőzőleg a fogyasztást biztosítani tudjuk az új iparalapítások részére.

Hazafias felbuzdulásokból e téren meg nem élünk, még Kossuth Lajos hatalmas szava sem volt képes az általa megindított szervezeten mozgalomnak állandó sikert biztosítani. Ugyanez a sors vár mindazokra, a kik hírlapi cikkek, védéyletek stb. révén hasonló czélok után futnak.

Mindezek az egyéni felbuzdulások hajótörést szenvednek a nagy tömeg indolenciáján és a kereskedelmi osztály konzervativizmusán.

Kereskedelmi osztályunk az iparcikkek beszerzése dolgában úgy a multban, mint a jelenben legnagyobb részt a külföldre volt utalva. Sőt joggal állíthatjuk, hogy mentül szolidabb valamely kereskedés, annál inkább megtartotta szolid külföldi összeköttetéseit. Mert az olesó hitelen és a gyors és pontos kiszolgáláson kívül az áru minősége tekintetében is felülállott a legtöbb esetben a hazai primitív vagy selejtes árunak.

Senki sem veheti rossz néven egy szolid kereskedőtől, ha egyéni existenciájának biztos alapjait bizonytalan experimentációkkal veszélyeztetni nem akarja.

A ki tehát a hazai fogyasztást akarja megszerezni és ezután a hazai ipart fejleszteni, annak eleve tisztában kell azzal lennie, hogy e tekintetben a hazai kereskedelemre csak igen kis mértékben számíthat. Ezt egyetlen kereskedő sem fogja nyíltan bevallani, de a tények megdönthetetlenül fogják igazolni. És pedig mentül szolidabb valamely kereskedő, annál nehezebben fogja régi beszerzési forrásait utakkal, a hazaiakkal fölcserélni. Még egyszer hangsúlyozzuk, hogy ebből nemcsak nem akarjuk, de nem is lehet a hazafiatlanság vádját kereskedői osztályunkra rásütni: egyrészt, mert e tekintetben az egész világ kereskedelme hasonló természetű, másrészt, mert egyéni existenciája van hozzákötvé.

A hazai fogyasztás bizonytalansága és elégtelensége tehát legnagyobb oka annak, hogy hazai iparunk kellőleg nem fejlődhetik. A fogyasztást azonban tisztán iparfejlesztéssel még elérni és biztosítani nem lehet.

Az osztrák ipar is azért prosperál nálunk, mert az osztrák iparnak piacza biztosítva van. Mi által? A hazai kereskedelem által és pedig annyival erősebben van biztosítva, mentül szolidabb a hazai kereskedőcég és mentül szolidabb az osztrák ipartermék.

Ezen a tényen sem hazafiai felbuzdulással, sem iparfejlesztéssel változtatni nem lehet, mert ez a legkomolyabb és legszolidabb érdekszövetkezet, melyet évtizedek érintkezése hozott létre és kovácsolt össze egy hatalmas gyűrűvé. Ezen csak a fogyasztásnak oly mérvű szervezésével lehet részt ütni, a mely amazzal minden tekintetben kiállja a versenyt, ez pedig csak a fogyasztási szövetkezetekben van meg.

A fogyasztási szövetkezetek mindenekelőtt szervezett fogyasztás, de egyuttal irányítható fogyasztás is; irányítható, mert nincs szokásokhoz, összeköttetésekhez kötve és mert úgy az alapításba, valamint a vezetésbe be lehet mindazokat a momentumokat hozni, a melyek a hazai fogyasztást biztosítják a hazai ipar részére.

Nem beszélünk a levegőből, tessék megnézni a *Hangya*, a *Magyar Mezőgazdák Szövetkezte*, a *Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezte* könyveit és meg fogják látni, hogy ezek mit tettek már és mit tehetnek még inkább a jövőben a hazai iparcikkek fogyasztása tekintetében.

Ha a miniszter a közös vámterületen belül akarja a hazai ipart fejleszteni, ezt csak a fogyasztási szövetkezetek útján érheti el; mert egyedül ezeket tarthatja kezében és irányíthatja fensőbb czéljainak megfelelően.

Még ha a hazai szolid kereskedelem lassan-lassan áttérne is a hazai ipar fejlesztésére, meg van ebben gátolva és akadályozva az által, hogy bármely osztrák iparos nyíltan üzletel nálunk bárhol és cikkeit szabadon árulhatja, az ebben rejlő egyéni agilitással szemben pedig csak úgy és akkor fogunk győzedelmeskedni, ha fogyasztásunkat szervezzük, ha fogyasztási szövetkezetekkel hálózunk be az egész országot. Ha lesz kiterjedt fogyasztási szövetkezeti hálózatunk, akkor minden fogyasztási szövetkezet védelme alatt a kis kézműipar is föllendülhet, minden faluban biztosan letelepedhet egy csomó mesterember, a ki ma falun nem tudván megélni, a városi proletáriátust szaporítja.

Ez előadás nyomán az O. M. G. E. szakosztálya elhatározta, hogy az iparosokat és fogyasztókat a szövetkezetek révén szorosabb kapcsolatba törekszik hozni s e czélból közöt-

tük tárgyalásokat indít meg, amelynek első eredménye az ipari szakosztály legutóbbi ülésének tárgyalása, melyet lapunk mai számában ismertetünk.

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Mezey Gyula.

Az aranka irtása.

III.

Sok az „elősdiek“ száma, amelyek nehezé teszik a megélhetést. Ezek között nem az utolsó helyen áll az *aranka*; az állattartásra fektetett gazdaságok valóságos réme. Szabadulni nagyon szeretnénk az arankától, de még eddig nem sikerült és minden állami ellenkezés dacára, mint szög a zsákból — kibukkan az aranka a luczernásokban és herésekben a legjobban plombozott vetőmag után is.

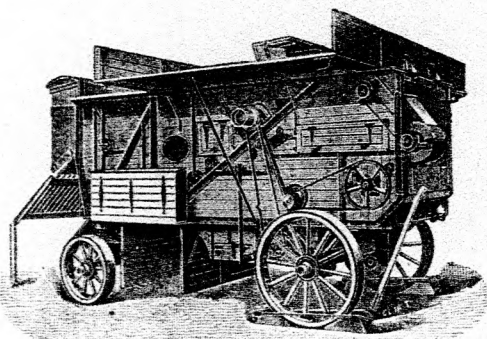
Nagyon helyesen fejtette ki nézetét Mezey Gyula rovatvezető a „Köztelek“ 3-ik számában az aranka irtását illetően; a „fegyverbe“ szőlítése az aranka ellen pedig ne legyen pusztában elhangzott szó!

Hogy nem tudunk eddig egy olyan reniverzálisan ható receptet az aranka ellen, annak okát abbar találom, hogy *eltökélt komolysággal* nem iparkodtak a guzdák kéz-kezet fogva a baj ellen a gyakorlatban küzdeni.

Ne legyen rovasomra felírva, ha utalok az amerikaiak kitaró, mondhatnám csökönös akaraterejére, amelynek jellemzésére felhozhatom azon példát, hogy az egyik szigetükön milliárd és milliárd számban tenyésző szunyogfajt, amelynek szurása az égaljhoz szokott lakosnak is nem ritkán halálos kimenetelű maláriát okozott, az állam rendelkezése — amint írják — az utolsóig kipusztítani sikerült. Nos hát ami sikerült az amerikaiaknak az sikerülhet nekünk is, mert az aranka is csak oly látható és megfogható ellensége a gazdáknak, mint a maláriát terjesztő szunyogfaj az ameriaknak, ha mi is oly eltökélt radikális eszközökkel lelkiismeretesen tudunk ellene küzdeni.

Azonban az arankán erőt venni mindaddig nem fog sikerülni, *míg a vele való bánásmód iránt közös megállapodásra nem jutunk!* Nem irthatjuk ki az arankát azért sem, mert a fertőzött heretáblák kezelése körül sok a mulasztás. Általános szokás ugyanis az, hogy a heretáblák kaszálásánál, a here gyűjtésénél, a behordásánál, tekintettel nem vagyunk az arankás foltokra, amelyek együtt, az eddig nem fertőzött területtel lesznek kaszálva, felgerebélve, behordva és fel is etetve. Már pedig ösmeretes minden gazda előtt, hogy az aranka, mint minden elősdi növény, ép az által terjed, szaporodik a legjobban, minél inkább elaprózódik, az arankaszálakat pedig önönmagunk elaprózva a gereblyezés stb. által az egész heretáblán széthurezcoljuk. Az arankának oly szívós természete van, hogy a legkisebb szála is könnyen megered, ha alkalmas, életfeltételének megfelelő növényzethez tapadhat.

Azonkívül a madarak is terjesztik az arankát azáltal, hogy a magvakat felszedvegetvén, azt a bélsárral együtt, mint csiraképeset széthurezcolják; ép így az arankás here feletetésével

A Robey & Co. Ltd.-féle

világhírű **gőzmozgonyokat**, valamint acélkeretű **cséplőgépeket**, utolerhetetlen kitűnő anyagból készítve, ajánlom olcsó árak és kedvező fizetési feltételek mellett.

Szücs Ödön, Robey & Co. Ltd. lincolni gépgyára

magyarországi vezérképviselősége

BUDAPEST, VI. kerület, Nagymező-utca 49. szám.

hasonlóképp az állatokkal is terjeszthetjük az arankát. Ezen körülményre szintén sulyt kell fektetnünk, mert az aranka magja szeptemberben érik, miért is tanácsos az arankás herét még idejében lekaszálni. De nem írhatjuk ki az arankát azért sem, mert a mag vetési munkálatok és időkimélés miatt a sokszor arankával nagy mértékben ellepített táblákat nem török fel, hanem még egy-két rossz kaszálás kedvéért meghagyják és vele az aranka melegágyát. Hogy pedig az arankát kiirtani valamely herésből vagy luczernásból, rendszeren ott sem sikerül, ahol az eddigi ősmert módszerekkel küzdenek ellene. — okát abban találom, hogy a mentési munkálatot nehéz úgy keresztül vinni, hogy az czéljának megfelelően.

Ezen mentési munkálatok közül ajánlatos kaszálás után az arankás foltoknak szálmával, vagy még jobb törekkkel való meghintése és felgyujtása. Ott, ahol ezen munkálatot lelkiismeretesen végezik és a foltok terjedelme nem túl nagy, az aranka elfojtása sikerülhet. Ezen műveletnél azonban sokkal *előnyösebb* és *olcsóbb* azon eljárás, hogy a here, vagy luczerna lekaszálása után, az arankás foltokat és kerületüket legalább egy méter távolságra éles lapáttal, kapával, horolóval száraz időben, két-három centiméter mélyre felhoroljuk, a felhorolt növényrészeket a földdel együtt gondosan összeszedjük és lehetőleg a szétszóródást elkerülve a tábláról elhordjuk és elégetjük. Ily módon sikerült egy arankától meglehetősen ellepített táblát megmenteni. A felhorolással a luczernának *nem ártunk*, mert a gyökerek mélyen gyökerezvén csakhamar friss hajtásokat eresztenek, és *nem kell* a felhorolt részeket újból bevetni.

Ezen eljárást a legczélszerűbbnek ősmertem. A vaskázoldattal való permetezést szintén próbáltam, azonban nem tartom czélszerűnek azért, mert a munka végrehajtása nagyon körülményes és csak akkor válik be, ha az arankás részt formálisan *megöntözzük* és nem permetezzük, már pedig ehhez sok vízre van szükség.

A gazdának szerintem nem arra kell törekednie, hogy arankás heréjét vagy luczernáját miként mentse meg a kiveszéstől, — hanem *arra kell törekednie*, hogy luczernáját vagy heréjét az aranka *el ne lephesse*, vagyis jobban mondva a herét az aranka fertőzésétől kell megóvnia.

Hogy a hereféléket *megóvjuk* az aranka fertőzésétől, első sorban arra kell törekedni, hogy a növénynek megfelelő talajt válasszunk ki, miért is a luczernát csak mély, száraz és gazdag talajba vessük, mert a hereféléknek sok igényük van a talaj iránt. A vörösherét például csakis mély *nedves* és gazdag talajban termeszthetjük sikerrel; már pedig minden növény csak akkor képes ellenállani különféle ellenégeinek, ha teljes fejlődésének kellékei megvannak, így a herefélék is. Másodsorban a hereféléknek oly táblát válasszunk ki, amelyeknek közelében arankás here, vagy más oly növények ne legyenek, amelyek az arankát elősegítik.

Harmadsorban oly *vetőmagot* vessünk el, a mely arankamentes. A heremag arankamentesítésére az állami felügyeletet nem tartom egészen tökéletesnek, mivel mint a rovatvezető ur is mondja: a *plombozott zsákban* is előfordulhat aranka; mert nem az egész mennyiség, hanem csak a kivett *mustrában* nem találta arankát. Véleményem szerint az állami ellenőrzés szigorítandó volna annyiban, hogy csakis *arankamentes* herefűdekről lehessen *eladásra* heremagot természeteni, a külföldről behozott magot pedig oly magas *vámmal* megróni, hogy a sok és a leginkább külföldről behurczolt *arankás vetőmag* elterjedését megakadályozzuk. Azon esetben, ha ily módon védekezhetnék a gazda és minden megvételnél *követelné* a vetőmagvizsgáló-állomás bizonyítványát, inkább *saját maga* természetene szükségleteinek megfelelő mennyiségben arankamentes vető-

magot és ezen esetben ha valóban arankamentes herefűde volna, szívesen természetene is magot, mert ellenkező esetben az ellenőrzés következtében megdrágult magért szép árt kellene fizetnie. míg ha maga természetet eltekintve attól, hogy a magért jót állhat, a fölöslegnek eladásából szép jövedelemre tehetne szert.

Az aranka irtására vonatkozólag nem megvetendő volna azon eljárás sem, hogy minden határban minden gazdaságban a hol herefélék természetnek *kötelező* lenne kiszántani az oly hereföldet amelyben az aranka konstatalható.

Jóllehet fájdalmas lenne a gazdára, hogy herevetésének kiszántása és az új vetés miatt tetemes költsége volna, de bizton hiszem, hogy csakis ily *hathatós* eszközzel sikerülne az arankát nálunk teljesen kiirtani és az első években az arankamentes herefűdek tetemes előállításának költsége *böven megtérülne* a gazdának azáltal, hogy herevetésük *hibátlan* lenne és nem két-három éven át, hanem mint azelőtt nem ment ritkaságzámban, 10—15 éves böven termő herefűdre tehetne szert.

Az aranka elterjedése nálunk már oly általános, hogy összehasonlíthatom filloxerával, vagy tüdőlobbal, amelyet szintén csak radikális eszközökkel sikerült elfojtani.

Frideczky Árpád.

BAROMFITENYÉSZTÉS.

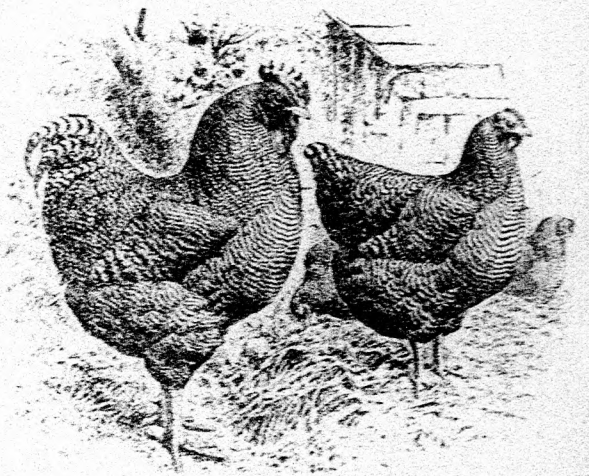
Rovatvezető: Hreblay Emil.

Milyen legyen a plimut-tyuk?

Sokszor lehet ballani oly megjegyzéseket, hogy a baromfiakban is a divat határoz. Ma a kokin, holnap a plimut, azután a langszán s végre az orpington! Hát mi ez? Bizonyára divat, az új, a még kevésbé ismert utáni indokolatlan vágyakozás s dicsekedés azzal, a mi még másnak nincs.

sem szereti elveszteni, ha pedig valamivel nem vagyunk megelégedve, csak természetes, hogy jobbat keresünk s ha arról győződünk meg, hogy az új jövevény jobb a réginél, bizony a jobb a jó fölött győzni fog.

Mindnyájan tudjuk, hogy a plimut fajta sokkal jobban bevált mint a kokin és a bráma fajták egyes féleségei. De azért a plimutnak is voltak és vannak hibái. Az emberi ész és teremtő kéz azonban arravalók, hogy észszerű tenyésztéssel a hibákat kiküszöböljük és azok helyébe jó tulajdonságokat plántáljunk be. Ezt

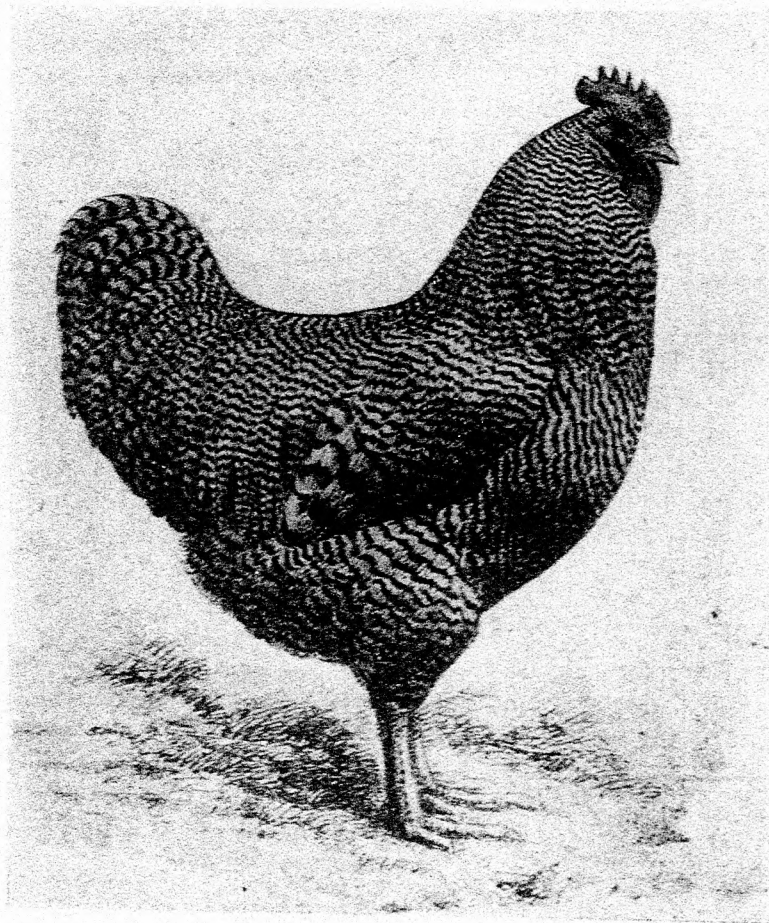

28. ábra. Plimut kakas és tyuk.

az angol, de különösen a szerencsés kezű és élesezű amerikai tenyésztők meg is teszik, s egyes fajtákat bámulatos tökéletességig tudnak kifejleszteni, kialakítani.

Nagy hibája volt mindig és az egész világ előtt a plimutnak roppant vastag és hosszulába. Sport szempontból lehet az szép, hogy egy kakas 80—90 cm magas, de kevés öröme telik abban a szakácsnak, a ki a sok csonttal s kevés hússal nem tud mit kezdeni.

Tehát a tenyésztők e miatt észretértek,

29. ábra. „Plimut-herceg” amerikai javított kakas.

Mindenkinek megnyugtatósára mondhatjuk, hogy ez nincs így.

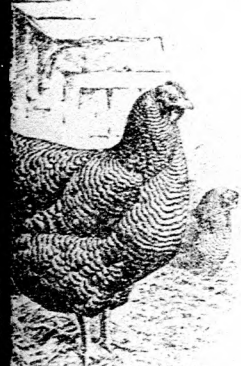
Nálunk csak valamennyire bevált baromfi-fajtákat tervszerűen innen kipusztítani, a tenyésztési közforgalomból kiszorítani senkinek szándékában nincs, de ha ezt valaki akarná is, nagyon kétes, vajjon sikerülne-e az? A jót senki

s kezdtek a plimutot lejjebb szállítani, de zömököbbé is tenni az által, hogy széles hát és hosszú mellesontokat képeztek csontvázaik. A hol csont és izom van, oda hus is rakodhat s s így lett a nyakiglab plimutokból szép és arányos zömök alacsony lábú gazdasági tyuk, a mint azt a 28. sz. ábrán láthatjuk.

ÉVFOLYAM.

dig valamivel nem természetes, hogy győződünk meg, réginél, bizony a

gy a plimut fajta kokin és a bráma ért a plimutnak is emberi ész és te-lők, hogy észszerű szöböljük és azok plántáljunk be. Ezt

as és tyuk.

szerecsés kezű és tők megis teszik, s kéletességig tudnak

g és az egész világ astag és hosszulába. sz szép, hogy egy ke kevés öröme telik sok csonttal s kezdeni.

miatt észretértek,

Itt a kakas kissé rövid, azaz nyerge keskeny s farka kissé magas.

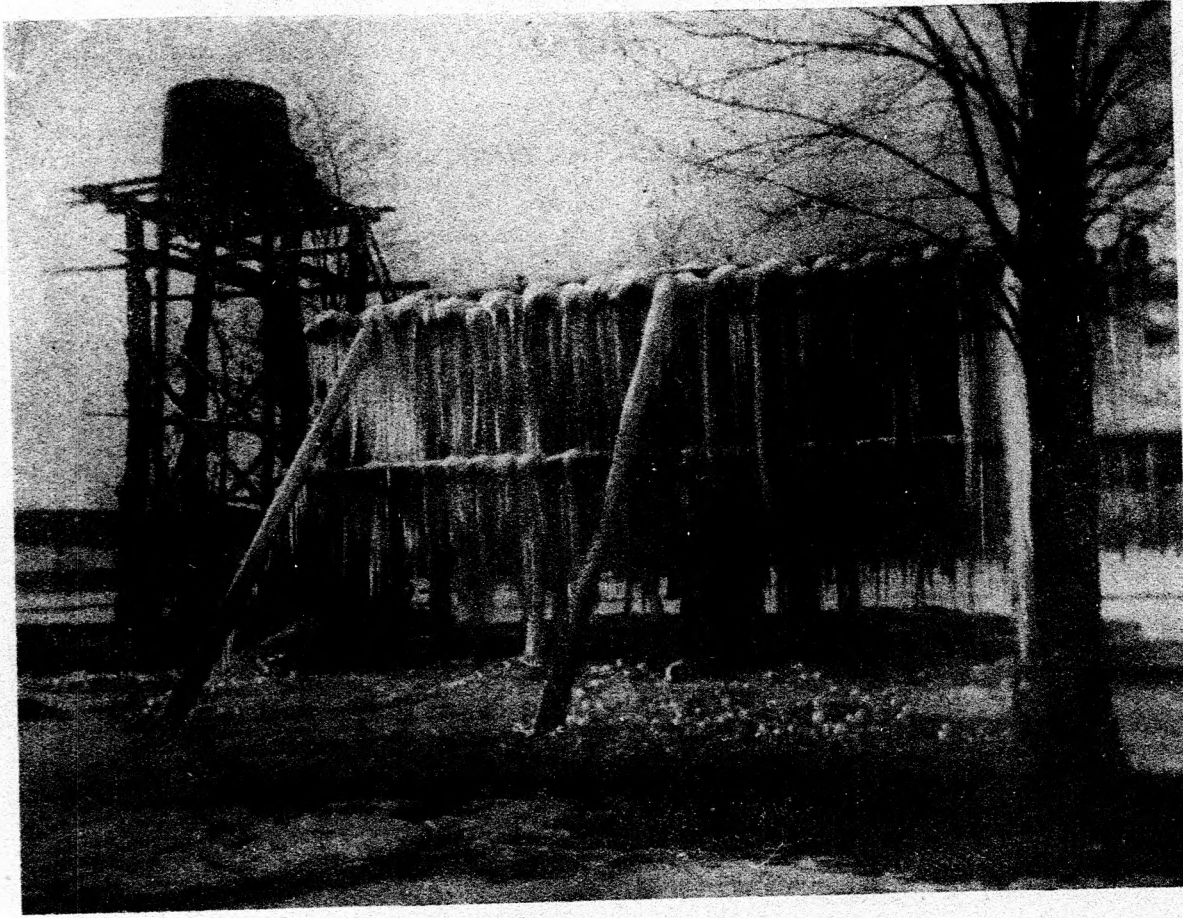
Ezzel kapcsolatosan mellesontja rövid és meredek — ami hiba. A tojó azonban mikivánni valót sem hagy hátra, tökéletes állat az, aminőt elképzelni csak lehet, pedig természetben csakugyan előfordul ily ideális alakban.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: Ifj. Sporzon Pál.

Természetes jégkészítés.

Sporzon tanár ur a „Köztelek” m. évi 12. számában ismertette a természetes jégkészítés

30. ábra. „Koser”-féle természetes jégkészítő működés alatt.

Rövidlábu, mély, széles és testben megfelelő magas.

Az amerikai tenyésztők a kakas formájával nem lévén megelégedve, 1900-tól kezdve kezdték új alakba gyurni, s ez 2 év alatt sikerült is, miként azt a 29. számú ábrán bemutatott remek alatt igazolja, mely fotográfia után készült William Ellery tenyésztő Walthamba 10 évi tenyésztelepén s neve: *plimuterczeg*.

Ezt a nevet méltán megérdemli oly tökéletes szépség s vére is ily nemes lehet.

Alakján észreveszszük a javítást. Hosszabb melle, nem áll oly meredeken, szélesebb háta és válla nyerge bővebb s farka alacsonyabb, szóval a szép alak és toll alatt nagyobb köb-tartalmu hustömög rejlik, ami a földolog, mert a baromfit elsősorban hus- tojás- és tolltermelésre, s csak másodsorban kiállítási első díjak elnyerésére szokták az emberek tartani.

A mi szempontunkból a plimutnak miként már számtalanszor elmondtuk, az a nagy hibája van, hogy csőre és lába sárgaszínű, nekünk tehát ezt a tenyésztési hibát, mely a kereskedelmi értékesítést nagyban befolyásolja, kellene kiküszöbölni s helyes tenyészkiválasztás után odahatni, hogy csontszínű, fehér nagy rózsás színbe játszó csőr és lábu plimutokat tudjunk előállítani, a melylyel elérnők azt, hogy a kendermagos színű baromfiakat nem szorítanak ki idővel a fehér, fekete vagy a sárgaszínű baromfiak.

Czélutadatos eljárással pár év alatt ezt elérhetnők s ez kétszeres értékkel bírna.

1. Mert már tökéletesen meghonosodott nemes baromfiakból állítanók elő ezen új és keresett feleséget;

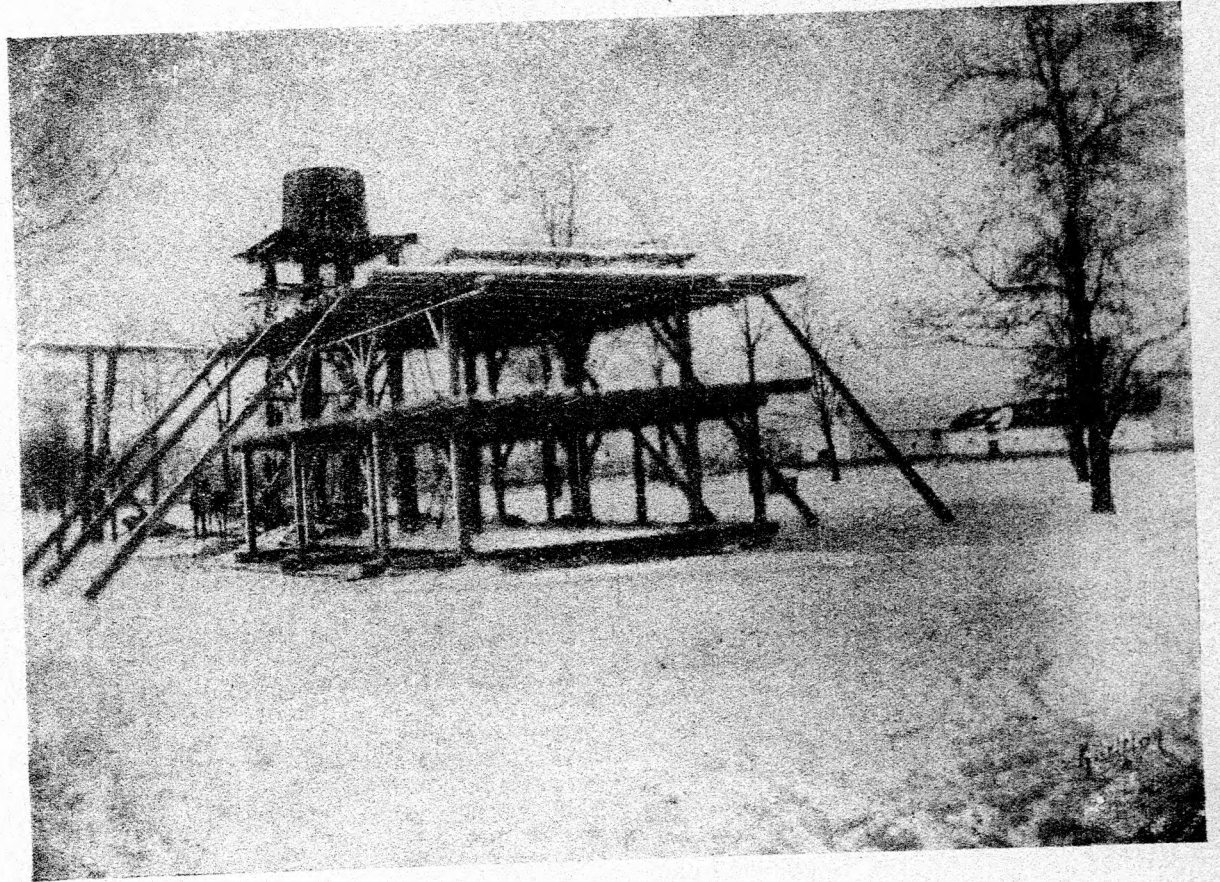
2. mert nem kellene fehérlábu és csőrű idegen s még nálunk kellően nem ismert fajta- kat a külföldről behozni.

Probatum est.

Bálintffy József.

módját és a debreczeni gazdasági tanintézetnél felállított természetes jégkészítő leírását és ugyancsak az azzal megejtett kísérletezé-

31. ábra. „Koser”-féle természetes jégkészítő.

seit; de miután még a kezdet nehézségeivel küzdött s az időjárás enyhére változván, eredményre nem juthatott.

A kezelésem alatt lévő gazdaságban, miután a jeget távolról kell fuvarozni, az 1900/901. év telén kísérletképen felállítottott

egy „Koser”-féle természetes jégkészítő és miután még az 1901. évben, bár csak rövid ideig is, de módomban volt a jégkészítő termelő képességét kipróbálnom, így azt az érdeklődő gazda társaimmal ismertetem és két ábrán bemutatom.

A készülék január közepe táján készült el, amidőn változó időjárás lévén, csak rövidebb időközökben működhetett, de februárban az idő ismét állandó hidegre változott, úgy, hogy február 11-től egész 19-ig a déli órákat leszámítva folyton működött, összesen 114 órá-t és 23 percet.

Február 20-án az összes jég leveretvén és a jégverembe hordás előtt lemázsáltattott. A fentjelzett idő alatt termeltetett összesen 579.00 q. jég, ebből esik egy órára 5.04 q. termelés. Február 21-től ismét rövid megszakításokkal egész márczius 1. reggel 9 óráig készítettünk jeget, de az már nem méretett le.

Az elért eredmény nem mondható nagy-nak, mégis, ha távolról kell a jeget fuvarozni, úgy az nagy segítségünkre van, mert ismeretes, hogy épen a jég-hordás, rossz és fagyos utakon mennyire megviseli az igásjóságot. Szánalom nézni az ily fagyos utakon vergődő ökröket s ép a múlt évben környékünkön is tapasztalható volt, hogy a jármosökrök egy negyed részének bokarándulása volt oly erős mértékben, hogy ezen bajt a nyár közepéig alig voltak képesek kiheverni.

A jégkészítést lehet azonban még fokozni is és pedig úgy, hogy a készüléket felével (4 méterrel) hosszabbra készítettjük mint az általam ismertettet. Ez a hosszabbítás a költségeket nagyon nem fokozza és mégis az általam elért eredménynél felével több érhető el.

Fokozni vélem még a jégkészítést az által is, hogy ha a viztartályt, mely eddig csak 2 méterrel volt magasabban a vizet permetező rózsáknál, 3.5—4 méterrel helyezzük magasabbra, az így elért nagyobb víznyomásnál módunkban van erősebb hidegnél több vizet bocsájtani keresztül a rózsákon és azt megfagyasztani.

Ebből az elvből kiindulva én is felemel-

tetem idén a viztartályt 2 méterrel magasabbra, de az enyhe időjárás mellett nem volt alkal-mam annak előnyeit megállapítanom.

A jégtermelő részletes ismertetését fölös-legesnek tartom, részint mert az ábrák azt eléggé magyarázzák, részint pedig, miután az

ebb szállítani, de zö- hogy széles hát és veztek csontvázai. A la hus is rakodhat s plimutokból szép és lábu gazdasági tyuk, n láthatjuk.

ugyanazon rendszeren alapszik, melyet Sporzon tanár ur ismertett, azzal a különbséggel, hogy az általam leírtnál a víz nem a esővekbe és a vízporlasztó rózsákba nyomatik egyenesen, hanem mint az ábrán is látható, az állvány-szerű szerkezet mellett 3'5—4 méterrel magasabban elhelyezett víztartályba, ahonnan a víz saját súlyánál fogva egy szabályozható szelepen keresztül nyomul a rózsákba.

Előnye ennek az, hogy ha a vizet a kutból egyenesen a víztartályba nyomatik fel, úgy a víz a felnyomó csőben, mely a földszintől a víztartály tetejéig 10 méter, már meg lehetőségen lehül és ha a víztartály is elegendő nagy, úgy abban is bizonyára néhány fokkal alább száll hőmérséke. Az így jól lehült vízből gyorsabb a jégképződés. Előnye továbbá a víztartálynak az is, hogy hideg éjszéken, midőn legerősebb a jégképződés, így minden nehézség nélkül lehet dolgozni, csupán egyszer vagy kétszer, a hideghez mérten, járgányos szivattyúval kell a tartályba vizet nyomtatni, holott kézzel, hideg zord éjszéken a jégkészítő üzemből tartása alig vihető keresztül. Az is előnye továbbá a víztartály alkalmazásának, hogy a rózsákban a víztartályos hideghez mérten szabályozható.

A hol a körülmények megengedik, ajánlatos a jégkészítőt közvetlen a jégverem mellett felállítani, hogy a jeget leverve, egyenesen a verembe lehessen behányolni, fuvarban így is megkíméljük a munkát.

A jégkészítő felállítási költsége a helyi körülményekhez képest változó, amennyiben a faárak már maguk is helyenkint nagyon különbözők, továbbá, hogy rendelkezünk-e megfelelő helyen egy szívó- és nyomójárgányos szivattyúval. Ha igen, úgy az a költséget lényegesen apasztja.

Ezen általam ismertett 8 m. hosszú, 4 m. széles és 4 m. magas jégkészítő faszervezetének felállítása, sürgősségénél fogva fakeskedőnek adatott át.

Az teljesen felállítva került	627 K. 84 fill.
Csővezeték a kutból a víztartályba és onnét a jégkészítőhöz	171 " 30 "
Csővezetékhez való könyökök és összekötő darabok	48 " — "
1 db nagy szabályozó szelep	24 " 20 "
1 " kis vízleeresztő szelep	5 " 76 "
24 " vörösréz rózsa á 7 kor.	168 " — "
Gépészeti szerelési költsége	30 " — "
Összesen	1075 K. 10 fill.

Szívó- és nyomószivattyú egy már alkalmazásban levő használtatott fel, így azt nem kellett beszerezni; ugyancsak a 45 h-literes víztartályt, melynek egy régi fűllesztő kád alkalmaztatott. De mondjuk, hogy ezeket is újonnan kell beszerezni, úgy egy szívó- és nyomószivattyú 1000 korona, egy víztartály 100 kor. Az összes költségek 2175 kor. 10 fill.

Ha a fenti adatokat vesszük, úgy elég világosan kitűnik a jégkészítő haszna, ha szembe állítjuk a szerkezet felállítási költsége után számított 10% kamat és elhasználási kiadást az elért eredménnyel.

Mondjuk, hogy egy közepes télen csak husz nap készíthetünk jeget, naponként 120 q. jégtermelést számítva, összesen kitesz 2400 q. Megfelel ez körülbelül 160 szekér jégnek. Már most, ha a jeget oly távolról kell fuvarozni, hogy naponként csak két fordulót tehetünk, ez megfelel 80 fogat egy napi munkájának. Egy négyokrös fogat egy napi fuvardíját 5 koronába számítva a 160 szekér jég fuvarköltsége kitesz összesen 400 koronát.

A jégkészítő után számított 10% kamat és elhasználási költség kitesz 218 K. 51 fill. Így hát mutatkozik fuvarmegtakarítás 182 K. 49 fillér.

Végül megjegyzem, hogy a jégkészítésnél egyik főkéllék az, hogy a rózsák minél apróbb lyukakkal bírjanak, úgy, hogy a lyukak $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{8}$ mm.-nél nagyobbak ne legyenek.

Továbbá még azt, hogy legeredményesebben akkor készíthetünk jeget, ha a hideg állandó s így nappal nem kell az éjjel termelt jeget leverni, hanem a jégcsapokat néhány nap fent hagyjuk, mert minél több és erősebb jégcsap van az állványon, annál gyorsabb a további jégképződés.

Kuliffay Árpád.

E cikk, mint azt bevezető sorai bizonyítják, idén február végén érkezett be. Ekkor már megszűnt minden remény arra, hogy a jégkészítés lehetővé legyen.

Az idei tél azonban elég korán és elég keményen köszöntött be. Ezzel a jégbeszerzés ügye ismét aktuális lett s ezzel azzá lett fenti cikk is.

A mellékelt fényképmásolat legjobb bizonyítéka annak, hogy jeget csinálni lehet s ha a cikkben felsorolt adatok a jégben bővelkedő vidékekre nézve talán nem is kedvezők, a vízszegény vidékeken határozottan hasznót jelentenek.

Igen sok olyan hely van, hol csak mocsár-jéghez lehet jutni. Ez pedig nem tartós, hamar olvad és élvezeti czikkül vagy direkt orvosság gyanánt egyáltalán nem használható, holott a tiszta kutvizből készült jég úgy tartósság, de különösen, mint közvetlen orvosság tekintetében határozottan fölötte áll annak. Ajánlatos lenne, ha minél több helyen tennének kísérletet a jégnek ilyen módon való előállításával és nagyon valószínű, hogy az elmúlt nyár jég-szegénysége többé nem ismétlődne, legalább oly nagy mérvben.

Rovatvezető.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

A Németbirodalom 1902. évi hivatalos termésközlésének statisztikája mult hó 21-én közzététetett, eszerint az utolsó 2 évi eredményt az alábbi táblázat tünteti föl:

	1902.	1901.
évi termés tonnákban		
Téli buza	4.119,176	2.360,184
Nyári buza	264,341	570,857
Téli rozs	9.342,503	7.983,963
Nyári rozs	151,647	178,697
Árpa	3.100,227	3.321,102
Zab	7.467,240	7.050,153

A hivatalos adatokkal szemben a „Getreide-markt“ című németországi szaklap becslése mult évi november 5-éről a következő eltérést mutatja:

Átlagos termés hektáronként:

	1902. évi hivatalos adatok	„Getreide-markt“ becslése	Eltérés %-ban
tonnákban			
Téli buza	2.06	2.18	+8.12
Nyári buza	1.80	1.78	-1.11
Téli rozs	1.55	1.67	+7.73
Nyári rozs	1.10	1.15	+4.54
Árpa	1.89	1.93	+2.11
Zab	1.80	1.91	+6.11

Uj óriás malomok a Rajnavidéken. Egy nagyobb pénzcsoport nemrégiben nagyméretű malom építését kezdte meg a strasburgi Rajna-kikötőben, melyet napi 4000 zsák (8000 mm.) termelésre szándékoznak berendezni. A vállalat támogatására Strasburg város olcsó kölcsönt nyújt az építőknek. Hogy az ország kisebb malmait ezáltal fenyegető veszély elhárítható és hogy a gabona-, liszt- és kenyérárak megállapítása ne kerülhessen kizárólag az óriási malomvállalat hatalmába, 50 elzási malomtulajdonos elhatározta, hogy egy hasonlóképpen nagyméretű versenymalom építésére szövetkezett alapít.

Vajszállító vasúti kocsik Westfáliában és a Rajna vidékén. A kelet-frieslandi gazdasági egyesület kérelmére Norden—Emden—Münster—Hága—Köln és Noroen—Emden—Münster—Eberfeld vonalakon legközelebb hetenként egyszer (kedden, illetőleg pénteken) közlekedő vajszállító-kocsik fognak a vajkivétel céljaira bocsátatni. A kocsik május 15-étől szeptember 15-éig jégűléssel láttatnak el.

Svájc. A gabonavám befolyása a kenyér-árakra. Dr. Kühlenbek tanár Lausanne-ból az egyik németországi napilapnak a következőket írja: Franciaországban, például Besanconban a fehér kenyér kilogrammonként 33 $\frac{1}{2}$ centimes, míg ugyanez Lausanne-ban 34 centimes, holott a buza beviteli váma Franciaországban 7 frank 50 centimes, míg Svájcban csak 30 centimes. Elénk bizonyíték arra, hogy a védővám nem teszi feltétlenül drágábbá a gabonát és a kenyeret a vámitételekkel.

Anglia. A brüsszeli cukoregyezmény feltételei jóváhagyása. Ilyen czim alatt, egyik németországi cukoripari szaklap az alábbi figyelemreméltó és lapunk f. évi 4. számában közölt emlékiratunkban is jelzett aggályos észrevételeket közli: A belga cukoregyezményt elsősorban Belgium fogadta el és nem sokkal utóbb, január 15-én, a Németbirodalom és január 24-én Franciaország részéről is elfogadtatott. Január 19-én pedig Anglia jóváhagyó jegyzéke is benyújtott a belga külügyminisztériumnál. Az angol jegyzék mindamellett igen sajtószertű. Elsősorban ugyanis az angol alsóház az egyezményt nem hagyta jóvá, hanem csak azt mondotta ki határozatilag, hogy a cukoregyezmény irányzatával egyetért, míg a felsőház egyáltalán nem tárgyalta az egyezményt. Így tehát az egyezmény Angliában éppenséggel nem bír törvényerővel, másodsorban pedig az ilyen körülmények között létrejött jóváhagyó jegyzék csak feltételes, minthogy a jegyzék azt a záradékot tartalmazza, hogy Anglia nem kényszeríthető védvámok alkalmazására a kivitel jutalmakkal támogatott brit gyarmati cukor ellenében. És így abban az esetben, ha a jóváhagyó államok ebbeli jegyzékeiket február 1-étől vissza nem vonják, akkor az a vitás kérdés, vajjon Anglia kötelezhető-e arra, hogy gyarmataival szemben különböző vámkat alkalmazzon, a brüsszeli állandó bizottság ítélete alól elvonatott és ily módon az angol záradékot elismerik. E mellett a minden diplomáciai szokással és a jog legegyszerűbb fogalmával ellentétben álló angol eljárás következményei is meggondolandók, mert minden állam, mely az egyezményt még nem ratifikálta, hasonlóképpen tetszés szerinti záradékokat köthet ki és az állandó bizottság döntését ezek felett teljesen elkerülheti. Anglia az említett feltétellel, a nemzetközi egyezmény kapesán már amenny is fennállott jogbizonytalanságot egyenesen jognélküliséggé fokozta, vagyis jognélküliek azok az államok, melyek Angliával a jelen egyezséget megkötötték, míg Angliának meg vannak a maga érintetlen előjogai.

Oroszország. Orosz állati termékek kiállítását Angliában. Moszkvai főkonzulunk írja, hogy az ottani gazdasági társaság az oroszországi busz, baromfi-, vaj- és tojáskivitel érdekében elhatározta, hogy f. évi december hó elején Londonban kiállítást fog rendezni az oroszországi állati termékekből.

Törökország. Birkatnyésztésének fellendítése érdekében a török kormány a hadügyminisztériumot utasította, hogy a vezetése alatt álló fezigyárban évenként gyártandó mintegy 250.000 tucsat fehez szükségeslő gyapjumenyiséget közvetlenül a belföldi termeszektől szerezzék be.

A mohair-gyapja termelésének és kivitelének fejlesztésére a török kormány néhány év előtt a mohair-kecskékre (angora) kivett adót jelentékenyen lecsökkentette s ma már az eredmény mutatkozik is, minthogy a 2—3 év előtt 535.000 darabból álló mohairkecske-nyáj 790.000 db-ra emelkedett s a kivitelre kerülő mohair-gyapju (tíftik) mennyisége az akkori 20.000 bál helyett mult évben már a 70.000 bál is meghaladta.

Nyugat-Poroszország gyümölcs-termesztése. Nem régiben jelent meg Nyugat-Poroszország mezőgazdasági központi szövetségének 1901. évi jelentése, melynek fontosabb adatait az alábbiakban ismertetjük:

A szövetséghez tartozó egyesületek jelentése szerint a hűvelyes vetemények termése 1901-ben kedvezőtlen volt, mit részben a késői fagyok, részben pedig a helyenként fellépő vetéskárok okoztak, mely utóbbiakból leginkább a borsófajták szenvedtek. Egyes esetekben a jégverés is sok kárt tett a vetések virágjában.

A kapásnövények közül a burgonya általában kedvezően fejlődött, bár néhol panaszokadtak, hogy a friss termés a pinzetartást nem állja.

A száraz takarmánynövények a rétek és mezők hozadékában kielégítő termést adtak, míg

a zöld takarmányfélékben a szárazság folytán az eredmény nem volt annyira kedvező.

A gyümölcstermesztés az 1900—1901. évi szigorú tél következtében súlyos károkat szenvedett. Nemesak a virágbimbók és az új hajtások fagytak el, hanem azonkívül számtalan csemete is tönkrement. A jó gyümölcstermesztésre való kilátások a már említett fagykarak folytán már korán megcsappantak és a május közepe táján fellépett éjjeli fagyok után helyenként teljesen meghiusultak. Csakis a későn hajtó almafélék virágoztak akadálytalanul, míg a körtefélék és a csontmagu gyümölcsfák rendkívül sokat szenvedtek. A júliusi hidegek pedig a talajt szárazzá tették, úgyhogy az ekkor érő gyümölcsök nagyon aprók maradtak. Általában szüretre jóformán csakis almafélék kerültek és ezek közül is főleg a jobb fajták. A piaci árak a gyöngye szüret eredményeként meglehetősen magasak voltak. A jobb fajta asztali gyümölcsök métermázsánként 30 márká árban kerültek eladásra.

A gyümölcsfák szállítása az 1901. év első felében igen élénk volt, főleg Neitenburg és Ortelsburg vidékére. 129 birtokos részére 615 almafa- és 692 körtefa-csemete engedélyeztetett 1455 márká értékben. Az 1902. év tavaszán csemeték iránt csupán 38 gazda adott be kérelmet és pedig 471 almafa és 332 körtefa-csemetéért, melyeknek nagyobb része ki is utalványoztatott.

A gyümölcsvásárok létesítése a jelentős évében újlag igen hasznosnak bizonyult. Az 1901. október 2-án Berlinben megtartott VI. gyümölcsvásárra még több gyümölcs érkezett, mint az előző évre. 50 résztvevő 1200 métermázsas gyümölcsöt küldött a vásárra, melyen főleg a finomabb almafajták szerepeltek nagy választékban.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

59. kérdés. Boraink savtartalmának meghatározása végett felküldtem egy mintát a vegy-kísérleti állomáshoz (Nádor-utca, földmívelési minisztérium) azonban felbotlatlanul visszaküldték, okul adván hogy felhalmazódott dolgaim miatt nem vállalják el a vizsgálatot.

Magam akarván a vizsgálatot megejteni, Molnár utasítása szerint, hozattam Calderonitól egy Mohr-féle barettát és egy pipettát, valamint tized natron normal lugot, de nem megbízhatók kereskedőink, borvizsgálathoz szükséges pipetta helyett tejvizsgálathoz valót küldött.

Kérdem tehát, hogy van-e Budapesten egy más megbízható intézet, hol a boromat megvizsgálhatnám? S. M.

60. kérdés. Mi volna a legcélszerűbb és legolcsóbb baromfiudvar-kerítés? Amely magas és sűrű, hogy az apróbb baromfiak át ne bujassanak rajta. H. J.-né.

Feleletek.

Borvizsgálat. (Felelet az 59. sz. kérdésre.) Az Országos kémiai intézetén kívül (II. Oszlop-u. 26.) több budapesti nyilvános vegy-kísérleti állomás is foglalkozik borok elemzésével és vizsgálatával; ilyenek: dr. Neumann Zsigmond törvényszéki hites vegyész laboratóriuma (V. Vécsey-u. 3.), dr. Szilasi és Bernauer (VII. Kerepesi-ut 32.), Spiegel Béla és Deutsch Kornél (IX. Üllői-ut 21.) stb. Ezenkívül a József-műegyetemen is van borkísérleti állomás, melynek vezetője: dr. László Ede magántanár.

Ha a kérdéstevő maga akarna bor-sav-tartalom meghatározásokkal foglalkozni, e célra felhasználhatná a „Köztelek” mult évi 87. számában rajzban is ismertetett Györy-féle savmérőt, melyhez a már meglévő $\frac{1}{10}$ szabályos lugoldatát használhatja. A készüléket 3 koronáért kaphatni a „Műegyetemi üvegtechnikai intézetben” (igazgató: dr. Kiss Károly tanár, VIII. Esterházy-u. 3.). Az egyszerű kis készülékkel a savtartalom $\frac{1}{4}$ ezredrésnyi pontossággal mérhető meg. Gy. I.

Baromfiudvar-kerítés. (Felelet a 60. sz. kérdésre.) Legjobb, teljesen sűrű, áthatlan élő-sövénykerítés volna a gleditsia sövény, de ezen

is átjutnak az apróbb baromfiak. Ezért célszerű az ily sövényt még 1 m. sűrű sodrony-kerítéssel körülvenni s csak azon felül hagyni szabadon a gleditsia sövényt 2-5 m. magasra nőni a föld színétől számítva.

Ha azt a 2-3 évet, míg a forgatott földben a gleditsia megnő és megsűrűsödik, bevárni hosszú időnek találjuk, a legjobb és legolcsóbb baromfikertést a Hungária fonalból lehet készíteni. Kapható a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete utján. b.

Gazdák figyelmébe.

A magyar gazda ügyletkötéseinek nagyfokú jóhiszeműségének következményeként az előrelátás legkisebb mértéknek is, a hiánya jelentkezik. A maga egyszerűségében mindenkit magához hasonló nyilt, egyenes gondolkodású becsületes embernek tart, kinél az adott szó szent és a hátsó gondolatok ki vannak zárva. E körülményben leli alapját az a szomorú statisztika, hogy kereskedők által gazda ellen indított perek 90%-ában a kereskedő lesz nyertes fél. Így azután a szegény gazda nem csupán az ügyletkötéssel károsodik, hanem igaza keresésére még jó nagy esomó perköltséget is ráfizet. A raffinózott, a törvény kedvezéseinek kihasználásában járatos kereskedő érdekeinek megvédéséről előre elkészített szövegezésű, többnyire nyomtatott köljegyeiben gondoskodik, mit neki a becsületes gondolkodású gazda szó nélkül aláír, nem is sejtve azt, hogy ezzel az ő jogos érdekeinek megvédéséről már előre lemondott. De legkevésbé gondol arra, hogy ügyletfelének eszé ágában sincs az ügyletet akképp teljesíteni, amint ezt szóval megbeszélések (mely megbeszélések az irás csak látzólagos másolata), hanem legalább is annyira rosszul, amint az irásos kötés és a hiányos akarat kijelentést pótló, — de a gazda előtt ismeretlen — törvény ezt megengedi. Sajnos törvényeink helytelensége és hiányossága a nem szolid kereskedőnek igen sok utat tart nyitva ilyen üzelmekre, azért azt vélem nem végezek felesleges munkát, ha ezen a gazda-érdekeket hathatósan védőlap hasábjain egy esetet — okulás céljából — hiven reprodukolok.

Egyik ügyfelem 1901. évi december havában Haldek Ignác budapesti magkereskedőnél vett 4 mmázsas arankamentes vöröshermagot métermázsánként 140 kor. vételárban. Kiválasztotta Haldek üzletében levő legszebb minőséget, tulfizette azt a napi árhoz viszonyítva legalább 16 koronával, csakhogy — magtermesztés céljából vásárolván, — a legkiválóbb minőségű magot nyerhesse.

Haldek az árut 1-2 héten belül a budapesti magvizsgáló állomás ólomzárásával el látva megküldötte, ügyfelem azt pedig egy 50 holdas táblába elvetette.

1902. aug. havában, midőn ezen tábláról a védnövény lekerült, ügyfelem a legnagyobb meglepetéssel tapasztalta, hogy a drága pénzen vásárolt magvetés telve van óriási arankafoltokkal.

Ezen 50 holdas táblával közvetlen barázdas szomszédságban egy másik 50 holdas vörösherevetésben, mit ügyfelem bár nem ólomzárta, de sajáttermésű maggal vetett el, nyoma sincs az arankának, mely körülmény teljesen kizárja még annak a lehetőségét is, hogy ezen arankamagot nyul, madár vagy szél hordta volna oda máshonnan, mert ezek bizonyára nem respektálták volna oly biztonsággal a barázda-határt. De kizárja e feltevést az arankafoltok nagy mennyisége is.

Mindezekből kétségtelen, hogy az arankamagnak a budapesti magvizsgáló-állomás pecsétjével zárolt és Haldek által szállított vetőmagban kellett lennie. Ezen tényállás mellett az okozott kárért az általános jogelvek szerint Haldek annál is inkább felelősséggel tartoznék, mert a magvizsgáló állomás, aki az én megkérőítésem elősegítette (hacsak az ólomzárolás nem visszaélés eredménye), a

miniszt. rendelet értelmében és bizonylatát csak megnyugtató és nem bizonyítvány erejével adja és így felelősségre nem vonható. Igen ám! De midőn a magát nagy hangon „megbízható” kereskedőnek hirdető Haldeket ügyfelem felelősségre vonta, rögtön kijelentette, hogy ő ugyan valószínűtlennek tartja, mikép a magban aranka lett volna, de feltéve, ha igen, ő ezért ma — a keresk. törvényben szabályozott 6 havi elévülési idő elteltével — többé nem szavatol. Hiába állította ügyfelem, hogy neki erre rájönni a 6 hónapon belül fizikailag lehetetlen volt, Haldek továbbra is beburkolódzott a törvénynyújtotta elévülés köpenyébe és így ügyfelemnek a Haldek által okozott óriási kár megtérítve annál kevésbé lesz, mert a per megindítását magam sem tanácsolhattam, nem akarván ügyfelemet a biztos pervesztéssel járó nagy perköltségek viselésének kitenni.

Óva intem tehát a magyar gazdákat, hogy magvásárlásaik alkalmával először is jól megválogassák a vételi forrásokat, másodsor el ne mulasszák irásban kikötni, hogy az eladó szavatossága a mag kikötött minőségére legalább egy évig tartson.

Dr. Pátkai Béla, ügyvéd.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
OMGE. közleményei.	205
Iparfejlesztés szövetkezetekkel.	208
Gazdák figyelmébe.	213
Tárca.	
A vadászszézen végén.	206
Gazdasági növénytan.	
Az aranka irtása.	209
Baromfitenyésztés.	
Milyen legyen a plimut-tyuk.	210
Gazdasági gépészet.	
Természetes jégkészítés.	211
Külföldi szemle.	212
Levélszekrény.	213
Vegyések.	213
Kereskedelem, tőzsde.	217
Szerkesztői üzenetek.	218

Meghívó.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete kerületi választmányának Szolnokon, 1903. évi február hó 12-én (csütörtökön) délutáni 2 órakor a vármegyeház baloldali kistermében tartandó gyűlésére van szerencsém t. Czimed mint a kerületi választmány tagját tisztelettel meghívni.

A kerületi választmányi gyűlés tárgyai:

1. Elnöki javaslat a sikeres tevékenység kifejtésére.

2. A Gazdák Biztosító Szövetkezetének február hó 28-án tartandó közgyűlésére két megbízott kiküldése.

Pta-Szent-Tamás, 1903. február 2.

Dr. gr. Almásy Imre s. k.

elnök.

Állandó borvizsgáló bizottságok tagjai.
A mesterséges borok készítésének és azok forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1893: XXIII. t. czikk végrehajtása tárgyában 1897. évi augusztus hó 23-án 53.850. szám alatt kiadott rendelet 30. §-a értelmében Budapesten és Kolozsvárt szervezett állandó borvizsgáló szakértő bizottságokhoz a kereskedelemügyi magyar királyi miniszter az 1903. év tartamára a következő tagokat és pedig: 1. a budapesti bizottsághoz elnökül: dr. Wartha Vincze miniszteri tanácsos, műegyetemi tanárt, tagokul: Jálcs Géza bornagykereskedőt, egyúttal elnökhelyettesül is, továbbá Abelesz Zsigmond bornagykereskedőt, Gundel János vendéglős, budapesti lakosokat, ezenkívül Palugyay József bornagykereskedő és Schmidt Lóthár bornagykereskedő, pozsonyi lakosokat; 2. a kolozsvári bizottsághoz elnökül: koltói gróf Teleki Lászlót, tagokul pedig Tuba Lajost, a kolozsvári kir. gazdasági intézet tanárát, egyúttal elnökhelyettesül is, továbbá Nagy Gábor

vendéglős, D. Deák József és Farkas Samu borkereskedő, kolozsvári lakosokat, valamint Eöry Tivadart, az erdélyi pinceegylet titkárát, szintén kolozsvári lakost, nevezte ki. A titkári teendők egyik részének teljesítése ez évben is a budapesti bizottságnál dr. Csury Jenő miniszteri titkár, a kolozsvári bizottságnál pedig dr. Ruzitska Béla egyetemi asszisztens, bizottsági titkárok feladatát képezzék.

Kinevezések. A m. kir. földmívelésügyi miniszter Grubner Emil a m. kir. növénytermesztési kísérleti állomásnál ideiglenes minőségben alkalmazott segédet és Liebhart Márton a m. kir. dohánytermesztési kísérleti állomásnál ideiglenes minőségben alkalmazott segédet ezen állásában végleg megerősítette.

Eljegyzés. Krolopp Hugó gazdasági tanintézet tanár M. Óvárról eljegyezte Heim Irénkét Cseklészen.

Gyászhir. Özv. gróf Károlyi Györgyné szül. gróf Zichy Karolina Magyarország egyik nagyszőnye hunyta le m. hó 31-én örökre szeméit. Egyike volt a legmagyarabb érzelmű asszonyoknak, kiknek ifjúsága a reform korzak alatt telt el, kik a hazáért mindent képesek voltak feláldozni. Elhunyt családján kívül a főúri világ nagy részét gyászborította. Gróf Károlyi Tibor, István és Pálma grófné gróf Dessewly Aurélné gyermekei édesanyjukat siratják a megboldogultban. A drága halott temeit f. hó 1-én d. u. szentelték be a Károlyi-palotában, 2-án este Nagy-Károlyba szállították s onnan Kaplonyba vitték, ahol 3-án d. e. 10 órakor helyezték örök nyugalomra a család ősi sírboltjába az egész ország óriási részvéte mellett. A haza szent ügyeiért sokat szenvedett igazi magyar honleány halála tömérdek szegény és inséges családnak lesz pótolhatatlan vesztesége, kik a legnagyobb tittokban élvezték a nagyszonyú jótékonyágának áldásait.

Felolvasás a mezőgazdasági érdekképviseletről. A Magyar Közgazdasági Társaság f. hó 5-iki ülésén Vásárhelyi Zoltán dr. földmívelésügyi miniszteri fogalmazó felolvasást tartott a mezőgazdasági érdekképviseletről. Terjedelmes felolvasásában kimerítően ismertette az érdekképviseleti szervezetek fejlődését, jogi állapotát és szervezetét úgy a külföldi államokban mint idehaza. Nagyon helyesen követelte az érdekképviseleti szervezkedésnek törvényhozási uton való mielőbbi rendezését. Eddig teljesen egyetértünk a felszólalóval, de egyáltalában nem tudjuk osztani azon nagyon is előtérbe helyezett nézeteinek helyességét, melylyel a mezőgazdasági érdekképviselet szervezését pusztán kényszerszűrés útján alakított hivatalos szervezetek útján véli megalkothatónak. Előadása végén u. i. arra az eredményre jut, hogy amidőn egyrészt hazánk egyéb termelő osztályai, a kereskedők és iparosok már évtizedek óta szervezve vannak a kereskedelmi és iparkamarákban, másrészt a szomszéd hatalmas porosz állam mezőgazdái is kamarákban szervezkedtek, — mezőgazdáinknak, ha azt akarják, hogy az állam úgy belső, mint külső gazdasági politikájának irányítására, a kormányzatra és törvényhozásra intézkedésekre az őket mielőbb megillető befolyás biztosítására, oda kell törekedniök, hogy gazdasági érdekeik képviselésére a kényszerszűrés elven alakuló szervezetnek: a mezőgazdasági kamarák s egy országos mezőgazdasági ta-

nás mielőbb létesüljenek. Vásárhelyinek nem szabadna elfelejtenie, hogy az érdekképviselet szervezésének kérdése a mezőgazdasági körökben már több mint három évtized óta foglalkoztatja. Ezen idő alatt a kérdés nálunk már meglehetősen megérlelődött. Ennek az eredménye pedig az, hogy nálunk csakis a szabad társulás útján lehet a megoldást elérni, mindazonáltal úgy, hogy ezen szervezetteknek hivatalos hatáskör adassék. Vásárhelyi nézetének megfelelőleg az 1894. XII. t.-cz. is tett már a járási mezőgazdasági bizottságok megalkotásával némi kísérletet. Micsoda szomorú eredményrel? — arról éppen a földmívelésügyi miniszteriumban beszélhetnek. A szabadtársulás alapján szervezendő érdekképviselet teljesen megfelelő lehet, mihelyt annak a törvény kellő hatáskört biztosít. Enélkül a hivatalos szervezet sem ér semmit. Vagy kérjük meg az iparosokat, hogy a terheken kívül micsoda eredményeket nyújt nekik a kamarai szervezet? Semmit vagy nagyon keveset, mert hatáskörük ezeknek sincs. Szerencsére ugy-

Egy kis ellenmondás. A „Pester Lloyd“, mely már hetek óta következetesen arról panaszkodik, hogy a magyar malmok, megrendelések híján üzemük redukálását tervezik, január 27-iki számában az 1902-iki gabona-campagnet ismertette, előző jelentésével egy kis ellenmondásba keveredik. A „Getreidehandel im Jahre 1902“ cz. cikk szerzője hosszadalmasan kesereg a magyar gazdák ama furfangos (!) eljárása felett, hogy gabonakészleteiket nem dobták a legáltalánosabb árak idején a piacra, egy kissé meggondolatlan nyilatkozatra is ragadtatja magát, melyet az alábbiakban közlünk, szembeállítva evvel a Pester Lloyd január 18-iki és 25-iki heti jelentését a lisztüzletről:

(A „Der Getreidehandel im Jahre 1902.“ című cikkből, 1903. január 27.)

Wenn auch der grössere Konsum in Brodfrüchten seine Begründung in dem schlechteren Ausfall der Ernte von Mais, Knollengewächsen, Obst- und Hülsenfrüchten findet und die enormen Vorkäufe in Weizen und Mehl theilweise auch hierauf zurückgeführt werden können, so bewiesen einzelne symptomatische Erscheinungen schon im Dezember, dass die anhaltende Hausbewegung auch mit stimulierend auf die Spekulationslust der Käufer wirkte. Die riesigen Vormerkungen in Mehl und Vorkäufe in Weizen scheinen hiernach nicht voll und ganz für die Kanäle des Konsums bestimmt gewesen zu sein.

(Jóllehet a kenyérveteményekben jelentkező nagyobb arányú fogyasztás a kukoriczában, gumósokban, gyümölcsben és hüvelyesekben mutatkozó gyöngébb természetűnek tudható be s részben erre vezethető vissza a buszban és lisztben véghemelt óriási elővétel, ugy mindamellett bizonyos symptomikus jelenségek már december hó folyamán azt bizonyították, hogy a tartósan emelkedő iránzat a vevők üzérkedési kedvére is stimuláló hatást gyakorolt. Az óriási előjegyzések lisztben s elővételben buszban tehát ugylátszik nem azt jelentik, mintha mindezek az árutömegek a fogyasztás csatornáinak megtöltésére volnának szánva.)

Kérdjük már most, hogyan egyeztetni össze a P. L. vezércikkének nyilatkozatát a lisztüzletről szóló jelentésével? Ha olyan „óriási előjegyzések“ történtek lisztben, mint azt a cikk hangoztatja, hogyan lehetséges, hogy a malmok megrendelés, illetőleg munka híján az üzem redukálására gondolnak?! S ha olyan „óriásiak“ voltak az előjegyzések és elővásárlások, hogyan magyarázható az üzleti pangás (Apathie)? És ha beismeri az üzleti jelentésben, hogy a vám-külföldre exportálnak a malmok, tekintve az „óriási“, még előző időből származó kötéseket, hogyan gondolhatnak a malmok az üzem redukálására?! Talán csak azért, mert a gazdák nem dobták egyszerre piacra egész gabonakészletüket s mert nem voltak hajlandók a saját kárukra a közvetítő gabonakereskedőket gazdagítani? De értjük és tudjuk, miért jelentkezik ez a pangás az „óriási“ elővásárlások dacára. Ezek az elővásárlások ugyanis papiros-buza-spekulációk voltak s minthogy a papírost nem lehet lisztnek megörölni, néhány urnak jelentékenyebb különbözetet kellett fizetni. Ez fáj ezeknek a spekuláló uraknak, ez fáj a P. L.-nak s ezért gyászoltatja a malmokat, jóllehet ezek némelyike (mint pl. a Victoria) az 1902-iki üzletév után most fizeti ki 82/3 százalékos osztalékát.

tudjuk Vásárhelyi nézete privát vélemény, amely a földmívelésügyi miniszteriumnak e tárgyról táplált véleményével nem egyezik.

Háziiparunk a külföldön. Az Országos Iparegyesület m. hó 30-án Ghiczy Béla elnöklése alatt tartott háziipari szakosztályi ülésén dr. Földváry József a kereskedelmi miniszter brüsszeli szaktudósítója igen érdekes felolvasást tartott a magyar háziipari készítmények külföldi értékesítéséről. Ismertette a biztató eredményeket, a melyeket e téren eddig elértünk és azokat a nehézségeket, a melyekkel háziipari termékeink értékesítésénél a külföldön találkozunk. Külföldön szerzett tapasztalatai alapján megjelölte az irányt is, melyen tovább haladva az eddigieknél jelentékenyebb eredményeket leszünk képesek elérni. Legérdekesebb volt azon fejtegetése, mely szerint a magyar háziipari készítmények árusítására Londonban egy önálló raktár létesítését sürgette, mely által a belföldi termelést is egyöntetűbbé lehetne tenni.

I. („Handelsübersicht der Woche“ 1903. jan. 18.)
Mehl. Die Apathie im Geschäft hat auch diese Woche über angehalten: . . . unsere Mühlen haben in Folge dessen Besprechungen wegen Reduzierung des Betriebes wieder aufgenommen und wäre zu wünschen, dass der Durchführung dieser Bestrebungen mehr Ernst als bisher entgegengebracht würde. Der Export nach dem Zolllande beschränkt sich auf Abwicklung älterer Schlüsse.

II. („Handelsübersicht der Woche“ 1903. jan. 25.)
Mehl. Das Geschäft dieser Woche hat an Leblosigkeit das der vorangegangenen vier Wochen übertraffen, insofern die Umsätze noch geringer waren. Die Uebernahme aus früheren Schlüssen liess auch manches zu wünschen übrig.

I. (Liszt. Az üzlet jellemző apathia a heten át is tartott: . . . ennek következtében malmaink ismét felvették az üzem redukálására vonatkozó tárgyalásukat s kívánatos is volna, hogy ezen törekvések gyakorlati kiviteléhez több komolysággal látnának, mint eddigelő tették. A vám-külföldre való kivétel régebbi kötések lebonyolítására szorítkozik.)

II. (Az e heti üzlet pangás tekintetében még a múlt hetit is felülmulta, amennyiben a forgalom még csekélyebb volt. . . A régebbi kötésekől származó átvétel is sok kívánni valót engedett.)

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk, mint a minők 28 év óta

Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magkereskedésében

— Budapestben kaphatók. —

vény, amely
e tárgyról

z Országos
Béla elnök-
ályi ülésén
miniszter
felolvasást
vények kül-
iztató ered-
ig elértünk
ekkel házi-
a külföldön
apasztalatai
yen tovább
yebb ered-
gérdekesebb
t a magyar
Londonban
gette, mely
ntetübbé le-

rról panasz-
anuár 27-iki
enmondásba
n kesereg a
ák a legala-
tatja magát,
s 25-iki heti

1903. jan. 18.)
hat auch diese
len haben in
duzierung des
zu wünschen,
gen mehr Ernst
Export nach
Abwicklungung

1903. jan. 25.)
e hat an Leb-
Wochen über
er waren . . .
en liess auch

ia a heten át is
ink ismét fel-
tárgyalásait s
ések gyakorlati
mint eddigelé
bi kötések lebo-

ben még a múlt
om még cseké-
rmaszó átvétel is

ozatát a liszt-
t azt a cikk
iján az üzem
rlások, hogyan
hoz a vám-
zó kötések, a
gazdák nem
saját kárukra
ez a pangás
ulá ziók voltak
külömbözetet
gyászoltatja a
most fizeti ki

kat

dvari
ében

Helyreigazítás. A „Köztelek” f. évi 10. számában az új vámtarifáról közölt cikkünkben néhány jelentéktelen tévedés foglaltatik, melyek akként csuszak be a cikkbe, hogy a vámtarifajavaslat hivatalos szövege nem állván rendelkezésünkre, az adatokat a napilapok közléseiből vettük, amelyekből azután a hibákat is átvettük. A „Köztelek” cikke szerint a buzán, árpan, tengerin és zabon kívül a *tatarika* és *külesre* is minimális vám van megkötve, ez tévedés, ellenben a Köztelek cikke nem említi a *rossot*, amelyre minimális vám van megállapítva. Továbbá cikkünk nehézményezi, hogy a *lóherére* és *luczernára* nincs külön vám megállapítva, hanem, hogy ezekre a fűmagvak 30 koronás váma érvényes. A vámtarifa-tervezet 49. tételszáma alatt a *lóhere* és *luczerna* tényleg *külön* van felemlítve *30 korona vámtéttel*. Cikkünk végül felemlíti, hogy a *borseprőre* nincs vám megállapítva. Ez csak részben áll, amennyiben a szeszgyártás céljaira szolgáló borseprő *tényleg vámentes*, ellenben a folyékony borseprő a borral egyforma, vagyis 60 koronás vámmal van megterhelve.

Tejszövetkezeti akció Nyitra megyében. *Turchányi* Ödön érsekújvári főszolgabíró a napokban tejszövetkezeti értekezletre hívta össze Nagy-Surány és vidéke gazdáit és kisgazdát. Az értekezleten a tejszövetkezet gazdasági jelentőségét *Szily* Tamás tejjgazdasági felügyelő, miniszteri kiküldöttöt ismertette. Az előadás után a jelen volt intelligens és kisgazdák számos kérdéssel halmozták el az előadót és *Tölgy* Gyula állattenyésztési felügyelőt, melyekre ezek a legnagyobb készséggel adták meg a felvilágosítást. A terv ez idő szerint az, hogy Nagy-Surányban központot létesítsenek s ebbe belevonják a szomszédos községeket. Az értekezlet megalakította a taggyűjtő bizottságokat és a további teendők ellátására a Nyitra megyei Gazdasági Egyesületet kérte fel, melyet *Velcsői* József egyesületi titkár képviselt.

A kisvárdai tenyészállatkiallítás, melyet a Kisvárdai Gazdakör f. évi március 8. és 9-ére hirdettetett, közbejött akadályok és főleg a budapesti *tenyészállatvásár* miatt március 12. és 13-ára tételt át a felhajtás március 11-én d. e. 12 óráig lesz.

A Tiszavölgyi Társulat. F. hó 4-én *Szapáry* Gyula gróf elnökiével ülést tartott a Tiszavölgyi Társulat központi bizottsága. Ma huszonöt esztendeje, hogy a Társulat sikeres folytatására a nagy munkának, amelyet a Széchenyi István gróf kezdesére 1846-ban alakult, de 1850-ben megszünt Tiszavölgyi Társulat megkezdett újra szerveződni. Megnyitó beszédében *Szapáry* Gyula gróf nagy melegséggel emlékezett meg azokról, akik az elnöki székben elődei voltak: *Vásárhelyi* Pálról, *Károlyi* György grófról, *Lónyay* Menyhértől, *Sennyey* Pál bárórol, *Andrássy* Gyula grófról, *Károlyi* Sándor grófról és *Andrássy* Aladár grófról. Nagyon halálán emlékezett meg Darányi Ignác földmivelési miniszter működéséről is. Indítványára a miniszternek üdvözlő táviratot küldöttek és elhatározták, hogy az eddigi elnökök közül azoknak, akiknek még eddig nem volt meg a képük: *Károlyi* György, *Károlyi* Sándor és *Andrássy* Aladár grófok arczképét az ülésterem számára megfestetik.

Baromfikereskedőink mozgalma. F. hó elsején a kecskeméti baromfikereskedők — szám szerint 25-en — a kereskedelmi kaszinó ülés-terében Polónyi Manó kezdesére értekezletet tartottak. Tárgyalták a német kormány ama rendelkezését, mely szerint az osztrák és magyar közös vámterületről származó összes élő baromfi-

szállítmányok földadása előtt nyolcz napi hatósági megfigyelés alatt tartassanak. Amennyiben ez a rendelkezés érvényre jutása esetén a magyar élőbaromfi kivitele teljesen meg fog szünni, az értekezlet e súlyos csapás tudatában, mely kihat magára a baromfitenyésztésre is, azt a határozatot hozta, hogy állást foglal e rendszabály ellen, sőt országos mozgalmat indít, csatlakozásra hívja föl hazánk valamennyi baromfi kis- és nagykereskedőjét, meghívja ezeket egy még ebben a hónapban tartandó országos kongresszusra, egyöntetű határozathozatal s a kormányhoz fölterjesztendő fölirat intézése céljából. Azonnal meg is alakult egy szűkebb, nyolcz tagból álló bizottság, melybe a környék híresebb kereskedőit is jelölték, a bizottság permanenciájában marad s Polónyi elnöklésével ketenkitészer ülést tart.

Új szövetkezetek az 1902. évben. Szövetkezeteink az 1902. évben is jelentékenyen szaporodtak. A 634 új szövetkezetből 400 hitelszövetkezet, 144 fogyasztási és értékesítő szövetkezet, 90 pedig tej és egyéb élelmiszereket (főképp tojást) értékesítő szövetkezet volt. A hitel szövetkezetek közül 143, a tejszövetkezetek közül pedig hat Horvát-Szlavonországban alakult. Mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja 208 új hitelszövetkezet keletkezett, mint az ezen intézetek czégbejegyzésében jelezve van. De nemcsak a hitelszövetkezetek, hanem a fogyasztási és értékesítő szövetkezetek alapításában is igen élénk volt a mozgalom az 1902. évben, sőt mondhatni élénkebb, mint bármely előző esztendőben. Ugyanis az 1901. évben 133, az 1902. évben pedig 144 fogyasztási és értékesítő szövetkezet keletkezett a magyar korona országában, tehát 11-el több, mint az előző esztendőben. Végre nagy volt a mozgalom a tejszövetkezetek alapításában is, melyekből az 1902. évben 90 keletkezett, csak héttel kevesebb, mint az előző 1901. évben. A tejszövetkezetek alapítása majdnem kizárólag a földmivelésügyi m. kir. miniszterium érdeme, mely a központban felállított országos tejjgazdasági felügyelősége által vesz részt azok alapítása, berendezése és működésében. Horvát-Szlavonországban az 1902. évben hat tejszövetkezet keletkezett.

Pályázat méhészeti vándortantói állásra. A Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyére kiterjedő működési körrel Gődöllő székhelyűl a X. fizetési osztály 3-ik fokozatában rendszerezett 1600 korona évi fizetéssel, 40 korona irodai átalánnyal, utazások alkalmával a rendes utilletményekkel és a gödöllői állami méhészeti gazdaságban levő szabadlakás élvezetével a méhészeti vándortantói állásra pályázatot hirdetett a földmivelésügyi miniszter. A szabályszerű, 1 koronás bélyegjeggyel ellátott és az alább felsorolt okmányokkal felszerelt folyamodványokat folyó évi március hó 1-éig a m. kir. földmivelésügyi miniszterhez czimezve kell benyújtani. A pályázati kérvényhez csatolni kell: 1. Születési bizonyítványt. 2. Erkölesei bizonyítványt. 3. Valamely m. kir. gazdasági tanintézet elvégzését igazoló végbizonyítványt vagy annak hiteles másolatát. 4. Aki a gazdasági szaktanulmányok bevégezte után több ideig folytatott gazdasági gyakorlatát és a méhészeti szakavatottságát igazolni tudja, előnyben részesül. Pályázó előadási és tanítási képességéről próba-előadás tartásával, nemkülönbön szakbeli készült-ségről a kitűzendő időben és módon szóbeli és írásbeli uton számot adni tartozik. Az alkalmaztatás egy évre ideiglenes, eredményes működése után véglegesítettik.

Gazdasági állapotok. Január hónapban többnyire száraz és hideg időjárás uralkodott. Elvértve ugyan bő havazás, — aminek nyoma még ma is látszik, dacára a hó végén hullott

olmos esőnek, — különösen a királyhágóntuli részeken, továbbá a délvídeken és a nyugoti vármegyékben szórványosan. Ez idő szerint megen. hűlt az idő és csak éjjelenként hűl le a levegő annyira, hogy kisebb fagyok észlelhetők; a mostani inkább tavaszra hajló időjárás mellett ismét hozzá láttak egyes gazdasági munkálatok teljesítéséhez. Az őszi vetések telelése felől különféle a vélemények; annyiban azonban általában megegyezők, hogy a rendszeres állapothoz képest, csekélyebb kivételektől eltekintve, — jóval gyengébbek. A késői vetések mindenütt gyengék és csupán a nagyon koraiak kielégítőek; minthogy pedig késői vetés több van, mint korai, a további időjárástól függ, hogy a kikelt és kelőfélben levő vetések mennyiben javulnak meg. A repce, noha ez a növény elég nehezen bírta a zord időt, meglehetősen még most s csak felső levélzetén látszik meg a fagy nyoma. A takarmányneműek közül a szalás takarmányneműeknek és a szalmának, továbbá a szemes takarmány terményeknek meglehetősen jó termés-hozama — bár helyenkint, különösen a Felvidéken szalás takarmányneműekben hiány mutatkozik, — az állatfórgalom fejlesztését előnyösen és nagy mértékben előmozdította. Az állategészségügyi állapot is kedvezőbb volt, mint a mult gazdasági éva ban. Burgonyából és répából sok megfagyott. A kukoriczából, amely minőségileg gyengén sikerült, részben érdelenül leszedetett, a görékben különösen az Alföldön és a Dunán túl elég sok romlik, illetve penészedik. A szőlők és gyümölcsfák a zord, hideg telet számos helyen megsínylették.

Kis kertészek. Nagyjelentőségű pedagógiai eszközzel tettek kísérletet tavaly Budapesten. Ugyanis a fővárosi iskolák tanulóit, valamint a leányárva házak növendékeit közt több ezer cserepes virágnövényt osztottak ki, így akarván a virágok és ültetvények szeretetét megbecsülését beléjük nevelni s a czélszerű virágápolás által föltérszteni a minden nemes és szép iránti érdeklődést. A kísérlet be is vált, a gyermekek nagy száma gyönyörű virágpéldányokat nevelt és a kitűzött határidőben büszkességgel eltele mutatták be. Jutalmul az övék lett a virág, sőt a legérdemesebbek közül 300-an bronz érmet is kaptak Petőfi következő soráival: „Szorsd a virágot és ne féltsd szívédet, — Ki a virágot szereti — Rossz ember nem lehet.” Ezeket és további 5000 új, cserepes jácint-hagymát vasárnap délelőtt osztotta ki köztük a Rottenbiller-utozni Magudvarban *Mauthner* Ödön os. és kir. udv. magnykereskedő. E kitűnő eszme megvalósítása kizárólag az ő áldozatkészségének köszönhető, ő adja hozzá a sok ezer növényt teljesen ingyen és ő verette a jutalmi érmeket is. Az ő czélja ezzel, hogy idővel a legszerényebb fővárosi lakos ablakát is ékesítse néhány cserep virág, hogy az a fővárosi gyermek azt a földet, melyet a cserepben kap mint az édes hazai föld egy részét tekintse, amiből neki is jut egy marékka s amit ő van hivatva hasznossá és termővé tenni. Hogy mily szociális jelentősége van e nemes törekvésnek, könnyű belátni. Május hó második felében még néhány ezer palma kerül kiosztásra. *Mauthner* ezeket mintegy „kosztba adja” a gyermekekhez; szeptemberben aztán egy kiállítás kapcsán a nagy közönség előtt fogja bemutatni az eredményt.

Kiadóhivatalunkban kapható:

A mezőgazdaságról és mezőrendésről szóló 1894-ik XII-ik törvényezikk, a végrehajtására vonatkozó miniszteri rendelet, magyarázatokkal ellátva, egy füzetben. Ára bérmentes küldéssel 2 kor. 20 fillér.

Kis Káté az uradalmi eszözök számára. Ára portómentes küldéssel 40 fill. Osszeállította: dr. Balkay Béla. Mindkettő csinos zsebkönyvalaku kemény táblába van kötve és 20 oldalas jegyzetnaplóval van ellátva.

TATAI DARABOS SZÉN TOJÁS BRIKETT

BÁNYÁK: Tata, Királd, Sajó-Szent-Péter, Dorogh, Tokod, Ebszöny. — EBSZÖNYI MÉSZ.

MAGYAR ÁLTALÁNOS KÖSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 19.

lokomobilnál, gőzekénél teljesen pótolják a porosz szenet, e mellett sokkal olcsóbbak, használatuk nagy megtakarítást eredményez.

NYILTTÉR.*)

Szuperfoszfátot**Stassfurti kainitot**szavatolt 12.4% tiszta káli-23-24%
kénsavaskáli tartalommal**Stassfurti kálitrágyasót**szavatolt 40% tiszta káli-74-76%
kénsavaskáli tartalommal**Kovasavas-kálit**(dohánytrágyázásra) továbbá min-
dennemű egyéb műtrágyaféléket
azonkívül**Rézgáliczot**(98-99%) elismert kitűnő minő-
ségben legolcsóbban szállít a**"HUNGÁRIA"**MŰTRÁGYA, KÉNSAV ÉS VEGYI IPAR RÉSZY-TÁRSASÁG
BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8. sz**A „Köztelek” kiadóhivatalában**
Budapest, Köztelek a következő gazdasági szak-
munkák kaphatók:A sertés javítása és hizlalása. Gazdák és hiz-
lalók használatára. Irta: K. Ruffy Pál
uradalmi főtiszt. Ára portómentes küldés-
sel együtt 2 korona 20 fillér.A Baromfi hizlalása és a hizott baromfi ér-
tékesítése. Irta Hreblay Emil állattenyész-
tési felügyelő. Ára portómentes küldéssel
1 korona 70 fillér.

Most jelent meg

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán

az O. M. G. E. titkársjai szerkesztésében

Köztelek Zsebnaptár

1903-évre.

A „KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR” ezen
kilencedik évfolyama régi kön-
tösben, javított és tetemesen bővített tar-
talommal bír. A „Köztelek Zsebnap-
tár” minden más zsebnaptárt nél-
külözhetővé tesz. — A „Köztelek
Zsebnaptár” ára az O. M. G. E.
tagjai és a „KÖZTELEK” előfi-
zetői részére bérmentes küldéssel
együtt 3 korona 50 fillér.

Megrendelhető a

KÖZTELEK
kiadóhivatalában,
Budapest, IX., Üllői-ut 25.*) E rovat alatt közölték a szerkesztőség nem
vállal felelősséget.

1901. évi forgalom: 26000 bál.

Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét**a budapesti gyapju-aukeziókra**melyek az év folyamán több sorozatban,
nevezetesen július és szeptember hóna-
pokban tartatnak meg.Az aukeziókra felküldött és „Gyapju-
árverési vállalat Budapest, Dunaparti te-
herpályaudvar” címzett gyapjuküde-
mények a M. Á. V. összes vonalain
tetemes díjkezdésben, valamint in-
gyen raktározásban részesülnek.Bejelentéseket elfogad és mindennemű
felvilágosítással szolgál:**GYAPJUÁRVERÉSI VÁLLALAT****HELLER M. s TÁRSA**

BUDAPEST,

V., Erzsébet-tér 18.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.**Mapijelentés a gabonaüzletről.**
1903. február 6Készbuza elég jó kínálat és megfelelő vételkedv
mellett kezdetben tartott, az üzlet tolyamán pedig vál-
tozatlan irányzatú volt. Elkelt mintegy 20.000 méter-
máza.Rozs mérsékelt forgalom mellett szintén változat-
lan irányzatot mutatott és azonnali szállításra 13-20-
13-40 koronáig volt értékesíthető helybeni egyenértékben
és helyben 13-50 koronáig három óra jegyez.Takarmányrépa változatlan helyben 11-60-12-20
korona között volt eladható minőség szerint.Zab mérsékelt forgalom mellett gyenge irányzatú
volt. helyben 12-50-13 korona között jegyez.Új-tengeri azonnali szállításra minőségi szavatos-
sággal helybeni egyenértékre 10 koronáig jegyzünk. Mi-
nőségi jóállással Kőbányán 11-11-40 koronáig fizetnek.

Hibás tengerit szeszgyárak részére keresnek.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-
utca. 1903. február 6-án. A székesfővárosi vásárigaz-
gatóság jelentése a „Köztelek” részére.)Felhozott a szokott községekből 155 szekér réti
széna, 17 szekér muhar, 33 szekér zsupszalma, 8 szekér
alomszalma, szekér takarmányszalma, — tengeriszár, 16
szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbüköny,
köles, stb.), 800 zsák szecaka.

A forgalom közepes.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna
440-620, muhar 580-640, zsupszalma 240-280, lom-
szalma 200-240, takarmányszalma —, tengeri
szár 100 kéve —, egyéb takarmány, zabosbüköny
560-620, lóhere 620-620, luczerna 580-580, köles
—, sarju —, szalmaszecaka 300-340.
Összes kocsiszám 237. Összes súly 260,700 kg.**Szeszüzlet.**A szeszüzletben e héten a forgalom gyéribb volt
és az üzletforgalom csak finomított és kontingens nyers-
szeszenben volt élénkebb változatlan áron.Elkelt finomított szesz adózza helybeni egyesült
szeszgyárakból 143-50-144 K., adózatlanul szabad rak-
tárra 44-50 K. nagyban. Vidéki kartellen kívüli finomi-
tók és mezőgazdasági gyárak 1-2 K. olcsóbb ajánla-
tot tettek.Elesztőszesz változatlan élénk kereslet mellett
adózza 144 K., adózatlanul 44-50 K. kelt nagyban és
2-3 K. drágábban kicsinyben.Denaturált szeszenben a forgalom kielégítő jó vé-
telek mellett zárlatok hordóval együtt 33-50 K. lettek
eszközölve.Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens
nyerszesz azonnali szállításra és későbbi zárlatra ab
termelőállomás 34-36 K. kelt el. Exkontingens szesz
változatlanul szilárd.A kontingens nyersszesz ára Budapeston 38-50-
37-50 korona.Budapesti heti jegyzés: nagyban kicsinyben
korona korona
Finomított szesz — 143.50-144 — 145.50-146.—
Elesztőszesz — 144.—144.50 145.50-146.50
Nyersszesz adózza — 141.50-142.— 143.50-144.—
Denaturált szesz — 33.50-34.— 34.25-34.50Az árak 10,000 literfokként hordó nélkül bér-
mentve, budapesti vasútállomáshoz szállítva, készpénz
fizetés mellett értendők.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

Lóheremag. (Vöröshere.) A múlt héten igen élénk
volt a forgalom és különösen a külföld érdeklődött is-
mét nagyon magyaráru iránt; de nem csak kereskedők,
hanem cseh, morva, gácsországi és orosz gazdák is nagy
mennyiségeket vásároltak. A vidéki kereskedők sem oly
tartózkodók már és minden valószínűség szerint a leg-
közelebbi napokban újabb áremelkedés várható. Kör-
levelek és egyéb tudósítások elmaradhatatlan árcsök-
kenést jósolnak, miáltal csak nyomást akarnak gyako-
rolni az árakra. Az illetők azonban nagyon tévednek,
mert a külföld folytatólag igen szilárd irányzattól ad
hírt, mivel Franciaországban már semmi felesleg nincs,
míg Orosz- és Csehországnak előző lóheremagja a kitűnő
minőségű magyar eredetű áruval nem bír verse-
nyezni. Az idei rendkívül nagy kivétel különben elége
bizonyítja a magyar áru kitűnő minőségét. Luczerna-
mag. Ezen magféle is igen szép minőségű az idén
is és beállott azon ritka eset, hogy a magyar luczerna
minősége szebb mint a franciaé, miért is ezek
szívesen fizetnek oly árt érte, mint a francia magét.
Imprégált takarmányrépa iránt oly nagy az érdeklődés
az idén, mint még soha ezidőtájt, de közönséges keres-
kedelmi árut is szépen kerestek Baltaczim. Ugy a ke-
reslet mint a kínálat lanya volt. Muhar. Nem volt semmi-
nemű érdeklődés. Bükköny. A kínálat nagy. Fűmagvak.
Az irányzat szilárd. Az angol és olasz perje ára az
utolsó napokban emelkedett a termelő helyeken.Jegyzések nyersáruért 50 kilónként Budapeston:
Lóhere ————— 70-78 — korona.
Luczernamag ————— 58-63 — „
Muharmag ————— 9-50-10-50 „
Baltaczim ————— 12-50-14-50 „
Bükköny ————— 7-7-50 „Hideghusvásár az Orczi-uti élelmi piacon. 1903-
február hó 6-án. (A székesfővárosi vásárigazgatóság
jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről
31 árus 94 drb sertést, — árus — drb stúdót, 2000 kg.
friss húst, 600 kg. füstölt húst, 1400 kg. szalonát, 700
kg. hájat, — kg. kocsonyahúst.

Vidékről és pedig: Összesen 14 darab sertést.

Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertés-
hús 1 kg. 128-144 fillér, 1 q 120-122 K., sülldóhús 1 kg.
———— fillér, 1 q ————— K., füstölt sertés-
hús 1 kg. 136-144 fillér, 1 q ————— K., szalonna zsirnak 1 kg.
136-140 fillér, 1 q ————— K., füstölt szalonna 1 kg.
136-144 fillér, 1 q ————— K., háj 1 kg. 136-148 fillér,
1 q ————— K., disznózsír 1 kg. 144-160 fillér, 1 q
———— K., kocsonyahús 1 kg. 60-100 fillér, füstölt
sonka 1 kg. 144-160 fillér, 1 q ————— K.Az Erzsébet-Gőzmalom-Társaság üzleti tudósi-
tása a „Köztelek” részére. Budapest, 1903. febr. 5-én.
Kötelezettség nélküli árak 50 kilónként, zsákostul, ösz-
súlyt tiszta súlynak véve, a budapesti vasuti és hajó-
állomásokhoz szállítva:

		buzaliszt:								
Sz.:	0	1	2	3	4	5	6	7	7 1/2	
Ár:	12.80	14.40	12.—	11.70	11.30	10.90	10.50	9.40	8.50	
8-as takarmányliszt		buzakorpa finom goromba								
						5.90		4.30	4.50	
Rozsliszt:										
	0	0/I	I	I/B	II	II/B	SR	III		
	11.50	11.10	10.70	10.40	10.—	9-30	7.30	5.70		

Lujza gőzmalom r.-t. jelentése a „Köztelek”
részére. Budapest, 1903. február hó 5-én. Netto-árak 50
kgként, Budapeston, elegysúly tisztasúlyként, zsákostul
Kötelezettség nélküli.

Szám:	0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Ár K:	12-90	12-50	12-10	11-80	11-40	10-90	10-50	9-70
					7 1/2	8.		
					8-90	5-50		
					Korpa:	F.	G.	
					Ár korona:	4-30	4-50	

Rozslisztárak:		0	0/L	I	FR.	II	II/b.	III	Rkorpa
K.:	12.—	11.60	11.20	10.80	10.20	9.70	8.70	4.70	

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1903. február 5.

Főhajtattott:

Árak
(drb-kint korona)

Jobb minőségű hátszló	—	—	16 drb	400-460
Könnyű kocsiló (jukker)	—	—	20 „	340-460
Nehéz kocsiló (hintós)	—	—	50 „	210-320
Igás kocsiló (nyugati vér)	—	—	40 „	200-350
Ponny	—	—	2 „	—
Fuvaroslovak	—	—	140 „	100-240
Parasztlovak	—	—	300 „	38-100
Alarendelt minőség	—	—	48 „	—
Összesen	—	—	616 drb	—
Eladatlan maradt	—	—	—	258 drb
Irányzat: a vásár hangulata élénk.				

Budapesti vágómarhavasár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek“ részére.)

1903. február 5.

Table with columns for Főhajtás összege, Minőség szerint, Származási hely szerint, and Árak. Includes sub-tables for 'Nem szerint' and 'Árak' (100 kilogr.-kint).

Bécsi szurómarhavasár.

(Eredeti tudósítás a „Köztelek“ részére.)

1903. február hó 5.

Table for Bécsi szurómarhavasár showing Főhözatal, Árak (kilogrammonként), and Összesen.

Irányzat: élénk, általában emelkedett árak mellett

Bécsi sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek“ részére.)

1903. február 3.

Table for Bécsi sertésvásár showing Főhajtás, Származás szerint, and Árak.

Árak: (kilogrammonként élősúlyban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Table listing prices for various types of pigs (Elsőrendű nehéz magyar, Könyű és szedett magyar, etc.)

Irányzat: vontatott.

Bécsi juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek“ részére.)

1903. február 5.

Table for Bécsi juhvásár showing Főhajtás, Árak, and Összesen.

(Az árak kg.-kint fillérekben, élősúlyban fogyasztási adó nélkül értendők.)

Irányzat: kevésbé élénk.

Ingtalanok arveresei (40,000 korona becsértéken felül.)

(Kivonat a hivatalos lapból.)

Table listing auction results for various items, including livestock and goods, with dates and prices.

Table listing various auction results and prices for different types of livestock and goods.

Szerkesztői üzenetek.

G. G. urnak Budapest. Szerezze be Mezey és Linhart m.-óvári gazd. akadémiai tanárnak a szőlőbetegségek című munkáját.

F. Sz. bérigazgatás. Csodálkozunk, hogy az ország minden részében levő állami faiskolák fennállásáról nincs tudomásuk.

F. K. urnak Miskolc. Az erdőnyben felfedezett kénbányák ügyében legjobban, ha egyenesen a bányászati, kohászati főfelügyelőséghez, a földmívelési minisztériumhoz fordul felvilágosításért.

M. A. urnak A.-Sztrégova. Forduljon egyenesen a földmívelési minisztériumhoz.

S. S. urnak Simonmágyar. Kérdésére új feleletet nem adhatunk, mert e tárgyban legutóbb is a 28. sz. kérdésre megfelleltünk lapunk I. évi 5. számában.

Nagyszében. A megyeségi földmívelési minisztériumhoz fordul felvilágosításért. Mi a hirt egy erdélyi hetilapból vettük át.

M. A. urnak A.-Sztrégova. Forduljon egyenesen a földmívelési minisztériumhoz.

K. K. urnak Pa-Hantháza. Szerződése értelmében jogosan perelhet.

Advertisement for 'Gőzcseplőkészletek' (Steam Atomizers) by 'ELSŐ MAGYAR' company, including contact information and product details.

Vertical text on the left margin, possibly a continuation of an article or a list of items.

Vertical text on the left margin, possibly a continuation of an article or a list of items.

Vertical text on the left margin, possibly a continuation of an article or a list of items.

Vertical text on the left margin, possibly a continuation of an article or a list of items.

Legkitünőbb egyszerű szerkezetű

benzin és gázmotorok

jótállás mellett kaphatók:

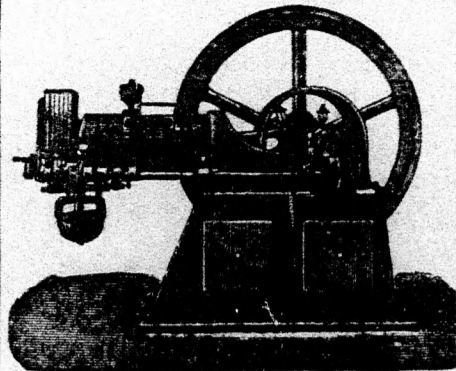
BECK és GERGELY cégénél

BUDAPEST, V. ker.
Váci-ut 12. szám.
Tessék árjegyzéket
és ajánlatot kérni.

Nagyszerű javítás a világhírű eredeti

„OTTÓ“ motoron

benzin, petrolin stb.
részére.

Egyszerű berendezés, leg-
csekélyebb berendezési költ-
ség, legegyszerűbb szerkezet.

Langen & Wolf

BUDAPEST,

VI., Váci-körut 59. sz.

Igen fontos földbirtokosok és molnárak részére. Lokomobilok ben-
zin és petrolin stb. részére legszolidabb kivitelben. Felvilágosítások,
költségvetések és tervek ingyen.

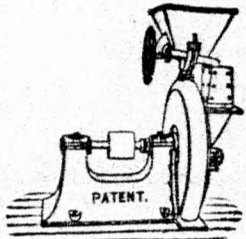
* Több ezer eredeti „OTTÓ“ motor eddig szállítva. *

Diszoklevél: Pozsonyban 1902. — Aranyérem: Verseczen 1902.

„PERPLEX“

legjobb rendszerű szabadalmazott

egyetemes őrlőgép.

Egyszeri keresztülbocsájtással tetszés szerinti
finomságu darává vagy liszté őrli az ősz-
szes gabonaműveket és a csutkástengerit is.

A tengeri csutkájából (torzsa) és a kőről
(kukoricza szára és levelei), szalmából, szénából
finom korpát, friss burgonyából pedig moslékot
készít.

A „Perplex“-gépről leírást és árjegyzéket, vala-
mint minta-örleményt bérmentve küld.

Lőw Alfréd okleveles gépészmérnök BUDAPEST, VIII.,
Üllői-út 52/B. sz.

A Sack-féle legújabb rendszerű

sorbavető-gépek

1897. évben a számos külföldi kitüntetésekön kívül a kisbérti nemzet-
közi vetőgépversenyen első díjjal

● **ÁLLAMI ARANYÉREMMEL** ●
és a lévai nemzetközi vetőgépversenyen a nagy üzemre való sorba-
vetőgépek csoportjában szintén az első díjjal

ARANYÉREMMEL

lettek kitüntette.

Ezen gépek, valamint mindennemű Sack-féle ekék és talajmívelő
eszközök eredeti minőségben csakis

PROPPER SAMU

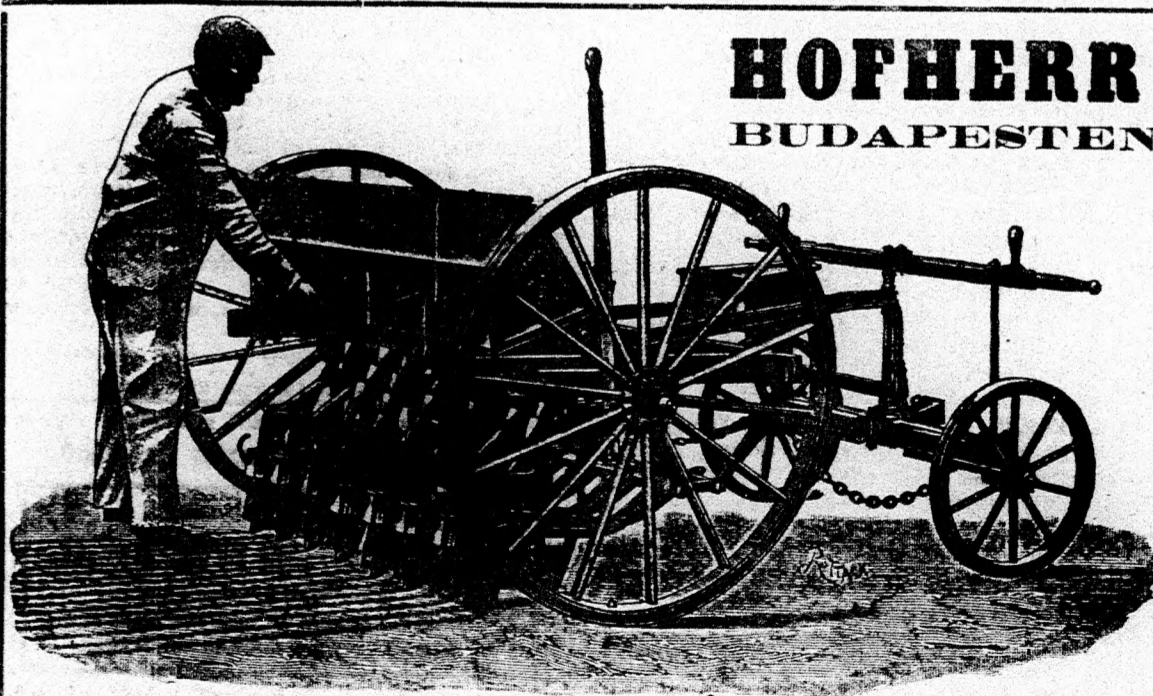
mezőgazdasági gépraktárában

Budapest, V., Váci-körut 52. sz.

tartatnak készletben, a hol azok, valamint a legjobb szecskaavágó-, és
répavágógépek, kitűnő takarmányfűlesztők s járgányok jutá-
nyos áron szerezhetők.

Árjegyzékek és bármintemű felvilágosítások készséggel adatkak
Ingyen és bérmentve.

7482

HOFHERR és SCHRANTZ

BUDAPESTEN, VI., Váci-körut 57. szám.

Új gazdasági gépgyára és vasöntője Kispesten.

Épült 1900-ban.

Ajánlja legjobb minőségű

gazdasági gépeit és eszközeit

jutányos áruk mellett.

Terjedelmes árjegyzékek bérmentve és ingyen.

Új „Victória“ sorvetőgép

(tolókerék-rendszer)

legkönnyebb és legegyszerűbb vetőgép.

Ösmeri ön a legújabb „Kalmár“ rostákat
Lóhere-mag és gabonatisztító gépeket?

Mindezek a gazda legjobb kincskereső eszközei
Bővebb felvilágosítást ingyen és bérmentve ad **Kalmár Zs. utóda rostagyáros Hódmező-Vásárhelyen**

Legjobb és legolcsóbb aratógépek

a Magyar királyi államvasutak gépgyárában készült

"Millennium" fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő aratógépek

Hazai gyártmány!

Leírással és árajánlattal szívesen szolgál a

Magyar kir. államvasutak gépgyárának vezér-
ügynöksége Budapest, V., Váci-körút 32. szám

Vegyipari LABORATORIUM

Detsinyi Frigyes Budapest, V., Marokkoi-utca 2.

A „FEKETE KUTYÁHOZ“.

Állati gyógyszerek, gazdasági vegy-
szerek, fertőtlenítő szerek, kötszerek
legjutányosabban szállít.

Fontos!

A gazdaságban előforduló és szakmába vágó kérdé-
sekre, mint földanalízis megfelelő trágyázásnak javas-
lata, a fák és növények permetezésére szolgáló adatokkal,
nemkülönböztetve kártékony rovarok stb. kiirtására nézve
szükséges beható felvilágosítással készséggel szolgálók.

Syümölcstermelők figyelmébe!

A magyar gyümölcstermelés jövedelmezőségét évről évre tetemesen csök-
kentik a különféle állati ellenségek és gombabetegségek, melyek
ellen gazdáink legtöbbje nem védekezik megfelelő módon.
Igy a gyümölcsfák téli és tavaszi permetezése, mely Németországban,
Hollandiában, stb. évek óta szokásban nálunk, jóformán ismeretlen.

Kellő időben és megfelelő módon eszközök permetezése az
évi termést jelentékenyen nagyobbítja, a
minőséget megjavítja.

A téli permetezés, mely lombhullás
után eszközölnöd először és márcziusban megismétlendő, tönkre
teszi a különféle rovarpetéket és bábokat, elpusztítja a Fusikla-
sium, Exoascus, Monilia gombák téli alakjait.

A legkötönyebb és legolcsóbb permetező anyag a

dr. ASCHENBRANDT-féle BORDÓI POR.

Egy évi kísérlet mindenkit meggyőzhet.

Ára: 5 és 10 kg-os zsákban kg-kint 61 fillér.
50 kg-os zsákban kg-kint 60 fillér.

Használati utasítás minden csomaghoz mellékelve kívánatra részle-
tes ismertető füzet bármikor ingyen és bérmentve küldetik.

A por kapható a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉNél
BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 31.

Megjelent!

A Magyar Föld- birtok 1903

Magyarország 100 holdon felüli birtoko-
sainak, és haszonbérelőinek OZIMTÁRA
gazdasági és munkáviszonyainak, a gazda-
sági kiállítások, versenyek és termésered-
mények ismertetésével. — Bolti ára füzve
25 korona, kötve 26 korona.

Megrendelhető:

a „Köztelek“ kiadóhivatalában
Budapest, Üllői-ut 25. szám.

Legolcsóbb és leghatásosabb trágyázás.

A Cséry-féle szemétfuvarozási és feldolgozási részvénytársaság által a fővárosi területén összegyűjtött

rostált és compostirozott szemétrágya

előnyös vegyi összetétele és dús nitrogén, phosphor és kálitartalmánál fogva ugy a

gabonafélék mint pedig szőlők trágyázására kiválóan alkalmas.

Az eddigi kísérletek eredményei bizonyítják e trágyaszer rendkívüli előnyeit.
A szemétrágya beszerzési ára nagy belértéke dacára olcsóbb mint a természetes marhatrágya vagy bármely műtrágya.
Részletes árajánlattal és ismertető füzetrel szívesen szolgál a kizárólagos eladással megbízott

Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság Budapest, V., Váci-körút 32.

Knuth Károly

mérnök és gyáros.

GYÁR ÉS IRODA:

BUDAPEST,

VII. ker., Garay-utca 6-8. szám.

Elvállal: Központi-, víz-, lég- és gőzfűtések, lég-szelez- és vízvezetékek, osztorházak, szellőztetések, closették, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb., nemkülönben kőszén-, olaj- és petróleum váladékból nyert gázok értékesítését cézáló készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű kőanyag-csövek raktáron.

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE

Budapest, VIII., Baross-utca 10.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
Alakult 1900. erkölcsi támogatásával. Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400,000	kor.
Alapítványok	1,268,050	"
Tartalékok	111,053.50	"
Összesen:	1,779,103.50	"
Első évi felosztás	90,248	"

Biztosításként elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle melegek szorint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz-mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjviszatérítést nyernek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Hosszú éven át volt urad. főtiszt, jelenleg haszonbérlo, vállalkozik

gazd. számadások revideálására, üzemtervek kidolgozására és gazdaságok vagy uradalmak felügyeletére. Minden gazdas. kérdésekben tanácsadás nyújtatik.

Felvilágosítást szíveségből a «Köztelek» szerkesztősége nyújt, hova kérdések, vagy ajánlatok küldetni kéretnek.

1127

A BUDAPESTI ASZTALOS-IPARTESTÜLET

védnöksége alatt álló és a kereskedelmi ministerium által államilag segélyezett

BUTOR-

csarnok és hitelszövetkezet,

mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja, ajánlja tagjainak, budapesti asztalosmestereknek, legjobb kivitelben készített,

József-körút 28. sz. alatti

dusan felszerelt raktárában elhelyezett butorait. A vevőközönség itt szükségletét közvetlen a készítőnél **jutányos áron** szerezheti be. Tervezetek és lakásberendezések gyorsan és pontosan eszközölköttek. 7293

Magyar királyi államvasutak.

HIRDETMÉNY.

Osztrák-magyar-boszniai vasuti kötelék.

Vas- és aczélarukra fenálló kivételes díjszabások és kedvezmények módosítása. Az osztrák-magyar-boszniai vasuti kötelék II. rész 1. füzetében, illetve annak pótlékaiban foglalt VI. kivételes díjszabásnál, továbbá II. rész 2. füzetében s végül a II. rész 3. díjszabási füzetében: 27. tételénél, illetve a nevezett díjszabási füzetében 1902. január 1-től érvényes II. pótlék 46. tételénél az árucikk megnevezése 1903. január 1-től való érvényességgel a díjszabási I. rész B. szakaszához kiadandó I. pótlékban foglalt új osztályozásnak megfelelőleg olyképen módosítottik, hogy „Az áruosztályozás a-b tételé alá tartozó vas és aczél, vas- és aczélaruk megnevezés mindenütt az áruosztályozás a-b tételének (c és d) pontjában felsorolt vas és aczél, valamint vas- és aczélaruk” megnevezés által pótlóztatik.

BUDAPEST, 1902. december hóban.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is.

MOST JELENT MEG!

az Orsz. Magy. Gazdasági
Egyesület kiadványában

TŐZEG-FEKÁL-KOMPOSZT

12 ÁBRÁVAL

Irta

MATLASZKOVSKI TADÉ

Megrendelhető az ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET-nél és minden nagyobb könyvkereskedésben.

Ára 1 korona. Bérmentes megküldéssel 1 korona 10 fillér.

Pályázat szőlőkarók és szőlőpóznák szállítására!

A csálai és barackkai állami szőlőtelepeken a f. év folyamán szükséges mintegy

80.000-100.000 drb 2-2.3 m. hosszú szőlőkarónak és 18.000-20.000 drb - 5-6 méter hosszú szőlőpóznának -

szállítására pályázatot nyitok.

A karók és póznák **f. évi április hó 1-éig** lesznek beszállítandók. S az ajánlatok waggonban Arad álmásra teendőek.

Az ajánlatok a nevezett szőlőtelep igazgatóságánál Aradon f. évi március hó 1-éig adandók be. Ugyanott a közelebbi feltételek is megtudhatók.

1112

KOSINSKY, igazgató.

KRAMER LIPÓT, Budapest, V., Kálmán-u. 3. sz. Honvéd-utca sarkán

TELEFON: 38-11.

Sürgöny-czim:

„CERES” BUDAPEST.

Árjegyzékkel és részletes külön ajánlattal kívánságra díjtalanul, készséggel szolgálók.

A legjutányosabb áron ajánl:

Lucernát, lóherét, fajtisza, eredeti quedlinburgi répmagvakat, fűmagvakat és bármely más gazdasági vetőmagvakat, szavatolt jó minőségben. Továbbá: Oliva gépolajat, repceolajat, ásványkenőolajat, süritett gépkenőcsöt, hengerolajat, lámpaolajat, petróleumot, kocsikenőcsöt, olvasztott szinifagygyút, kenőszappant, kékkövet, kékvirágot, Raffia-háncsot, saponáriát, creolint, carbolineumot, fedéllakot, zsákot, ponyvát, kész kéveket, műtrágyát és minden e szakba vágó cikket. Továbbá: Szalonnát, disznósirt a legolcsóbb napi árban. Szalonnáról lerázott söt marhahizlalás céljaira stb.

VFOLYAM

haszon-

üzem-
k vagy
gazdas.
tik.

esztősege
kéretnek.
1127

TÜLET
segélyezett

et,
anlja tagjai-
zített,

g itt szük-
tervezetek
ek. 7293

ények módosítása.
füzetében, illetve
sz 2. füzetében s
vezett díjszabási
rucikk megneve-
szafaszához ki-
ben módosítatik,
vas- és aczé árak
ontjában felsorolt
tik.

sutak nevében is.

tására!

a f. év

osszú
O drb
nak -

éig lesz-

Arad ál-

tóságánál

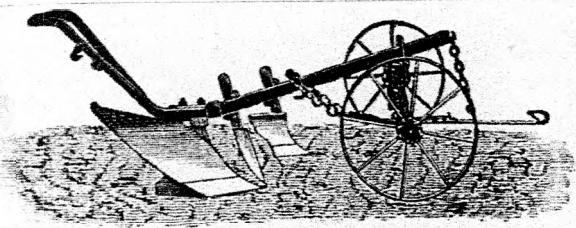
gyanott a

zgató.

sarkán

magvakat
Továbbá:
henger-
ít, kenő-
rbolineu-
e szakba
Szalon-

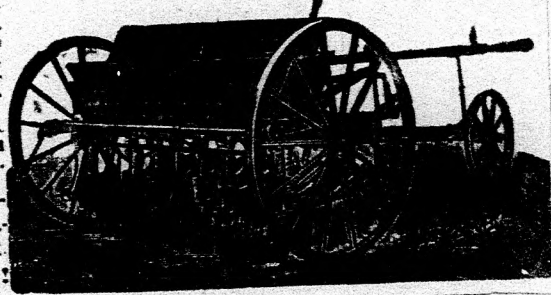
HAZAI GYÁRTMÁNY!

"ZALA-DRILL"
sík és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas, hazánk leg-
jobb sorvetőgépeit, szabad, kikapcsolható kapacsúlyokkal.
Homokos talajra a "ZALA-DRILL" különösen e célra
készített és különösen bizonyított vetőszarnakkal lesz ellátva.
"Perfecta" merítőkorongos vetőgépeit le-
szállított áron.
"Planet" rendszerű lókapát.
"Planet" rendszerű kézi tolókapát 2 kapakéssel.
"Planet" 14 kor., töltőgépet külön 6 kor.
"Hollingsworth" lógereblyét.
Kukoriczamorzsolót, szecska- és répvágót, vala-
mint egyéb gazdasági gépek és eszközeit.
Arjegyzzék szívesen küldetik!

WEISER J. C.

gazdasági gépkészítő, **NAGY-KANIZSÁN**
Ajánlja **EGYETEMES ACZÉLEKÉIT**
aczelgerendélytel, 1-ső minőségű
tömöraczel kormányokkal.
KÉTVASU ACZÉLEKÉIT. Az egyete-
hez alkalmazható összes felszerelvényeit.
Boronait és egyéb talajmivelő eszközeit

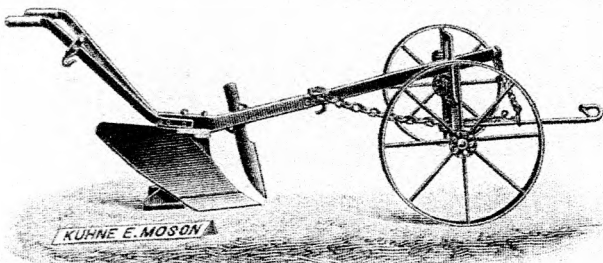

HAZAI GYÁRTMÁNY!

SZIVATTYUK MÉRLEGEK,

Legújabb javított rendszerű tizedes, száze-
des és hídmerlegek fából és vasból, kereskedelmi,
közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra.
Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barommérle-
gek. Commandit-társaság szivattyu- és mérleggyártására.

Arjegyzzék **W. GARVENS, Wien, Schwarzenbergstrasse 6.**
L. Wallfischgasse 14. sz.
ingyen és bérmentve.

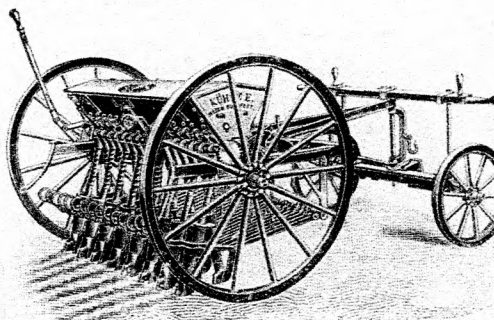

Egy- és többvasu aczélekék,
rét- és szántó föld-boronák,
hengerek; a tavaszi szántás helyettesítésére
újabb felkarolt
mélyítő- és porhanyítóeszközök,
grubberek, exstirpátorok, továbbá
legújabb
szerkezeti egy- és többsoros kapáló-
eszközök, kivitelben készülnek
dus választékban és leggondosabb

Kühne E. Mosonban

osztályozó- és szelelő-rosták, trieurök, centrifugeok, stb.,
a vetőmag elkészítésére.

Bevált. **"Mosoni Drill"** tolokerekess és
"Hungária Drill" merítő- korongos sor vetőgépek.
Uj! tolokerekess szórvavető- és löhere-
szórógépek. Mütrágyaszórók. Répater-
meléshez: kétsoros chilisalétromszórók
stb., stb.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 59 a.

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK
és **ELLÁTÓ SZÖVETKEZETE**
HATÓSÁGI KÖZVETÍTŐ
Budapest Székesfehérváros Központi Vásárcsarnokában.
SÜRGÖNYCZIM AURORA-BUDAPEST.

Értékesítőre el-
fogad: Húse-
müket, füstölt
húst, vadakat, szár-
nyasokat — élő és
leölt állapotban, v
tojást, vaját, halat,
burgonyát, káposz-
tát, zöldségféléket,
gyümölcsöt stb. v

Élelmiszer-
télésért és
közük az előirt
% mélt. Felvitá-
gositást és csoma-
golási utasítást v
ingyen nyújt tagok
és nem tagoknak.
Azonnali készpénz-
v elszámolás. v

Tavaszi vetésre
ajánl a nyögéri uradalom,
Duppai-zabot.
Ára métermázsánként Sárvár
állomásra szállítva 16 korona.
— Zsákok önköltségen számítainak.
Megrendelések:
Nauratyill Oszkár
urad. intézőhöz Nyögéren, per Sár-
vár küldendők.

Boreladás.
1901. évi asztali és 1882—83.
évi bakar érmelleki borok
eladók. Bővebb felvilágosítást
nyujt: 1146
Bereczky Sándor,
Jankafalva, u. p. Bihar-Diószeg.

A sertés javítása és hizlalása
— gazdák és hizlalók használatára. —
Irta K. Ruffy Pál.
Ara portörtömentes küldéssel 1 forint 10 krajczár

Vetőmagnak
tisza bükköny, tavaszbuza, rozs,
lenmag jutányosan kaphatók. Tarka
bab cseléd conventiónak folyton kész-
letben. 1141
LÖWY J. JÓZSEFNÉL, Nagyváradon.

Unghváry László
Czegledi 300 holdas bor-
termő szőlőtelepének, továbbá
gyümölcs- és szőlőtársaságának
arjegyzeke megjelent, hol 5 krajczár-
tól fellele nemes csemeték, 2 forinttól
fellele sima és gyökeres szőlővesszők.
továbbá — 16—18 forinttól fellele saját-
termésű rendkívül finom újborkap-
hatók Ezenkívül mindenféle gyümölcsfa-
vadoncz, akác- és gleditschia-csemeték
Tessék arjegyzzék (borról is)
kérni.

Megjelent és a „Köztelek” kiadó-
hivatalában megrendelhető a

Magyar Gazda- tiszték Cimtára 1903. évre

mely tartalmazza Magyarország uradalmi
és az azokon alkalmazottak pontos czimeit.
A czimtar előfizetési ára 3 korona,
portómentes küldéssel 3 korona 30 fillér.
Bolti ára 4 korona.

Egy ilyen kövér = disznót

csak a

BARTHEL-féle TAKARMÁNYMÉSZ

hozzátétele által lehet 11 hónap múlva kapni.

MELZER J. úr 1896. december 9-én ezt írja:
"Az Öntől hozott takarmánymésszel egy önnöve eső közönséges fajta 11
hónapos süldő malacsnál **250 kiló** hizlalási súlyt érhettem el."

Barthel-féle takarmánymész a legjobb és legolcsóbb szer a csontörékennyiség,
csikó-, borjú- és malaczbénaság elhárítása ellen, a gyula felnevelésére, a tejjóvádelem
emelésére, faragás, ganajlívás ellen, tyúkoknál a tojás előmozdítására. Leírás és véle-
ményadás ingyen. 5 kilós próba 2 korona postán.

Magyar levelezés: **BARTHEL M. & Tsa Bécs, X., Keplergasse 20.**

Wiener Landwirtschaftliche Zeitung.
Hauptredacteur: **Hugo G. Hitzmann**. Red.
redacteur: **Rob. Hitzmann**, **Job. L. Schuster**, **Ad.
Eil. Jährl.**, 104 Hrn. Bierlei, K 6. Ganzj. K 24
**Oesterreichische Forst- und Jagd-
Zeitung.** Redact.: **Josef E. Reinelt**, Jährl.
52 Nummern. Bierlei, K 4. Ganzj. K 16.
Allgemeine Wein-Zeitung. Red.: **H. Bal**
Jährl. 52 Hrn. Bierlei, K 3. Ganzj. K 12.
Der Praktische Landwirth. Red.: **Ad. Eil.**
Jährl. 52 Hrn. Bierlei, K 2. Ganzj. K 8.
Der Oekonom. Red.: **H. Rary**, Jährl. 24 Hrn.
Ganzj. K 2. Bei mindjelen 50 Gr. K 1-50.

Hugo G. Hitzmann's Journalverlag, Wien, I., Schanflergasse 6.

„HAMPHSIRE DOWN” JUHOK

Kitünő hus, jó gyapju, nagy súly
Ezen kiválóan értékes

angol juh-fajta

bámulatosan korai

fejlettségénél fogva utolérhetetlen

ezenkívül pedig oly erős szervezetűek, hogy
minden éghajlathoz alkalmasak,

és a hus minőségére nérvé egyedül állanak
Közelebbi felvilágosítást nyujt

JAMES E. RAWLENCE,

1 Hampshire Down juhtenyésztők szövetségének titkárja.

SALISBURY, England.

„KWIZDA”-féle restitutionsfluid

cs. és kir. szab. mosóvíz lovak részér

Valódi minőségben csak az itt
látható védjeggyel kapható minden
gyógyszertárban és droguia
üzletben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Főraktár: **KWIZDA JÁNOS FERENCZ,**
cs. és kir. oestrák, magyar királyi, román királyi és bolgár
fejedelmi udvari szállító, kertületi gyógyszerész
Korneuburg, bei Wien.

Nagyméltóságú **Órgróf Pallavicini Sándor** úr mindszent-
algyői hitb. uradalma pusztaszéri ménéséből 1 drb számfelveti tisztavérű

lippiczai fedezőmén

neve: **Converso-Stornella** eladatik, illendő árban. A mén a lippiczai csász.
és kir. udvari ménésből Lippiczáról származik, honnan 1 1/2 éves koron
vásároltatott. Született Lippiczán, 1897. márczius 17-én. Színe almásszürke,
magassága szalagmértékkel 165 centiméter tipikus lippiczai küllemű
állat, hibátlan erős csontokat s izomzattal, tiszta jó végtagokkal, elegáns tér-
ölélő járással, a lippiczai lovat jellegző magas fejtartással. Bővebb felvilágo-
sítást nyújt alulírott
1130

WOLF urad. intéző, Csongrád-Sándorfalván.

Magyar kir. államvasutak budapest balparti üzletvezetősége.

42545/1102.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Léva állomás felvételi épületének átalakítása és bővítésével kapcsolatos munkák
biztosítására ezennel nyilvános versenytárgyalást hirdetünk.

A teljesítendő munkák menységére vonatkozó tájékoztató adatok, valamint a
munkák végrehajtását szabályozó részletes feltételek az alulírott üzletvez. öség
pályafentartási osztályának hivatalos helyiségében, Teréz-körút 62. szám I. emelet
és a lévai osztálymérnökségénél (Kálmán-utca 2. sz.) a hivatalos órák alatt meg-
szerezhetők s ez alkalommal a tervek is megtekinthetők.

Jogérvényes és közzé tett pályázati ajánlatok folyó évi február hó 10-ik napjának
déli 12 óráig általános osztályunknál (Teréz-kö-ut 62. szám, I. em. 6. ajtó sz. alatt)
nyújtandók be alábbi felirattal: „Ajánlat Léva állomás felvételi épületének átalaki-
tására és bővítésére.”

Bánatpénz fejében legkésőbb folyó évi február hó 9-én déli 12 óráig 1900 korona,
azaz egyezerkilencszáz korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas érték-
papirokban budapesti gyűjtőpénztárunknál (Teréz-körút 62. földszint) lefizetendő.
Az értékpapírok a budapesti, illetve bécsi tőzsdén tizennégy napnál nem rövidebb
árfolyam szerinti, de nevértéket meg nem haladó értékben fogadottnak el. A letét
jegy az ajánlatához nem csatolandó.

Az ajánlatok között a szabad választási jogot fentartjuk magunknak.

Utánnomát nem díjaztatik.

Az üzletvezetőség

A MAGYAR

gazdasági és erdőmű-
velési országos egyesület
ajánlja a földművelők és bér-
lőknek állásfoglalást, erdőmű-
velésnél bejelentett tagjait el-
helyezésre. Az ez ügyben való
minden felvilágosítás és a köz-
vetítés teljesen díjmentes.

Mezőgazdaság

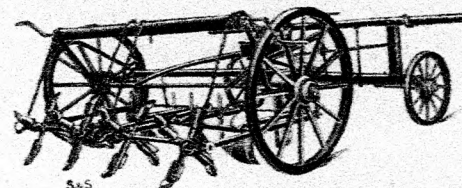
és erdőműveléssel foglalko-
zóknak nyújtandó díjazás. Ez-
közül biztosításokat: nyugdíjra,
rokkantsági díjra és özvegyi
díjra, mezőgazdasági, erdőmű-
velési és ezekkel rokon foglalkozású
egyének számára a legolcsóbb
díjtételekkel, mert nem nye-
részedésre alakult vállalat.
Kívánatai alapezékkel díjazás-
tal és bővebb felvilágosítás-
tal szolgál az igazgatóság:
Budapestben, Köztelek, Üllői-út
18. szám.

Kitünő minőségű, korán érő, bőtermő, eredeti
pedigrees **kwassitzi** után termelt, utolsó
évi termés

Hanna vető-árpát

ajánl tavaszi vetésre, míg a készlet tart, a
koitai gazdaság intézősége,
Kolta, u. p. Csempesz-Kopács

(Vas megye), hová a megrendelések is intézendők.
Minták megkeresésre bérmentve. Egy hektoliter er-
sülya nettó 6+ kiló. Ára métermázsánként vasuti
állomás Csempesz-Kopács, avagy Dömötöri
15 korona. Ugyanott kiváló tulajdonságairól
ismert **Milton-zab** is kapható. 1142

A burgonyatermelés

sokkal jövedelmezőbb, ha **OSTERLAND**

burgonyavető gépet

és legújabb burgonyafedő és munkáló gépeinket
használgák. Ezek óta speciálitás gyártmány.

Schmidt & Spiegel

gépgyárából, **HALLE a Saale.**

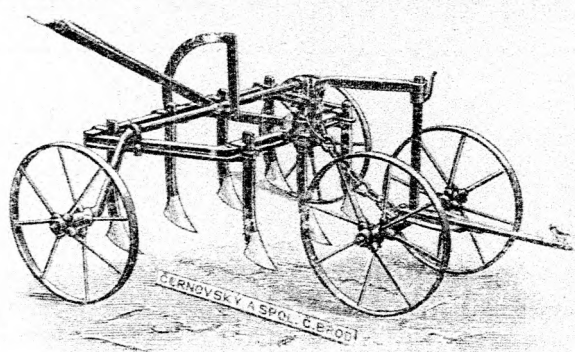
Legjobb referenciák. Illusztr. árjegyzékek ingyen.
A beszerzésről és közelebbiek felvilágosítás-
ad: Schmidt & Spiegel Halle a/Saale és Kremzier Károly Barcs.

= Černovsky & Co. =

Ausztria-Magyarország első és legnagyobb talajmívelési gépek gyára.
BÖMISCH-BROD bei PRAG.

Ajánlja a következő időnyre általános n. jónak elismert, utolérhetetlen s legjobban elterjedt **talajmívelő gépeit**, mint:

Cernovsky-féle egysoros répakapa.
Ugyanaz kombinálva három és négy soros répaművelő gépre, minden vetőgépre alkalmazható és minden talajra alkalmas.

Kukoricza kultivátor.

Nyolcsoros extirpator.
egészen vasból és aczélből, forgat és lazít hantképződés nélkül, kitűnő a műtrágya befödéséhez.

Hétsoros aczéi - kultivátor - a vetésnél pótolhatatlan.

Chilislétram-szórók, ekék, boronák, fengerek, talajművelő gépek, úgyszintén minden más gazdasági gépek és eszközök

— Árjegyzékek ingyen és bérmentve. —

Superfoszfátok

állati és ásványi eredetűek,

legolcsóbb

foszforsavas trágyaszer minden talajra.

Gyors hatásért kezesség, legnagyobb eredmény.

Nélkülözhetetlen a tavaszi vetéseknél,

semmi más foszforsavakkal nem pótolható.

Ajánlok továbbá:

Csontlisztet, Chilislétramot, kénsavas ammóniákat, kálicsót, kaimitot, különleges műtrágyákat kapás és kalászos növények alá, **themenau szab. szuperfoszfát-gyepszet**

herések trágyájául és az istállótrágya konzerválására; **takarmánymeszet stb.**

bárhova **versenyképes áron szállít a legszigorubb tartalomszavatolás mellett**

Kénsav- és műtrágyagyár **A. SCHRAM** Ludenburg-Themenau és Liesek Rostok m

Központi iroda: **Prága, Heinrichsgasse 27.**

Szénát bármilyen nagy mennyiségben **vesz**

Maier Salamon Budapesten, IX., Márton-u. 6.

a székesfővárosi közbiztonsági és marhavásár szerződéses szállítója. Kizárólag a budapesti állomásra bérmentve szülő ajánlatok, esetleg mintával vétetnek figyelembe. 8039

Párisi világkiállításon bíráló, versenyen kívüli, 1898. jubileumi kiállításon Bécsben kitéve a cs. kir. földmívelési ministerium tenyésztő díjával.

T. Cz.

Van szerencsénk **ifj. lovag Proskowetz Imre ur** következő tenyésztéseit szives figyelmébe ajánlani: Évek sora óta nem csupán a belföldön, hanem a külföldön is a legnagyobb és folyvást növekvő sikerrel elterjedt és mint szinte korszakalkotó tenyésztet általánosan elismert

Kwassitz eredeti Hanna-Pedigree vetőárpa,

mely a következő tulajdonságok miatt tűnik ki:

kiváló **koraérettség,**
legdusabb **termés és tele szemek,**
legnagyobb **keményítőliszt tartalom,**
legnagyobb **kivonatkiaknázás,**
csekély **proteinanyagok,**
finomhőjesség, fodorózás és puhóság,
csekély kihullás túlérettégnél.

Az érdekeltek biztosságára egy **feltétlenül valódi** vetőmag beszerzésénél, melyet gazdaságainkon, minden más fajta kizárásával tenyésztünk és kultiválunk, ezen tenyésztésünket az olomützi kereskedelmi és iparkamara védjegyjegyzési hivatalánál R. Z. 1776. H. K. sz. a. fennebbi **védjegyjegyzel** bejegyeztettük, a mire az érdekelteket különösen figyelmeztetni bátorítokunk. Felkérjük, hogy **megrendeléseit mielőbb** hozzánk juttatni sziveskedjék, hogy a készletnek megf. lefoglalás a szükségletnek megfelelően hessünk, minthogy árpankat már jóval az aratás előtt mindig eladatik. A megrendelések azon sorrendben eszközöltetnek, a mint náunk beérkeznek.

Actien-Zuckerfabrik Kwassitz.

Posta- és táviradaállomás: Kwassitz. — Kaiser Ferdinands-Nordbahn állomás: Kwassitz-Tlumatscha (Morvaország).

Lapunk bekötési táblája

2 kor. 72 fill. (portómentesen)

kapható kiadóhivatalunkban.

SZŐLŐVESSZŐ ELADÁS.

Anyagi felelősséggel a szokványminőségért eladó a haraszi-145 holdas szőlőuradalomban az alábbi faj szőlővesszők.

Csemegefajok.

Chasselas croquant ... 7.50 Kor.
fehér 7.50 "
Madelain Royal koral ... 8. — "
Precoce Malingre júliusi érő 9. — "
Sárga kecskececsa ... 8. — "

Zöld Szilváni ... 8. — "
Sauvignon ... 7.50 "
Semillon ... 7.50 "
Kövidinka ... 7. — "
Piros Vettelini ... 7.50 "

Vörös borfajok.

Kadarka ... 7.50 Kor.
Nagy-burgundi ... 7.75 "
Opotó ... 6. — "
Rakszőlő ... 7.50 Kor.
Mézés fehér ... 8. — "
Ezer jó ... 8. — "
Szlankamenka ... 7.50 "
Olasz Rizling ... 8. — "

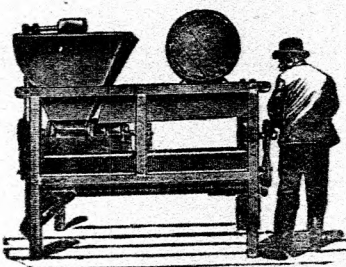
Aramon (fekete bor) ... 7.50 "
Alicanti (fekete bor) ... 7.50 "
Carbanet Sauvignon ... 7. — "
Frontignon ... 7. — "

Készlet 3 millió, fajlisztaság és kifogástalan minőségért az uradalom szavatol.

Csakis elsőrendű vesszők adatnak el. Nagyobb rendelvényeknél a vevők engedményben részesülnek és pedig: 30 ezren feltüli vételeknél 15%, 50 ezren feltülieknél 20%.

Felvilágosítást nyújt a **„SZŐLÉSZETI INTÉZŐSÉG”**
DUNA-HARASZI, Pestmegye.

Szab. Melasse takarmány-készítő-gép.

Melasse szűrőnek szecskával való keverésére a melasse hideg uton azonnal feldolgozható s a takarmány hónapokig eláll. Romlás kizárva.

= **„DERBY” melasse erőtakarmány** =

tartalmaz: 40% melasset, 40% korpát, 20% szárított répaszeleteket.

Ára teljes vagy fél waggonrakományokban 100 kigonkint ab Budapest vasutára adva 10 korona.

Lovak, tehenek, hizók disznók, juhok stb.

részére. Bevezetve: a honvédelvossági laktanyákban, a nemzeti lovardában, Alagon a verseny istállóknak, állattartók körében, Cséry-féle szemét fuv. részv. társaságnál, a budapest, bécsi, londoni és madridi omnibusz társaságnál, az ország legnagyobb uradalmában tehenek és hizók részére szecskával keverve. A „DERBY” takarmány a legolcsóbb takarmány.

Ajánlja az összes szaklapok által.

Erőtakarmánygyár részvény-társaság Budapest, IX. ker. Üllői-ut 117. szám.

(Telefon 51-32. Sürgöny-czim „MELASSE”).

Vár- és birtokkezelőség Schütz Hof (Marburg mellett Drávan.)

Tek. Stein Camillo urnak, Bécs.

E hó 9-éről kelt levele birtokában tisztelettel értesitem, hogy a Molasin takarmányozási kísérleteket legnagyobb figyelemmel kísértem és *lovaknál meg hizóknál a legjobb eredményeket értem el*

Bebizonyítható, hogy naponként 40-45 liter több tejet fejek és itt általánosan tudva van, hogy az én *tejem jobb*, mint bármely más, úgy, hogy azt megvesszék akarták, mert *tul zsírosnak látszik. Molasin igen jó*, mégis azt tapasztaltam, hogy a *kedvező eredmény* a helyesen összeállított takarmányszabványtól is függ, a melyet felállítani dolga az illető gazdának lesz, miután a viszonyok mindenütt mások. *Lovak és szarvasmarhák falánkan eszik a Molasint. Rendszeres etetésnél sohasem tapasztaltam hasmenést.*

Küldjön kérem azonnal 5000 kg. molasint, rendeltem volna egy egész waggont, azonban nincs elég raktárhelyiségem, mindazáltal Molasinnak *állandó rendelője maradok.*

Uto'só küldeményből egy részt a szomszédos uradalmaknak engedtem át, melyek azért ismétlődve megkértek.

Schütz Hof, 1902. január 21.

Kiváló tisztelettel
Henych Rezső gazd. intéző.

MOLASIN

a legjobb és legolcsóbb

erő- és egészséget-óvó takarmány
lovak, hizók, tejelő állatok, juhok és sertések számára.
Ára waggonrendelésnél gyárban 50 kg. 4 kor. 76 fillér.
zsák nélkül,
ab Budapest 50 kg.-ként 6 korona.

Kisebbs próbarendelések ugyanazon árban számíttatnak.
STEIN CAMILLO, BÉCS, I. o. o. o.
Bartensteingasse 8.
Raktár: BUDAPESTEN.
Kívánatra minta és prospektus ingyen és bérmentve küldetik.

Az első és legnagyobb díjakkal kitüntetett valódi
HANNA vetőárpa
a legjobb minőségben ajánl
Kobicek Fr.

gazdasága
Celechowitz, Hanna,
Morvaország.

Feltétlen
fajtiszta Riparia Portalisra ojtott Olasz-Rizling, gyökere fásított, erős és gyökérrel és szép forradással, fajtiszta Riparia Portalis sima vesszők jutányosan beszerezhetők Gertenyesi Hollósy Gyula dr. „Erzsébet” szőlőtelepén Gertenyesen, Temesmegyében. Levél és sürgöny-cím: „Erzsébet” szőlőtelep Gertenyesen. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 8154

Az ihárosi
tógazdaságnál Iháros, u. p. Ihárosberény Somogy megye, egész éven át kapható kőbűző kora tenyészal u. m. 1, 2 és 3 nyaras gyorsnövésű cseh ponty, csuka, czipó, süllőivadék és süllőkra. 7886

Megjelent:

Homoki szőlők
kincses
tárháza

Szerkeszti:
Szentpétery Sándor

I. Erzsébet királynő szőlő-és gyümölcsleves tulajdonosa K. K. Halason.

Ára 1 K. 20 fill., portomentes küldéssel 1 K. 30 fill.

Megrendelhető a „Köztelek” kiadóhivatalában, Budapest, IX. ker., Üllői-út 25. szám.

Most jelent meg

Tejgazdasági Zsebnaptár

az 1903. évre.

IV. évfolyam szerkeszti és kiadja

Jeszenszky Pál
»OMGE.« titkár.

Tejgazdasággal foglalkozóknak nélkülözhetetlen.

Megrendelhető a Köztelek kiadóhivatalában. Budapest, Köztelek, Üllői-út 25. Ára (bérmentve és ajánlott küldéssel) 3 kor. 70 fill.

Vetési

szára nagyobb mennyiségű baltaczim, magvörös löher, tavasz búkköny, igen bőtermő Velcom, arany-columbus-siberiai és duppai zab, tavaszi buza, valamint egy éves gyökere és sima Olasz-Rizling szőlővessző kapható: Polatsik Béla földbirtokosnál Pa. Csésze, posta Kapoly, Somogy. 3170

Oberndorfi répa mag

1902. évi termés jótállással a fajtisztságra és csiraképeségre, 100 kilónként 65 koronaért eladó ab vasutállomás Bicske, a csákvári gazdaságban. 1096

Számos
kiállításán első díjjal kitüntetett nemesített **Hanna vetőmag árpa**, mely kora érése és bőtermősége által kitűnik, kapható ab Balassa-Gyarmat 19 korona árban métermázsánként a termelőnél. Czim Dr. Öflner Oszár, Leszenye, u. p. Hontutaján. 3138

Elsőrendű
tavaszi magbúkköny eladó Fekete-pusztán, u. p. Lepsény. Tudakozódni az intézőségénél ugyanott. 3160

A székely irodalom
vagy gyöngyei, vagy
Eredeti székely könyvek

	Korona
„Góbeságok” kaczagató székely históriák	2-
„Kis-Székely pusztulása” regény, 24 képpel	1-
„Közös sors” eredeti székely regény	2-
„Gyász király” regény (Budapesti Hírlap kiadása)	3-

(A négy könyv egyúttal rendelve 5 koronaért kapható > postaköltséggel együtt.) <

Czim: Péterfy János író. BUDAPEST, (IX., Köztelek.)

Tavaszbúkköny

tiszta minőségben, jutányos napiáron kapható

Klein Vilmos magkereskedőnél
Szatmárt. 1099

Vetésre alkalmas kitünő burgonyafajták, u. m.:

Hortensia, Professor Maerker, Márki hagyma

métermázsánként 5 koronájával megrendelhetők

Haas Ignác királytelki bérgazdaságaiból.

Megrendelések Nyiregyházára czimzendők.

Ugyanott eladó 40 darab egy, két és három éves, angol husfajta 1143

Hampshire tenyészkos,
kiváló testnagysága, darabonként 100-150 koronájával.

Birtokbérbeadás.

A Pápa-Ugod hitbizományi uradalomhoz tartozó s a pápai vasutállomástól 2/4 órányira a veszprémi országot mellett fekvő

Igal-Simaházi bérgazdaság

1903. évi október hó 1-től újra BÉRBEADATIK.

A bérgazdaság, mely szántóföldek, rétek, utak és árkokból áll, 122 m. holdat tesz.

Ajánlatok az uradalmi igazgatósághoz Pápara czimzendők, hol a szerződési feltételek is betekinthetők.

Uradalmi igazgatóság.

1144

Méltóságos özv. báró LÉVAY HENRIKNÉ táplányi uradalma, u. p. Győr

Duppai-zabot

ajánl vetésre, 50 kgr. hectoliter súlylyal, 100 kilogrammonként 18 K. árban utánvétellel a vevő vagy önköltségen számított zsákokban, ab Győr vasutállomásról. 1118

Vetőárpa

szép, tiszta **Hanna-árpa** szállít mintá után a legolcsóbb piaci áron a 8 frt 50-9 frt 100 kilónként **STRNAD F., Prossnitz (Morvaország).** Magyar levelezés. 1514

A gazdaközönség figyelmébe!

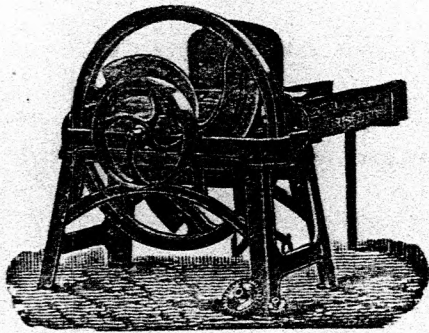
Néhai Nöthling Vilmosnak a

BUDAPESTEN, Kálvin-tér 9. szám alatt
23 év óta fennállott 1115

elsőrangú magkereskedését
GOMBÁS JENŐ

teljesen ujonnan berendezve megnyitotta, a hol **kizárólag csak a legfrissebb és legmegbízhatóbb 1902. évi termései magvak szerezhetők be.** Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Balesetek

Kizárva!

Szecskaavágók szab. önműk kiemelővel,

répavágók, darálómalmok.

Gőzfűllesztő-készülékek! legujabb, legkényelmesebb szerkezetben

UMRATH és TÁRSA mezőgazdasági gépgyárosoknál

BUDAPEST,

V. ker., Váci-körút 60. szám.

Gőzcséplőkészletek 10 lóerőig. Ipari mozdonyok 100 lóerőig.

SÁRGA csillagfünt

(Lupinus) utolsó saját termés, teljesen csiraképes, 100 k lóként zsákkal együtt 16 korona Bochnia Bochnia vasúti állomástól. Nagyobb vételnél árendményen ajánlja:

Gutsverwaltung Borowna, posta: Bochnia, Galiczia.

Tavaszi vetésre ajánlok első minőségű

Hanna Pedigree árpát

eredeti Kwassitzi első után-tenyésztése Bars megyei gazdaságból. Ezen árpafaj már évek óta úgy bőtermő, mint koránérésre és kvalitásra kitűnően borálk.

Ered. Kwassitzi Hanna Pedigree árpa vagy Duppai zabbal, tavaszi búkőnyvel szintén szolgálak. 8710 Grünwald Sándor gabonakivitel i. BUDAPEST, VI., Aranykéz-u. 7. sz.

Kötélárak dohány zsinórok, fűrészzsinórok, zsinórok, továbbá zsákok legolcsóbban Dukasz Miksa kötélgyártó cégnél Budapest, VI., Ó-utca 8. kaputól. 7782

ISIS gyümölcsizék.

Franzia eljárás szerint készülő, legtisztább, legjobb és legolcsóbb gyümölcsizék, tészta, sütemény, torta, parfajt, fagyalit, kávé, tea, kakao, puncs stb. izesítésére.

Száznál többféle iz. Törv. védve.

Be van vezetve a legelőkelőbb háztartásokban. Kapható minden jobb fajta fűszer- és csemegekereskedésben, valamint közvetlen az

Isis vegyészeti cikkek gyára magyarországi telepéről, Budapest, II., Zsigmond-utca 4. sz.

Hansen Chr.-féle kitűnő, — használható legolcsóbb tejgazdasági segédszer —

sajtojtó ojtópor, ojtótáblák, vaj-és sajtfestékek, savjelzők, továbbá: thermométer, mérőüvegek, tejszűrő készületek, vaj-és sajtformák, s egyáltalában minden a tejgazdaságban előforduló minden szükségleti cikk legolcsóbban kaphatók:

Pich Bertánál Königl. Weinberge (bei Prag) Karlsruher Strasse 8. Szaktekintélyektől ajánlva: „Kleine Anleitung zum Molkerbetriebe“. 3. kiadás. Ára 1 kor.

Czukordinye-magot nemes fajtát, veszek nagyobb mennyiségben is. Ajánlatokat „Dinyemag“ jelleggel a kintőhivatal továbbít. 3212

Takarmányvetésre alkalmas búkköny-zab keverék q-ként 14 kor., 2 éves akác-csemete ezreként 15 kor., kiültetésre alkalmas vadgesztenyefa darabonként 40 fillér, trombitafa 59 fill., akácfa 15 fillér árban eladó, vasútra szállítva Magyarországon, Gönyő, Győrmege. 3218

Clayton és Shuttleworth-gyártmányú, alig használt szalmakötő-gépek olesón eladó báró Rudvánszky János örökösai gazdasági intézőségénél. Zólyomradványban. 3199

Hidmérlegek 3000 kgr. horderőre,

Marhamérlegek 1000 kgr. horderőre, nagy mennyiségben rak-táron: —

Brunner I. L. és Tsá-nál, mérleggyár és kovácsolató-lágvasöntőde. — Budapest, V., Váci-út 162. 1131

Eladó. Ujjonnan javított Ganz-féle 2 HP. petróleum-motor, 10 db egy évig használt DOMN. Sack-ekke. Czim a kiadóban. 3138

Gőzcséplőkészletek 2 1/2, 3, 4, 6, 7 és 8 lóerőjűek, gőzmorzsolók, szalmakazalók gyártás a legkifogástalanabbul kijavítva a legmesszebbmenő szavatossággal előnyös ár és kedvező fizetési feltételek mellett, esetleg csere útján is eladásra ajánlatnak: Szűcs Ödön czég által Baján.

Nemesi birtok 600 magyar hold Gömörben vasút, országút mellett eladó. Bővebbet Glos Barna, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél Budapest, V., Alkotmány-utca 31. 7780

Gazdáknak kiknek birtokaik Artérbe o-snek, vagy más hasonló — idáig használatlan — területtel rendelkeznek ajánljuk tavaszra a

kosárfűz telepítését mint a jelen kulturáknál — nyolc-nyolc — egyik leghasznosabbikat. Egészleges fűdugványokra előjegyzést elfogad és kívánatra árlapot küld az 1902. évi pozsonyi országos kiállításán díszoklevéllel kitüntetett uradalmi nemes-fűztelep kezelője Gaigócz. 1122 (Nyitra megye).

Deutsch Gyula mag-kereskedése Bécs, II., Robertgasse 2. Ajánl:

legmegbízhatóbb minőségű, általában ölomzárólt magyar, stíriai löherét, luczernát, északnémet répa, baltaczim- és mindennemű más fűmagvakat, a csiraképes, tisztaság és fajazonosság irásbeli szavatolása mellett. 1147

Eladó Nagyméltóságú gróf Zichy Agost úr kálózi kertész-téből gyümölcsfák, dísz-bokrok, magas és alacsony rózsa, több mint százféle üvegházi növények, u. p. Káloz, Fehérmege. 3207

Tavaszi rosz I. oszt. kapható a beliczi jóságkezelésnél vevő zsákjában, vagy önköltségben fel-számítva 15 koronáért 100 kgr. a csáktornyai vasúttállomásra szállítva. 3198

Tavaszbuzza vetőmagnak legjobb minőségű, szóját természetű elad míg a köz-let tart Nagyméltóságú gazdaság, u. p. B.-Bieske. 3198

Magburgonya 100 méterháza Richters Imperator kereszettel megvételre; ajánlatok Meller Péter, Tót-Vázsony, Veszprémmegye czim alatt kértnek. 3190

Központi tejcsarnoki üzletrészek eladók. Felvilágosítást nyújt: Szűcs Kálmán Budapest, Lehel-utca 25. 3180

Keresztek 200-400 holdas bérlet azonnali átvételre, megfelelő lakházzal a dunántúli megyékben. Czim a kiadónivalban. 3184

Eladó ca 800 darab, sorfák kiültetésére alkalmas 1 1/2-2 1/2 méter törzs-magasságú, 80-120 mm. törzs-vastagságú iskolázott szabályos növést vadgesztenyefa. Felvilágosítással szolgál az uradalmi intézőség Pázmánden (Fejérmegye). 3182

25 év óta ajánlom és küldöm óta ajánlom és küldöm kitüntetett (Páris 1900. Grand Prix)

ered. Hanna vetőárpmat VODIČKA, földbirtokos, Smržitz Hanna (Morvaország). Minta ingyen bérmentve. 8200

Egy Clayton és Shuttleworth gyártmányú gőzmorzsoló zsákoló és tisztító készületekkel, továbbá egy Hofherr és Schrantz gyártmányú szalmakazaló, mindkettő igen kevéssé használt állapotban eladásra ajánlatnak: Szűcs Ödön czég által Baján.

Nagyobb mennyiségű darálni való czirok, — vad búkköny és vad borsó — valamint konkolymagot és valamennyi hulladékokat megvételre keres Jankamajori gazdaság (u. p. Kis-Szállás, Bácsm.) vezetésére. 3206

Minden fajta erdei csemétek erdek és sövények alapításához szép és olcsó: fenyő, erdei fenyő, fekete fenyő, szomorú fenyő, Douglas fenyő, égerfa, j á v o r, bükk, fehér juhar, szilfa, nyírfák, t ö l g y, akácfa- és bodzafa, naspolya, szürke fűz, gyalog fenyő, amerikai diófa, kanadai fekete nyárfa cseméteket ajánl: Gutsverwaltung Borowna, posta: Bochnia, Galiczia. Árjegyzék kívánatra ingyen. — Levelezés német nyelven. 1118

Saját készítményü mindennemű gazdasági

ZSÁK és vízhatlan kazaltakaró PONYVA a legolcsóbb gyári áron kapható a FISCHER-féle zsák- és ponyvaárúházban Budapest, Nagykorona-u.18. Minták kívánatra ingyen, bérmentve küldetnek.

Gazdák figyelmébe 50% olcsóbb M. kir. szab. 12321-900. A. 905. mint bármely más világító anyag a

pyroleum világítása. A pyroleum szagtalan, nem fűsöl, nem gyúlékony és már több ezer uradalomban bevezettetett.

Degen Jakab Budapest, IX. ker., Közraktár-utca 28.

Mammuth takarmányrépamag K. 50.— Oberndorfi „ „ 60.— Eckendorfi „ „ 56.— 100 kilónként jótállás mellett az összes magyar vasúti állomásokra bérmentesen szállít

Brüder Jellinek magkereskedése Bisenz, Mähren. 1148

90% csiraképeségü két-nyiretü

Baltaczim-mag jutányos áron kapható: —

HALDEK magnagykereskedésében Budapest Károly-körút 9.

Akácztáblól készült 170 cm. hosszú szőlő-karók kaphatók Klein és Meisels bérgazdaságában, Tisza-Dada. 3200

Tessék világhírű erfurti-magvak árjegyzékét kérni Radwaner-től BUDAPEST, V., Nádor-u. 8. hol portó- és vámentesen kaphatók a magvak.

ISIS likőresszenciák. Legtisztább párlat. Ceakis elsőrendű minőség. Kitűnő minőségű, tiszta, egészséges, jó és olcsó likőr készíthető, minden előkészület nélkül, háziilag az

Isis likőresszenciákkal. Egy üvege, mely 2 liter finom likőr készítéséhez elegendő, a likőr fajtája szerint: 50-60-70 fillér stb. Használati utasítás vele jár. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Különlegesség: Legfinomabb rumkompozíciók. Kitűnő ürmös esszencia. Kapható minden jobb fajta fűszer- és csemegekereskedésben, valamint közvetlen az

Isis vegyészeti cikkek gyára magyarországi telepéről, Budapest, II., Zsigmond-utca 4. sz.

Schember C. és fiaí cs. és kir. udvari hidmérleg és gépgyár, Budapest, Andrássy-ut 15. Ajánlják általánosan ismert, szabadalmazott hid-és marhamérlegeket, valamint gazdasági és ipari czélokra szolgáló tízedes és százados raktári mérlegeket. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vető burgonya az inámi gazdaságban u. p. Dombóvár, az alább megnevezett szeszgyártási és étkezési czélokra alkalmas burgonyaféleségek kaphatók:

Professor Märker, Magyar Kincs, Hópehely, Szaxonia, Reichskanzler, Professor Kühn, Professor Eidam, Korczak, Eckenbrecher, Koraik királynéja, Erfurti gyöngy, Omichen, Hannibál. 1129

ISTÁLLÓ

szerszám, nyereg- és tisztogató lamrák, kocszinek és eleségkamrákat a legmodernebb kivitelben legolcsóbban BERENDEZ

KOVÁCS és SZALAY Budapest, VI., Rózsa-utca 45. szám. Árjegyzék és költségvetés ingyen és bérmentve.

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 1 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér beiktatásonként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom terményei, továbbá állást keresők és adók hirdeteményi vétetnek fel e kedvezményes rovatban és árban.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a hirdető címének kitételével közlünk.

KIS HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válaszra szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

Kertész

Keresek, ki kereskedelmi ker-
teszetben hosszú ideig műkö-
dött s növényházak kezelésében
teljesen jártas. Ajánlatok bizo-
nyítványokkal, melyek
vissza nem adnak, íj. Bekázy
Kálmán, Pellérd, Baranyam.
cimzendelek. 3139

Ispán

nős, vagy nőden április 1-ére
felvétetik. Fizetés 600 forint,
convenció, marhatartás és szőp-
keres lakás. Ajánlatok „Kel-
lemes hely” alatt továbbítat-
nak Sikray hirdetési irodáján
által, Budapest, Váci-körút 33.

Szakképzett

vinczellér azonnali belépésre
kerestetik a dunaharaszti sző-
lésthez. Bővebb felvilágosítást
nyújt és ajánlatot lehet a
dunaharaszti uradalmi
intézőségél, Dunaha-
raszti, Pestm.

Szerény igényű

kertész, a ki a konyha-, gyű-
mölcs-, szőlőkezelést érti, fel-
vétetik. Szacsaványánál Kavcs,
Sillingya. 3188

Földműves

iskolát végzett, gyakorlatilag
iskolát végzett, gyakorlatilag
akadémiai végzettségű, ki 23
évi gyakorlat alatt három be-
lyeget működött előző gazda-
ságokban, gyakorlatilag bír a
gazdálkodás összes ágában és
jó referenciákkal rendelkezik.
Szives megkeresést a kiadó-
hivatalba kér „E. S.” jel alatt,
hol a cím is megadható. 3270

Gazdatiszt

ki belterjes gazdaságban,
dohánytermelés, tejgazdaság-
ban tökéletes jártassággal bír,
július 1-én fésztelg előbbi fel-
vételre kerestetik. Bizonyít-
ványokkal ellátott ajánla-
tok, melyek vissza nem kül-
detnek, Dr. Ötner Oszár, Buda-
pest, Aradi-utca 15. cimzen-
dők. 3187

Intézőt keresek

nagyobb gazdaságba.
2500 korona készpénz-
fizetéssel és természet-
beni járulékokkal. Csak
hosszabb időn át int-
zői gazdaságban működő el-
mélettel képzett egy-
refektárok. Ajánlatok:
Pajzs Gyula Budapest,
Uri-utca 43. cimzen
küldendők. 3194

Gazdát

keresek azonnali belépésre.
Csak szerény igényű, több évi
gyakorlattal bírók pályázzanak.
Ajánlatok a bizonyítványokkal,
melyek vissza nem
küldetnek, Szil Horváth Pál-
hoz Vaspárba küldendők.
3193

Földművesiskolát

végzett nőden segédintéző keres-
tek március 1-éni belépésre
60 korona havifizetéssel és tol-
jes ellátással. Belterjes gazda-
ságban már működött, a repa-
termelésben gyakorlatilag bíró
pályázók bizonyítványokkal
ellátott felszerelt ajánlatokat
Müller Jónás címére
Kossuth, posta Diószegh,
küldjék be. 3196

ÁLLÁST KERESŐK.

Béresgazdai

állást keres melőből belépésre
nős, kiscsaládú, 45 éves, er-
teljes férfi, ki jelenleg is o
minőségben van alkalmazva.
Szives megkeresést kér: „S.
M.” jel alatt a kiadóhivatal-
ba. 3294

Intézői

ispáni állást keres 33 éves,
izr. nős férfi, kis családdal, ki
eddig is hasonlóságban mű-
ködött, úgy a kül-, mint a bel-
terjes gazdaságban teljesen jártas,
szorgalmas s megbízható. Az
állást bármikor elfogadhatja.
Igényt szerények. Szives meg-
keresést kér: Engel Sándor
Bogyi, Pestmegye, 3038

Állást keres

12 évi gyakorlatl bíró, nős,
kiscsaládú 30 éves, erélyes
gazdatiszt, beszél magyar, lát,
román s keveset németül, járt-
as a gazdálkodás minden no-
mében. Szives megkeresést
kér „Nyitra megyei gazdatiszt”
cím alatt a kiadóhivatalba. 3025

Vinczellér iskolát

végzett, s a szőlőszetben,
borászatban, pinczekeze-
lésben teljesen jártas, fiatal,
nős férfi, melőből belépésre
állást keres. Jelenleg egy nagy
gyümölcsös és diszkrétet
nagy pincével önállóan ke-
zel több év óta. Jó bizonyít-
ványok és referenciák állanak
rendelkezésére. Elfogad vinczel-
léri, szőlő vagy pinczekezelői
vagy kertészi állást szerény
feltételek mellett. Szives meg-
keresést kér Szt. L. jel alatt.
3118

Gazdatiszt állást

keres egy 42 éves izraelita
gazdatiszt, ki 22 évi gyakor-
lattal bír és a gazdaság összes
ágában tökéletes jártassággal
bír, büfő bizonyítványokkal
rendelkezik, április 1-ére el-
vételre járhat. Szives meg-
keresést a kiadóhivatalba kér:
„S. P.” jel alatt, hol a cím
megadható. 3163

Uradalmi kertész,

ki a kertészet minden ágában
teljesen jártas, jó bizonyítvá-
nyokkal rendelkezik, nagyobb
uradalomban állást keres
Wawra János Maglód, Pestm.
3173

Gazdatiszt állást

keres egy m. övéri gazdasági
akadémiai végzettségű, ki 23
évi gyakorlat alatt három be-
lyeget működött előző gazda-
ságokban, gyakorlatilag bír a
gazdálkodás összes ágában és
jó referenciákkal rendelkezik.
Szives megkeresést a kiadó-
hivatalba kér „E. S.” jel alatt,
hol a cím is megadható. 3270

Erdőőri

szakkiscolát és szakkvizgát si-
kerrel végzett 25 éves, román,
kath. nős, gyakorlatl 6 év,
főzetemelésben jártas, er-
teljesen állást keres. Müller
György Kelevezon, posta
Mesztegnyő. 3188

Gazdatiszt állást

keres egy 15 évi gyakorlatl
bíró mindig nagyobb urada-
lomban alkalmazott s a gazda-
ság minden ágában jártas, nős
izr., kiscsaládú 35 éves gazda-
tiszt, április 1-ére. Cím: Róza
Gyula Vajhalj, Szatmárnegye.
3187

Földbirtokos

urának, kik birtokukból a je-
hető legnagyobb hasznot akar-
ják elérni, ajánlatok egy szak-
képzett és nagy gyakorlatl
bíró, felmondatlan állásban levő
keresetű, 30 éves gazdatiszt
jóságkezelő vagy intézőnek,
egész magyar, vagy részben
magyarul beszélő vidékre. -
Szives megkeresések német
nyelven „Rentabel” jel alatt
a kiadóhivatalba kértetnek. 3192

Szerény igényű

gépész, már több év óta ura-
dalomban szolgál, állást keres
április belépésre. Cím: a
kiadóhivatalban. 3192

Gépész-kovács

30 éves, kinek alacsony- és
magasnyomású gézgépről is
van végzettsége, ki már több
éveken csépezt, keres éves ál-
lást uradalomban vagy földna-
lomban. Szives megkeresések:
Herédi Manó Budapest, VI.,
Városmarty-utca 54. l. em. 14.
3209

27 éves

vagyok kitéző bizonyítványaim
vanak, ispáni állást keresek.
Cím: a kiadóhivatalban. 3212

Egy fiatal

művelt ember állást keres vi-
gázületben mint köztisztviselő,
ki a fantázia, ügy a koszorú-
és eszaki köztisztviselőben a leg-
jobb díjat szerint alapos szak-
képzettséggel bír. Szives meg-
keresést a kiadóhivatalba továbbít
„Tuba róza” jelje alatt. 3217

Földművesiskolát

Algyógyon jeles sikerrel végzett
17 éves, ev. ref. vallású nőden
szerény, de erélyes természetű,
ki egy terhes szőlőkezelésnek
tűs, jól ir. olvas és számol s
a román nyelvet is kiválóan
érti. Béresgazdai, vagy más
megfelelő állást keres azonnali
belépés mellett. Igényei sze-
rények. Cím: H. Bajkó Sám-
uel Papolez, Héromszékvár-
megye. 3218

Ügyes,

szorgalmas, 19 éves, katolikus,
nagyobb gródi uradalomból bár-
mely szakbéli állást elfogad
szonall vagy márciusi belé-
pésre. IV. gimnáziumot, föld-
műves iskolát kitéző er-
ményével végzett. Cím: a
Hogedűs László, Besenyszög.
3219

Földművesiskolát

kitéző jeles sikerrel végzett,
rom. kath. vallású, 23 éves,
nőden, jó irással bíró egyen-
szerűségben gyakorlatl, vagy
kolosári állást keres azonnali
belépésre, szerény igényekkel.
Szives megkeresést „K. F.”
jelje alatt a kiadóhivatalba
kér. 3211

27 éves

vagyok, nőden, ispáni vagy
magtörvési állást keres ek.
nagyobb uradalomból gyakorlatl
bírók. Végzetem földműv-
sági tejesítési szakkiscolát és
szeszifőző tanfolyamot. Cím:
„M. M.” Békés-Csaba, poste-
restante. 3213

Földművesiskolát

kitézően végzett, 2 évi gyako-
rattal, teljesen megbízható,
erélyes és szorgalmas, román,
kath. vallású, 29 éves egyen-
szerűségben állást keres.
Felmondatlan állásban működés
végzet minél előbb változtatni
őhajtja. Uradalomban bármely
megfelelő állást elfogad. Szives
megkereséseket „A. J.” jelje
alatt a kiadóhivatalba kérem.
3216

Földművesiskolát

végzett, 26 éves, román, kath.
vallású, magyar-oláh nyelven
beszél, szőlőszet, gyümölcs-
szet, konyhakertészetet érti,
március 15-ére szerény felté-
telek mellett állást keres.
Cím: Iván Dezső Nagy-Mu-
zsalj, (Beregml.). 3214

Földművesiskolát

eleg sikerrel végzett egyen-, ki
magyarul, németül és románul
tud, egy évi gyakorlatl bír,
melőből belépésre állást keres.
Cím: Schneider Miklós Bo-
gáros, házz. 11. 3210

Gazdatiszt

és okleveles szeszifőző, fiatal,
nős, ki jelenleg is márkét
minőségben egy nagy gazda-
ságban van alkalmazva, expan-
sív stabilitásúval, kitéző re-
ferenciákkal, augusztus 15-ére
esetleg előbb is állást keres.
Cím: a kiadóhivatalban. 3216

ÁLLATOK.

— Sovány és hizott —
sertéseket
legjobban értékesít:
BAUER B. GYULA
Bpest VIII. Kerepesi-ut 73.

5 darab telivér, 30 darab
félvér hágokepes

**simmenthali
bika**

eladó PAJZS GYULA gazda-
ságában Rácza-más, Fejér-
megye. 1098

Hizlalásra

való és mindenféle fajta
jármos ökröket
valamint szép 1-3 éves

**vöröstarka növendék
ökröborjakat**

bármely mennyiségben és
szerződéses szállítás mel-
lett eladásra ajánlanak

Récsey és Társai
szarvasmarha-kereskedők
Zala - Szt. - Balázs.
Nagy-Kanizsa mellett. 7056

Eladó

105 cm. magas, 5 éves sárka
júker négyes 24.0 korona ár-
ban. Kis-görbő. gazdaság,
posta Kis-Göbő. 3144

Szimenthali

és bonyhádi keresztesű ketű
és fél éves tenyészbika eladó.
Nossz János Kiszatánál Keler-
zen, posta Mosztegye. 3189

30 darab

bonyhádvidéki nagy tehén,
20 darab **úszó és bikák**, a
teheneszet bevezetése folytán
eladó Tárkányi gazdaságban,
u. p. Tóina-szakály, vasúttálla-
más. Szakály-Högyész 30 percz
távol. 3185

Sertések-et

sorány és hizott álla-
potban legmagasabb
napi árakon

**értékesít
Grünwald Lipót**

sertes-ügynök
— BUDAPEST, —
VII. Hunyady-tér 2.

Felvilágosítások köz-
séggel adnak díjmen-
tesen. 7816
Valódi erdélyi tinók
és jármos ökrökkel
is szolgáltathatók.

A teheneszet

apaszása miatt 20 darab igen
szép szimenthali fajta
tehén, részint felős, részint
közeli életéssel eladó Ungár
Béla bérőnél Dáka, Pápa mel-
lett. 3181

Igriczei

gazdaságomban eladó egy
igen nagy westfálai feny-
vén tenyészkan, a pozsonyi
kiállításban szereplő oriai Állat
mástei éves fia. Takács Jenő
Tapolca, Zalam. 3166

Gödöllői

állami baromitélepről szár-
mazó, kifejtett

**bronz
pulykák**

törzsenként 1 kakas, 4
tojó 40 koronáért kap-
thatók. 3158

**Bezuk István-nál,
Zsombolya.**

**Gazdálkodók
= figyelmebe**

ajánlja a Szépleki legelő
bérőgazdász Szamosújvárt
helyi és vasúttállomástól
20 percz távolságra fekvő
gazdag választékú, állandó
legjobb minőségű

Erdélyi magyar faju
jármosökreit és 1
éves Erdélyi magyar
— faju tinóit. —

Levelezések:
**Alexa Miklóshoz
Szamosújvárra.**
Szolnok-Dobokanegy (vas-
ut- és távúttállomás) zim-
zendők. 3201

“Kincsem” börkenöcsünket

mely a legkitézőbb, el-
ösmert, — **10- és
egyéb szerszá-
mokra alkalmas
egyedüli hazai
gyártmányt**
ajánlja a 1097

Lőrincz Á. M. és Tsa czég
Bpest, Reáltanoda-u. 16.
Főelárutó: GLASZ J.
cs. és kir. udvari szállító
nyerag- és szijgyártó.
Bpest, IV., Koronahéreg-u. 9.

Megvételre

kerestetik egy tenyészkepes
ardenni, vagy muraközi, eset-
leg Nor'olk-mén. Cím meg-
adható a kiadóhivatalban „H.
J.” jegy alatt. 3204

Eladó

Kende Zsigmond úr czé-
gényi gazdaságában 24
1 éves, 12 három éves, 3 éves
négy éves magyar tenyész-
bika daraboként 400-400
500 koronáig. Fehér-
gyarmat állomás felőre,
u. p. Zsarólyán (Szatmár-
megye). Sürögny: Fehér-
gyarmat, Lovassy Antal,
megbízott gazdatiszt. 3203

Jäger

többször kiténtelt erdélyi
magyar faj bika után nevelve
19 darab tenyészkepes, 3 éves
bikám eladó, melyek erdélyi
fajta, tejelekre is használt
tehénmélől származnak.
Ugron Zoltán Fűfűfalva, pta
és vasut Székelykeresztúr.
3195

Tisztavéri,

fajtású emendi ludak, gunárok
és tojók eladók darabonként
10 forint Szűcs Lajosnál, Mező-
túrton. 3205

VEGYESEK.

**Jutányosan eladók.
Százados
marhamérlegek**

1600 klg. hordképességű
erős vaskorlátall 2 1/2 mé-
ter hosszú 1 1/2 m. széles

**Szekér
hidmérlegek**
4000 és 3000 kg. horderejtű
százados, toló súlyjal 4
méter hosszú, 2 méter
széles.

Becserélek
ócska marhamászakat új
hidmérlegekre. Minden
mérleg törvényesen hite-
lített 6 év jőkarban tar-
tás mellett. 3202

DÉNES MANÓ
mérlegműszerész
**BUDAPEST,
VII., Dohány-utca 78.**

Gőzfűrészek
egy 24-es Mannák, egy 24-es
Dalgr-féle kerétfűrés, egy
Topham horizontál fűrés,
egy Topham szállításfűrés
mindenek igen kevéssé hasz-
nált kifőrtésen munkaképes
kárban, előnyös árban eladásra
ajánlatnak. Szűcs Ödön
Baján. 3201

Budapest, 1902. két l-ső díj

Általánoson elismert
gyorsfejlődésű
elsőrendű 2-3 éves

**magyar
tenyész-bikák**

500 kor.-tól 1500 koronáig.
— Kaphatók: —

Gr. Teleki Arvéd úr

drassói urad. intézőségénél.
Ugyanott kapható:
koránérő, bőtermő,
súlyos, fehér 8204

**Duppau zab,
Ló-bab,**

**Tavaszi bükköny,
Prairie tengeri,
Székely tengeri**

100 kgtól kezdve á 16 kor.
Szállítunk a teljes vételár
és a zsákok vétele után
ab KONCZA.

Ha zsákok nem küldetnek,
az árukat utánveszszük.
Páris 1900. “GRAND PRIX.”

Mielőtt házat befedi-
vagy áfedi kérjen ajánla-
latot a szab.

**HATSCHEK-féle
ASBEST-
CEMENT-
PALÁRÓL.**

MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELŐ

Kell Jenő

Budapest, VI., Gyár-u. 48.
SÜRGÖNYCZIM:
Kell - Telefon.

TELEFON: 24-57.
— GYÁR: —

Vöcklabruck O. O.

A szabad. HATSCHEK-féle
ASBEST-CEMENT-PALA fe-
déllemez a technika leg-
újabb vívmánya. Számos
mérvado személység hite-
les bizonyítványa szerint
a legjobb ma létező fedő-
anyag. Jobb mint a ter-
szet s angol-pala.

Tartós, könnyű, o'cső, szép,
tüztmentes, fagyálló. V
Kastélyok, dohánypajták, is-
tállóok, cselédházakra egy-
aránt a legjobb és legol-
csóbb és lezsebb fedő-
anyag. 8148

Sok száz elisme: 6 levél.
Elsőran u referenciák.

Arakkal és mintával szive-
V V sen szolgálók. V V

FOLYAM.

ácófától
em. hosszú szőlő-
aphatók Klein és
bérőgazdaságban,
la. 3210

essék

világbirü

furti- agvák

gyezkét kérti

waner-től

BUDAPEST,

Nádor-u. 8.
6-és 8-as méretű
aphatók a magvak.

SIS

essenciák.
tisztább párlat.
elsőrendű minőség.
inőségű, tisztá, egész-
és olesó likör készit-
és előkészület nélkül,

kössenciákkal.
ese, mely 2 liter finom
szítéséhez elegendő, a
ája szerint: 50-60-70

ti utasítás vele jár.
k igényes és bérmentve.

önlegesség:
abb rumkompozitziók.
o úrmós essencia.
minden jobb fajta fűsz-
szekerkeskedésben, vala-
vetlenül az

egyszeti cikkek
magyarországi
ről, Budapest, II.,
ond-utca 4. sz.

ember C. és fia
kir. udvari hídmérleg
és gépgyár,
est, Andrassy-ut 15.</

